

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

за

ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ
ПЛАН ЗА УРБАНА ЗАЕДНИЦА 15, УРБАН БЛОК 15.5 И ДЕТАЛЕН
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА УРБАНА ЗАЕДНИЦА 15, УРБАН БЛОК 15.5 –
ОПФАТ 2, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА ОПШТИНА ОХРИД

Нацрт верзија, октомври 2026 г.

ИМЕ НА ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ:	ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА УРБАНА ЗАЕДНИЦА 15, УРБАН БЛОК 15.5 И ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА УРБАНА ЗАЕДНИЦА 15, УРБАН БЛОК 15.5 - ОПФАТ 2, ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД
НАДЛЕЖЕН ОРГАН ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ПЛАНОТ:	Општина Охрид
ИМЕ НА ДОКУМЕНТ:	Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид
КЛИЕНТ:	Друштво за услуги, трговија и производство ТРПЕ ИНВЕСТ ДООЕЛ, ул. „Партизанска“ бр. 7, Охрид
ИЗВЕШТАЈОТ Е ПОДГОТВЕН ОД:	Александра Каракашова Сачкарска, дипл. инж. по животна средина, овластен експерт за СОВЖС Ѓоко Зороски, дипл. инж. по животна средина, овластен експерт за ОВЖС
ПОТПИСНИК НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СОЖС:	Александра Каракашова Сачкарска
ПЕРИОД НА ИЗРАБОТКА:	октомври 2026 г.

Со цел навремено да се согледаат евентуалните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо-економските аспекти од реализацијата на Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка, Општина Охрид, согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Службен весник на РМ“, бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и „Службен весник на РСМ“, 89/22, 171/22 и 3/25), потребно е спроведување на постапка за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина.

Извештајот за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина е потпишан од Експерт за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (Копија на уверение, дадено во прилог). Нацрт Извештајот за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина го изработи Александра Каракашова Сачкарска, дипл. инж. за животна средина.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66, став 5, од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за ова, во прилог на извештајот е дадена копија на Уверение со број 12-2885/5 од 08.05.2023 год. издадена од страна на Министерство за животна средина и просторно планирање.

Александра Каракашова Сачкарска

Експерт за стратегиска оцена на животната средина

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број: 12-2885/5

Датум: 08-05-2023 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Александра Јован Каракашова Сачкарска родена на 22.10.1979 година во Штип, дипломирала на ден 29.12.2003 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Машински факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 18.11.2010 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Каја Шукова

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-6391/3
Датум: 13-09-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за оцена на влијание на проектите врз животната средина

Зороски Васил Ѓоко роден на 06.12.1979 година во Охрид, дипломирал на ден 06.12.2003 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Машински факултет, го положи стручниот испит за оцена на влијание на проектите врз животната средина на ден 14.11.2013 година, се стекна со статус на експерт за оцена на влијание на проектите врз животната средина, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучен во Листата на експерти за оцена на влијание на проектите врз животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

ЛИСТА НА АКРОНИМИ	11
1. ВОВЕД.....	12
2. ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЈАТА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	12
2.1. Цели на стратегиската оцена на влијанијата врз животната средина	13
2.2. Правна рамка на постапката за СОВЖС.....	14
2.3. СОВЖС методологија	15
2.3.1. СОВЖС постапка	15
2.3.2. Одредување на потребата и обемот на СОВЖС и учество на јавноста	17
2.3.2.1. Учество на јавноста	18
2.3.3. Клучни елементи на извештајот за СОВЖС	20
3. КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ.....	22
3.1. Краток преглед и содржина на плановите	22
3.1.1. Постојна состојба и основни карактеристики на планскиот опфат	25
3.2. Предмет и главни цели на планските документи.....	47
3.2.1. Образложение на планскиот концепт за просторниот развој со кој се постигаат целите на планот, со осврти на сите релевантни аспекти и последици од планираните урбанистички решенија и одредби	48
3.3. Корелација на целите на планските документи со други релевантни планови и програми, плански документи и цели на заштита на животната средина	51
4. РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ НА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	57
4.1. Географска положба и демографски карактеристики.....	57
4.2. Здравје на населението.....	59
4.3. Климатски карактеристики и квалитет на воздухот	59
4.4. Квалитет на воздухот	59
4.5. Климатски промени	60
4.6. Бучава.....	61
4.7. Хидрографски карактеристики.....	62
4.8. Почва.....	64
4.9. Сеизмолошки карактеристики	65
4.10. Користење на земјиштето и економски развој.....	66
4.11. Биолошка разновидност.....	68
4.12. Предел	70
4.13. Природно и културно наследство.....	71

4.14. Материјални добра.....	72
4.14.1. Сообраќајна поврзаност	72
4.14.2. Хидротехничка инфраструктура	75
4.14.2.1. Водоснабдување и канализација.....	75
4.14.3. Снабдување со електрична енергија и телекомуникација	76
4.14.4. Управување со отпад	77
5. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОДРАЧЈАТА КОИ БИ БИЛЕ ЗНАЧАЈНО ЗАСЕГНАТИ И СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ	78
5.1. Состојби, трендови и закани врз медиумите и областите од животната средина	78
5.2. Состојба во животната средина без имплементација на планскиот документ.....	80
6. ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ПОСЕБНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ	83
7. ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ОДРЕДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО ИЛИ МЕЃУНАРОДНО НИВО	94
7.1. Цели на заштита на животната средина на планскиот опфат.....	94
7.2. Општи и посебни цели на стратегиската оцена.....	94
8. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ	99
8.1. Социо-економски влијанија	99
8.2. Влијанија врз здравјето на населението	101
8.3. Воздух и климатски промени	102
8.4. Води	103
8.5. Почва.....	105
8.6. Биолошка разновидност и природно наследство	107
8.7. Предел и визуелни карактеристики	109
8.8. Културно наследство	110
8.9. Бучава и вибрации	112
8.10. Материјални добра.....	113
8.11. Ризици од несреќи, хавари и природни непогоди.....	114
8.12. Кумулативни влијанија	115
9. АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ	117
10. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ ВРЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ ОД АСПЕКТ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА	119
11. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ	123
11.2. ПРЕПОРАКИ	126
12. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ	129

12.1. Вовед.....	129
12.2. Вовед во стратегиската оцена на животната средина (СОВЖС)	129
12.3. Резиме/краток преглед на содржината, главните цели на планскиот документ и врската со другите релевантни планови и програми/плански документи	130
12.3.1. Краток преглед на содржината на ГУП/ДУП	130
12.3.2. Предмет и главни цели на предвидените измени на ДУП-от	131
12.4 Корелација на целите на планскиот документ со други релевантни плански документи.....	132
12.5. Релевантни аспекти за моменталната состојба во животната средина	132
12.6. Карактеристики на животната средина во подрачјата кои би биле значително засегнати и состојба без имплементација на ГУП/ДУП-от.....	133
12.7. Области кои се од особено значење за животната средина од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите.....	134
12.8. Цели на заштита на животната средина утврдени на национално и меѓународно ниво	134
12.9. Анализа на алтернативи	135
12.10. Веројатни значајни влијанија врз животната средина и мерки за намалување.....	136
12.11. План за мониторинг врз имплементацијата на ГУП/ДУП од аспект на животна средина.....	136
13. КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.....	138
ПРИЛОГ 1. Одлука од Општина Охрид за спроведување СОВЖС.....	139
ПРИЛОГ 2. Формулар за спроведување СОВЖС	140
ПРИЛОГ 3. Известување од МЖСПП за прифаќање на Одлуката од Општина Охрид за потребата од спроведување СОВЖС	149
ПРИЛОГ 4. Фотографии од локацијата на планскиот опфат.....	151

ЛИСТА НА СЛИКИ

Слика 1. СОВЖС процедура	17
Слика 2. Вклучување на јавноста во СОВЖС постапката	20
Слика 3. Приказ на локацијата на планскиот опфат на предметниот ГУП и ДУП во однос на градот Охрид	28
Слика 4. Урбанистичко решение за проектниот опфат 2 во рамките на УБ 15.5.....	46
Слика 5. Граници на планскиот опфат за ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 опфат 2, за Општина Охрид.....	47
Слика 6. Местоположба на Општина Охрид во Р. С. Македонија	57
Слика 7. Табеларни и графички прикази на среднодневните концентрации на дел од загадувачките супстанции - ПМ 10 честички, за Охрид, август 2026 г.	60
Слика 8. Карта на УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2 со приказ на текот на р. Сушица	63
Слика 9. Геолошка карта на поширокото подрачје од локацијата на ГУП-от и ДУП-от	64
Слика 10. Тектонска карта на поширокото подрачје од планскиот опфат	66
Слика 11. Заштитни зони во граници на UNESCO – природно наследство	69
Слика 12. Заштитни зони во граници на ГУП на Охрид (културно наследство)	69
Слика 13. Пределски типови на анализираната локација од ГУП-от и ДУП-от.....	70
Слика 14. Постоечки државни и регионални патишта во Општина Охрид.....	73
Слика 15. ЕМЕРАЛД подрачја во Република Северна Македонија: локација на опфатот на ГУП-от и ДУП-от во однос на најблиските ЕМЕРАЛД подрачја	86
Слика 16. МАК-НЕН мрежа	87
Слика 17. Значајни растителни подрачја во поширокиот регион од предметниот ДУП	88
Слика 18. Мапа на Примарно подрачје за пеперутки - Галичица: локација на проектниот опфат во однос на најблиските примарни подрачја за пеперутки	89
Слика 19. Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа	90
Слика 20. Граници на заштитена зона под УНЕСКО.....	93

ЛИСТА НА ТАБЕЛИ

Табела 1. Преглед на постоечки површини по класа на намена на ниво на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 - Општина Охрид.....	29
Табела 2. Преглед на планирани површини по класа на намена на ниво на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 - Општина Охрид.....	29
Табела 3. Преглед на постоечки површини по класа на намена на ниво на ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид	31
Табела 4. Преглед на нумерички вредности по намена на планирани површини по класа на намена на ниво на ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид.....	31
Табела 5. Преглед на планирани површини по класа на намена на ниво на ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид	32
Табела 6. Биланси по број на жители и густина на живеење	32
Табела 7. Табеларен приказ на нумеричките показатели за градежните парцели во Измената и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, општина Охрид, во обединета постапка - постојна состојба.....	33
Табела 8. Табеларен приказ на нумеричките показатели за градежните парцели во Измената и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, општина Охрид, во обединета постапка - планирана состојба.....	36
Табела 9. Корелација на целите на Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и изработка на ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка со целите на релевантните национални, регионални и локални плански и стратешки документи.....	53
Табела 10. Вкупен број на население, домаќинства и станови во Општина Охрид, Попис 2021.....	58
Табела 11. Вкупно резидентно население по 5-годишни групи, по пол, Попис 2021.....	58
Табела 12. Слив на Охридско Езеро	62
Табела 13. Вкупно расположливо земјиште и површини за земјоделство.....	67
Табела 14. Вид на обработливи површини на територија на Општина Охрид (2025 год.) ...	67
Табела 15. Активни деловни субјекти по сектори на дејности во Општина Охрид	68
Табела 16. Културни добра во Општина Охрид кои се под заштита	71
Табела 17. Електроенергетска инфраструктура на Општина Охрид	77
Табела 18. Просторен план на РМ: преглед на заштитени подрачја и предложени за заштита во Општина Охрид.....	84
Табела 19. Цели на СОЖС и нивна поврзаност со целите на изменувањето и дополнувањето на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка	96
Табела 20. Преглед и споредба на алтернативи	119
Табела 21. План за мониторинг	121

ЛИСТА НА АКРОНИМИ

ГП	ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА
ЕУ	Европска Унија
НЕАП	Национален Еколошки Акционен План
ОВЖС	Оцена на влијанијата врз животната средина
СОВЖС	Стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
ГУП	Генерален Урбанистички План
ДУП	Детален Урбанистички План
УПС	Урбанистички План за село
УПВНМ	Урбанистички План вон населено место
УЗ	Урбана Заедница
УБ	Урбан Блок
ЈКП	Јавно Комунално Претпријатие
КО	Катастарска општина
КП	Катастарска парцела
УП	Урбанистички проект
ПЗО	Посебно заштитени области
ППЗ	Посебни подрачја на зачувување
ЗПР	Значајни подрачја за растенија
ЗОП	Значајна област за птици

1. ВОВЕД

Врз основа на поднесена иницијатива (бр. 19-3187/1 од 06.03.2023 г.), од правно лице за изработка на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка поднесена до Општина Охрид во времетраење на јавен повик за доставување иницијативи за изработка и донесување на урбанистички планови, која е прифатена и е предвидена во Програмата за изработка на урбанистички планови на територијата на Општина Охрид за 2024 год., донесена од Советот на Општина Охрид. Иницијативата е прифатена со известување (бр. 19-3187/2 од 06.07.2023 г.), според која се пристапи кон изработка на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка, плански период (2024-2034). Изработката на планската документација се спроведува согласно одредбите од Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 32/20), неговите измени и дополнувања („Службен весник на РСМ“ бр. 111/23, 73/24, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 и 127/25), како и согласно Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 225/20), со неговите измени и дополнувања („Службен весник на РСМ“ бр. 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 143/25, 241/25, 30/26 и 87/26).

Согласно Директивата 2001/42/ЕЗ за проценка на влијанијата на одредени планови и програми врз животната средина, како и согласно одредбите од Законот за животната средина („Службен весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 88/19 и („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22 и 171/22), плановите, програмите и стратегиите за кои постои можност да предизвикаат значителни влијанија врз животната средина подлежат на постапка за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина.

Во таа насока, Општина Охрид донесе Одлука за спроведување на стратегиска оцена за оцена на влијанијата врз животната средина од предметниот плански документ и го подготви Формуларот за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена. Одлуката и Формуларот беа објавени на официјалната веб-страница на Општина Охрид (29.07.2026 година) и беа доставени и до Министерството за животна средина и просторно планирање.

По добивањето на известувањето од Министерството за животна средина и просторно планирање со кое е прифатена Одлуката за спроведување на стратегиска оцена, пристапено е кон подготовка на овој Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка.

2. ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЈАТА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Стратегиската оцена на влијанијата врз животната средина (СОВЖС) е постапка за утврдување, анализа и оценување на потенцијалните влијанија од спроведувањето на планските документи врз животната средина. Нејзината примена овозможува прашањата за заштита на животната средина да се разгледуваат паралелно со дефинирањето на развојните цели и планираните активности. Преку ваквиот превентивен пристап, потенцијалните негативни влијанија се препознаваат навреме, а мерките за нивно избегнување или намалување се вградуваат уште при подготовката на плановите и

програмите.

Основната цел на СОВЖС е да обезбеди вклучување на еколошките аспекти во подготовката и усвојувањето на планските документи, придонесувајќи кон највисоко ниво на заштита на животната средина. Постапката овозможува да се разгледа усогласеноста на предложените плански решенија со целите и приоритетите на релевантните стратегии, планови и програми. Со тоа се поддржува планирање што ги зема предвид развојните потреби, зачувувањето на природните ресурси и принципите на одржливиот развој.

Како инструмент за поддршка на планирањето и донесувањето одлуки, стратегиската оцена на влијанието врз животната средина (СОВЖС) ги обезбедува следните придобивки:

- Унапредување на квалитетот на планските решенија преку навремено идентификување и оценување на можните влијанија врз животната средина, пред усвојувањето на планскиот документ;
- Интегрирање на целите и барањата за заштита на животната средина во процесот на урбанистичко планирање;
- Обезбедување информации за донесување информирани одлуки, врз основа на анализа на можните последици од спроведувањето на планскиот документ;
- Усогласување на развојните цели со потребата од заштита и унапредување на животната средина и здравјето на луѓето;
- Зголемување на транспарентноста на постапката преку навремено информирање и учество на јавноста, како и консултации со надлежните органи и заинтересираните страни;
- Преточување на принципите на одржливиот развој во конкретни насоки и мерки за подготовка и спроведување на планскиот документ.

2.1. Цели на стратегиската оцена на влијанијата врз животната средина

Основната цел на СОВЖС е навремено да ги утврди, анализира и оцени можните значајни влијанија врз животната средина поврзани со спроведувањето на планскиот документ и планираните содржини. Информациите и заклучоците што произлегуваат од оваа постапка треба да им бидат достапни на носителите на одлуки и да послужат како основа при подготовката, усвојувањето и спроведувањето на документот.

Во урбанистичкото планирање, СОВЖС придонесува прашањата за заштита на животната средина да се разгледуваат уште при почетното дефинирање на планските решенија. Преку постапката се согледуваат можните влијанија од предвидените намени на земјиштето, изградбата и проширувањето на урбаните подрачја, инфраструктурните зафати и сообраќајните решенија. Истовремено се разгледуваат последиците врз зелените и јавните површини, површинските и подземните води и квалитетот на воздухот, како и прашањата поврзани со отпадот, бучавата и останатите аспекти на животната средина. Ваквиот пристап овозможува навремено вградување соодветни мерки за заштита на животната средина во содржината на планот.

Идеално е кога спроведувањето на СОВЖС се одвива истовремено со изработката на планскиот документ, со што наодите од оценувањето можат непосредно да придонесат кон изборот и подобрувањето на предложените решенија. На тој начин, пред усвојувањето на документот и започнувањето на неговата реализација, се утврдуваат мерки за избегнување, спречување и намалување на можните негативни влијанија, како и за нивно отстранување таму каде што тоа е остварливо.

За Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и изработка на ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид, СОВЖС овозможува да се оценат предложените плански решенија во рамките на урбаната заедница, урбаниот блок и другите релевантни просторни целини. Притоа се разгледуваат и нивните врски со поширокото урбано опкружување и природните карактеристики како дел од животната средина. Резултатите од оценувањето даваат насоки за деталната урбанистичка разработка, за евентуалното понатамошно планирање на пониско ниво и за спроведувањето на конкретните проекти предвидени со планските документи.

Главните цели на СОВЖС при подготовката и спроведувањето на планскиот документ се:

- Систематско идентификување, опишување и оценување на можните значајни влијанија од спроведувањето на планскиот документ врз животната средина и здравјето на населението, вклучително и кумулативните влијанија и нивната поврзаност со постојните оптоварувања во просторот;
- Интегрирање на целите и принципите за заштита на животната средина во планските решенија, особено при определувањето на намените, интензитетот на изградба и начинот на користење на земјиштето;
- Разгледување и споредување на разумните алтернативи на планските решенија, земајќи ги предвид целите и просторниот опфат на планот, како и можниот развој на состојбата со животната средина без негово спроведување;
- Утврдување мерки за спречување, намалување и, каде што е можно, надоместување на значајните негативни влијанија, како и насоки за нивно вградување во планот и во неговата понатамошна разработка и спроведување;
- Зачувување на природните ресурси, биолошката разновидност, водите, почвата, воздухот, пределот и културното наследство, со посебно внимание на вредностите на светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион;
- Оценување на усогласеноста на планските решенија со релевантните цели за заштита на животната средина и со насоките и условите утврдени во стратешките, планските и секторските документи;
- Обезбедување транспарентна постапка преку информирање и учество на јавноста и консултации со надлежните органи и заинтересираните страни, како и разгледување и соодветно земање предвид на доставените мислења, забелешки и предлози;
- Воспоставување рамка за следење на значајните влијанија од спроведувањето на планот, заради рано откривање на непредвидените негативни влијанија и навремено преземање корективни мерки;
- Обезбедување основа за информирано донесување одлуки и избор на еколошки прифатливи плански решенија што придонесуваат кон одржлив просторен и урбан развој.

2.2. Правна рамка на постапката за СОВЖС

Правната основа за спроведување на постапката за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина (СОВЖС) е утврдена со одредбите од соодветното поглавје на Законот за животната средина („Службен весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и „Службен весник на РСМ“ бр. 89/22, 171/22, 3/25 и 124/25).

Согласно Законот за животната средина, постапката за СОВЖС се спроведува за плански и програмски документи кои се подготвуваат во областите на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користењето на земјиштето.

Постапката се применува и за локалните акциони планови за животната средина, како и за други стратешки, плански и програмски документи со кои се планира реализација на проекти за кои, согласно законските прописи, е предвидено спроведување на постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина.

Имајќи предвид дека предмет на овој Извештај е плански документ од областа на урбанистичкото планирање и користењето на земјиштето, за истиот е релевантна примената на постапката за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина, со цел навремено идентификување, оценување и соодветно адресирање на потенцијалните влијанија од спроведувањето на планот врз животната средина и здравјето на населението.

Постапката за спроведување на СОВЖС, покрај одредбите од Законот за животната средина, е уредена и со соодветни подзаконски акти, и тоа:

- Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Службен весник на РМ“ бр. 153/07 и 45/11);
- Уредба за содржината на извештајот за стратегиската оцена на животната средина („Службен весник на РМ“ бр. 153/07);
- Правилник за составот на комисијата и начинот на нејзината работа, програмата и начинот на полагање на стручниот испит, висината на надоместокот за полагање на стручниот испит и на надоместокот за воспоставување и одржување на листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина и начинот на стекнување и губење на статусот на експерт за стратегиска оцена на животната средина, како и начинот и постапката за вклучување и исклучување од листата на експерти („Службен весник на РМ“ бр. 129/07);
- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Службен весник на РМ“ бр. 144/07);
- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Службен весник на РМ“ бр. 147/07 и 45/11);
- Правилник за начинот на спроведување на прекугранични консултации „Службен весник на РМ“ бр. 110/2010), и
- Правилник за формата, содржината и образецот на одлуката за спроведување односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување односно неспроведување на стратегиска оцена. („Службен весник на РМ“ бр. 122/11).

2.3. СОВЖС методологија

2.3.1. СОВЖС постапка

Стратегиската оцена на влијанијата врз животната средина (СОВЖС) претставува

систематски процес за идентификување, предвидување и оценување на потенцијалните значајни влијанија врз животната средина кои може да произлезат од спроведувањето на определен плански или програмски документ. Нејзината основна цел е аспектите на животната средина да се земат предвид во процесот на планирање уште пред донесувањето на одлуката за усвојување на планскиот документ.

Процесот на СОВЖС се одвива низ повеќе меѓусебно поврзани фази, кои овозможуваат постепено утврдување на потребата, обемот и начинот на оценување на потенцијалните влијанија врз животната средина, и тоа:

Проверка (screening):

Во оваа фаза се утврдува дали конкретниот плански документ може да предизвика значајни влијанија врз животната средина и согласно утврдените критериуми, дали е потребно спроведување на постапка за СОВЖС. Фазата завршува со донесување Одлука за спроведување или за неспроведување на стратегиска оцена.

Определување на обемот (scoping):

Фазата на определување на обемот има за цел да се идентификуваат клучните прашања и аспекти на животната средина кои треба да бидат предмет на оценување. Се утврдуваат потребните податоци, информациите и методите за оценување, како и соодветното ниво на деталност на анализите што треба да бидат опфатени во Извештајот за СОВЖС.

Изработка на Извештај за СОВЖС:

Извештајот за СОВЖС е основен документ во постапката, во кој систематски се идентификуваат, опишуваат и оценуваат потенцијалните значајни влијанија од спроведувањето на планскиот документ врз животната средина. При оценувањето се земаат предвид како негативните, така и позитивните влијанија, а каде што е релевантно се разгледуваат и кумулативните ефекти. Во Извештајот се предлагаат соодветни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија.

Консултации со јавноста и заинтересираните страни:

Консултациите претставуваат составен дел од процесот на СОВЖС и опфаќаат вклучување на надлежните институции, заинтересираните страни и јавноста во соодветните фази од постапката. Особено значење има обезбедувањето пристап до релевантните информации и документација, како и можноста за доставување мислења, забелешки и предлози во текот на постапката. На овој начин се обезбедуваат транспарентност, информираност и учество на јавноста во процесот на донесување одлуки.

Земање предвид на коментарите за Нацрт Извештајот за СОВЖС и донесување на планскиот документ:

При донесувањето на планскиот документ се земаат предвид заклучоците и препораките од Извештајот за СОВЖС, како и добиените мислења и коментари во текот на консултативниот процес. Се обезбедуваат информации за начинот на кој резултатите од СОВЖС и ставовите на јавноста и заинтересираните страни се земени предвид при финализирањето и усвојувањето на планскиот документ.

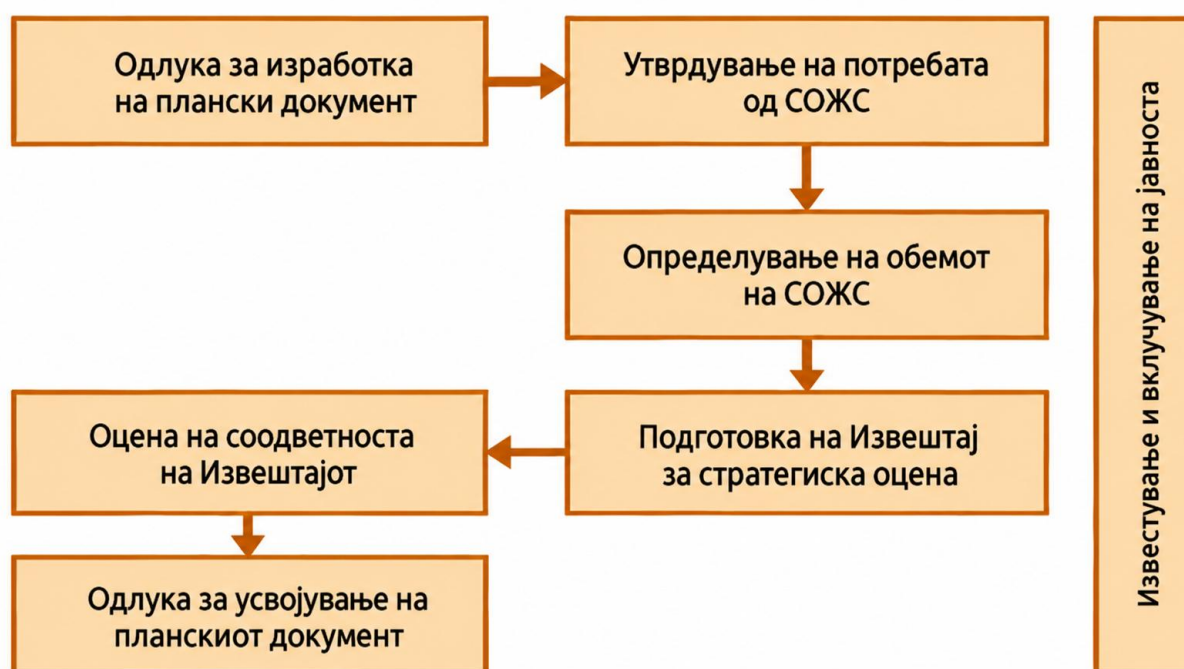
Мониторинг на значајните влијанија:

Мониторингот има за цел следење на значајните влијанија врз животната средина кои произлегуваат од спроведувањето на планскиот документ. На тој начин се овозможува навремено идентификување на непредвидените негативни влијанија, следење на ефективност на предвидените мерки и, доколку е потребно, преземање дополнителни мерки за спречување или намалување на негативните влијанија и подобрување на состојбата со животната средина.

Кај урбанистичките плански документи, процесот на СОВЖС овозможува аспектите на животната средина да бидат интегрирани во процесот на урбанистичко планирање уште во раните фази на подготовка на планот. На овој начин, потенцијалните влијанија врз животната средина може навремено да се идентификуваат, а соодветните мерки за заштита и унапредување на животната средина да се вградат во планските решенија.

Ова е особено значајно при изработката и изменувањето на урбанистичките планови, каде што оценувањето се поврзува со планираните намени, начинот на користење на земјиштето и предвидениот просторен развој на урбаните заедници и урбаните блокови. Наодите и препораките од СОВЖС треба да придонесат кон донесување одржливи плански решенија и да претставуваат основа за понатамошно планирање, како и за реализација на планските содржини на соодветното и пониските нивоа на планирање.

Шематскиот приказ на процесот на стратегиската оцена на влијанијата врз животната средина, со прикажување на неговите главни фази и меѓусебната поврзаност, е даден на следната слика.

Слика 1. СОВЖС процедура

2.3.2. Одредување на потребата и обемот на СОВЖС и учество на јавноста

Постапката за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина започнува со утврдување на потребата од нејзино спроведување, преку т.н. скрининг процедура. Во рамките на оваа постапка, а врз основа на пропишаните критериуми и расположливите информации и документи, се оценува дали реализацијата на планскиот документ може да предизвика значајни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето.

Врз основа на спроведената постапка, органот надлежен за подготовка на планскиот документ донесува Одлука за спроведување или за неспроведување на стратегиска оцена. Во Одлуката се наведуваат и образложуваат причините за нејзиното донесување, согласно критериумите утврдени со релевантните прописи.

Во конкретниот случај, Општина Охрид подготви Одлука и Формулар за утврдување на

потребата од спроведување на стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина, ги објави на веб страната и истите ги достави до Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП).

По разгледувањето на доставената документација, од страна на МЖСПП е доставено Известување со арх. бр. 15-2611/2 од 14.08.2026 година, со кое се прифаќа Одлуката за спроведување на стратегиска оцена и се определува Општина Охрид да спроведе постапка за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 – опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид.

2.3.2.1. Учество на јавноста

Учеството на јавноста е значаен и задолжителен сегмент од постапката за СОВЖС, преку кој се обезбедуваат транспарентност, навремена информираност и можност за активно учество во процесот на подготовка, разгледување и донесување на планскиот документ.

Информирањето и учеството на јавноста во постапката се спроведуваат согласно одредбите од Законот за животната средина, особено член 65, како и согласно Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина.

Во рамките на постапката се обезбедуваат следните основни форми на учество:

- **Пристап до информации** – јавноста треба да има навремен и лесно достапен пристап до информациите и документите поврзани со постапката за СОВЖС, вклучително и до Одлуката за спроведување или неспроведување на СОВЖС и соодветниот формулар;
- **Учество во консултации и јавни расправи** – заинтересираната јавност има можност да учествува во јавни расправи, дискусии и други форми на консултации, како и да доставува писмени мислења, забелешки и предлози во однос на планскиот документ и Нацрт Извештајот за СОВЖС;
- **Пристап до правда** – обезбедува можност за користење на достапните правни механизми и средства, вклучително и поднесување жалби и други правни средства, согласно важечката законска регулатива.

Учеството на јавноста во СОВЖС не се сведува единствено на обезбедување информации, туку има за цел да овозможи суштинско вклучување на јавноста во процесот на планирање и оценување на можните влијанија врз животната средина. Преку консултативниот процес може да се обезбедат дополнителни информации и согледувања кои се значајни за квалитетот на планските решенија и за оценувањето на влијанијата.

Во таа смисла, учеството на јавноста придонесува кон:

- вклучување на локалните знаења, искуства и практики кои може да бидат значајни за планирањето и заштитата на животната средина;
- разгледување на можни алтернативи и идентификување на соодветни мерки за спречување, намалување или ублажување на негативните влијанија;
- навремено идентификување на значајни прашања и влијанија кои можеби не биле опфатени во доволна мера во текот на подготовката на планскиот документ;
- препознавање на потенцијални конфликти и проблеми уште во раните фази на планирањето и нивно навремено разгледување;
- унапредување на транспарентноста и отчетноста во процесот на СОВЖС и зајакнување

на довербата во процесот на донесување одлуки.

Формите и интензитетот на учество на јавноста може да зависат од природата и обемот на планскиот документ, како и од потенцијалните влијанија што неговото спроведување може да ги има врз животната средина. Учесството може да опфати основно информирање и доставување коментари, но и посложени форми на консултации, како тематски средби, работни групи и директно учество на релевантни заинтересирани страни.

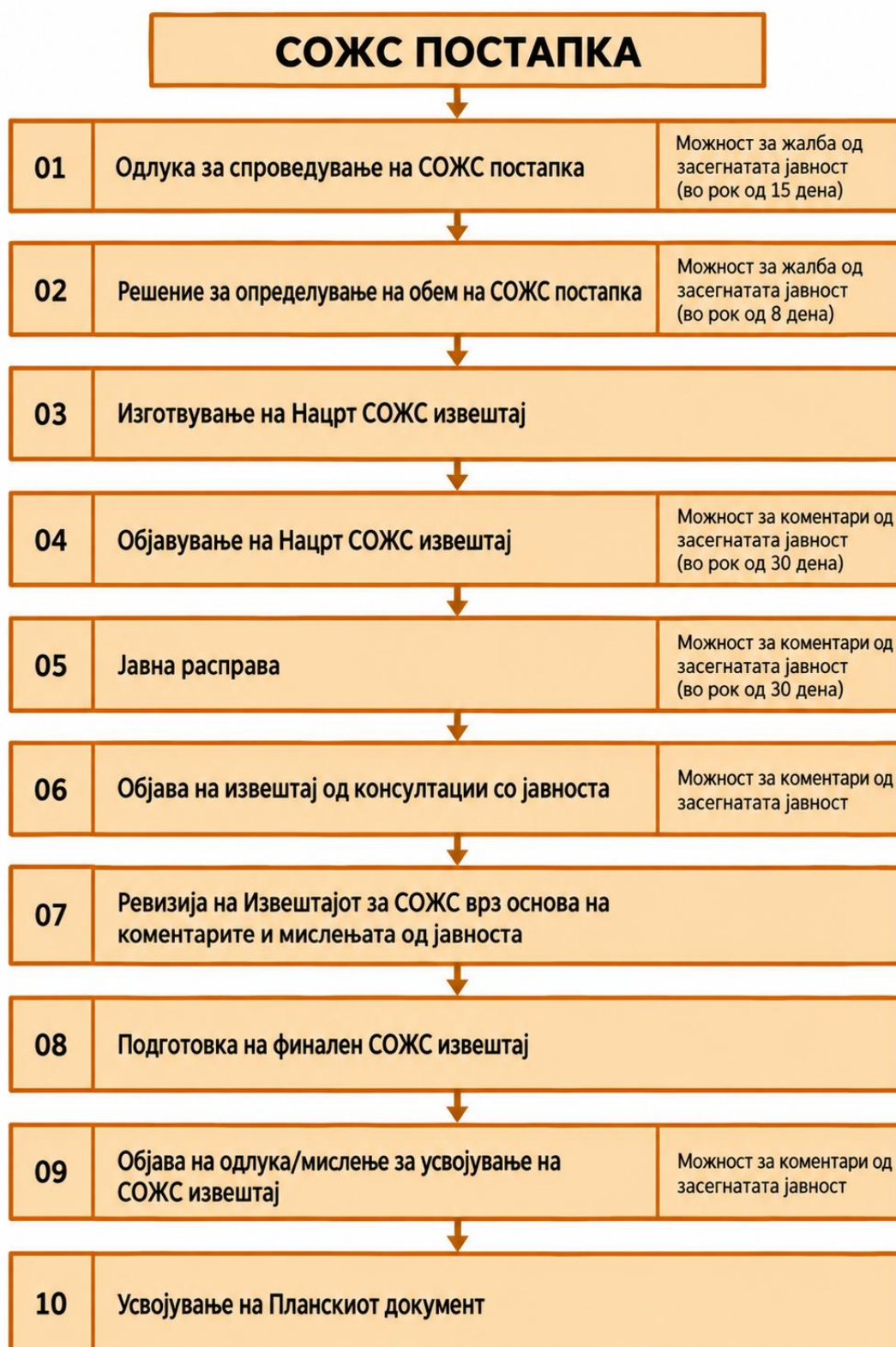
Од особено значење е јавноста да биде вклучена што е можно порано во процесот на планирање. Пред започнувањето на постапката за донесување на планскиот документ, доносителот ја информира јавноста за неговата подготовка, со што се создава можност заинтересираните страни навремено да се запознаат со процесот и да дадат свои мислења и предлози.

Во рамките на постапката за СОВЖС, доносителот на планскиот документ е должен да организира **најмалку една јавна расправа**. Јавната расправа се одржува најмалку **15 дена од денот на објавувањето и ставањето на увид на јавноста на предлог-планскиот документ и Извештајот за стратегиска оцена на животната средина**, а најдоцна **пет дена по истекот на рокот за јавен увид**. Рокот за јавен увид, по правило, изнесува **30 дена**.

Во текот на периодот на јавен увид, Министерството за животна средина и просторно планирање, органите на државната и локалната власт, јавноста, како и други правни и физички лица, имаат можност да достават мислења, забелешки и предлози до доносителот на планскиот документ и до изготвувачот на Извештајот за СОВЖС. Овие мислења се доставуваат во рок од **30 дена од денот на објавувањето на нацрт/предлог планскиот документ и Нацрт Извештајот за стратегиска оцена на животната средина**.

Доставените мислења, забелешки и предлози се разгледуваат во понатамошниот тек на постапката и согласно релевантните законски процедури, се земаат предвид при финализирањето на планскиот документ и финализирањето на Извештајот за СОВЖС. На тој начин, резултатите од консултациите со јавноста претставуваат составен дел од процесот на донесување на конечните плански решенија.

На следната слика е прикажан процесот на информирање и вклучување на јавноста во различните фази од постапката за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина.

Слика 2. Вклучување на јавноста во СОЖС постапката

2.3.3. Клучни елементи на извештајот за СОЖС

Содржината на Извештајот за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина е утврдена со **Уредбата за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина** и е усогласена со барањата на **Директивата 2001/42/EЗ за оцена на влијанијата на**

одредени планови и програми врз животната средина.

Извештајот за СОВЖС треба да обезбеди сеопфатна оцена на потенцијалните влијанија од спроведувањето на планскиот документ врз животната средина и здравјето на луѓето, како и да ги утврди соодветните мерки за спречување, намалување или ублажување на негативните влијанија.

Во таа насока, Нацрт Извештајот за СОВЖС особено ги опфаќа следните елементи:

- Краток преглед на содржината на планскиот документ, неговите главни цели и поврзаноста со други релевантни планови, програми и стратешки документи;
- Опис на постојната состојба на животната средина во подрачјето на кое се однесува плановите, како и процена на веројатниот развој на состојбата доколку планскиот документ не се спроведе („нулта“ или „без план“ сценарио);
- Идентификација и оцена на веројатните значајни влијанија од спроведувањето на содржините во плановите врз животната средина и здравјето на луѓето. При оцената се земаат предвид: биолошката разновидност, населението и човековото здравје, флората и фауната, почвата, водите, воздухот, климатските фактори, материјалните добра, културното наследство, вклучувајќи го архитектонското и археолошкото наследство, пределот, како и меѓусебната поврзаност и зависност помеѓу овие фактори;
- Мерки за заштита на животната средина, односно мерки за спречување, намалување и, колку што е можно, неутрализирање или компензирање на значајните негативни влијанија што би можеле да произлезат од спроведувањето на планскиот документ;
- Разгледување на алтернативите, вклучувајќи ги причините за избор на предложеното решение и опис на начинот на кој се спроведува оцената на алтернативите;
- Опис на методологијата и процесот на изработка на Извештајот, вклучувајќи ги применетите методи за идентификација и оцена на влијанијата, како и евентуалните потешкотии при собирањето и обработката на потребните податоци, како што се недостаток на релевантни информации, технички ограничувања или недостиг на знаење и вештини;
- План за мониторинг на животната средина, со кој се овозможува следење на состојбата на животната средина и ефектите од спроведувањето на содржините во плановите, особено во однос на ефикасноста на предвидените мерки за ублажување и степенот до кој се остваруваат целите за заштита на животната средина. Плановите треба да ги утврдат и надлежностите и одговорностите на институциите и другите релевантни субјекти за спроведување на мониторингот;
- Заклучоци од стратегиската оцена, со преглед на утврдените можни значајни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и заклучоци во однос на прифатливоста на планскиот документ од аспект на заштитата на животната средина.

На овој начин, Извештајот за СОВЖС претставува основен инструмент за интегрирање на аспектите на животната средина во процесот на стратешко планирање и за обезбедување дека потенцијалните влијанија се идентификуваат и разгледуваат пред донесувањето и усвојувањето на планските документи.

3. КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

3.1. Краток преглед и содржина на плановите

Опис на планскиот документ

Предмет на планската документација е Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид, во обединета постапка.

Постапката се спроведува согласно Законот за урбанистичко планирање, при што изменувањето и дополнувањето на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, се реализираат како обединета постапка. Основата за планирањето ја претставува важечкиот ГУП за град Охрид 2002 – 2012, донесен со Одлука на Советот на Општина Охрид бр. 07-1438/2 од 30.06.2006 година.

Планскиот опфат се наоѓа на територијата на Општина Охрид, КО Охрид 2. За предметниот простор постојат повеќе плански и планско-проектни документации, вклучително и ГУП за Охрид (2002-2012) за изработка на Измена и дополнување на ГУП за УЗ15, УБ 15.5, донесен со одлука бр. 07-1438/2 од 30.06.2006 г., со арх. бр. 19-1309/3 од 06.03.2024 г., како и повеќе локални урбанистички плански документации. Дел од индустријата во опфатот веќе не функционира, а се настанати промени во сопственоста на катастарските парцели со нови корисници, кои имаат барања за поразлично функционирање на просторот. Истите барања не се во спротивност на развојните стратегии за градот.

Основната цел на изменувањето и дополнувањето на ГУП е усогласување на планските решенија со реалните потреби и можности за развој на просторот, со обезбедување функционални и реално спроведливи плански содржини. Основна цел на планот за Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка (2024 - 2034), е пренамена на намената во еден дел од опфатот од индустрија во домување.

Со оваа постапка се предвидува дел од намената да остане во рамки на планираниот концепт на постојниот ГУП на град Охрид, а дел од намените да се пренаменат во друга намена. Притоа, дел од постојната намена **Г2 - лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија** да се пренамени во дел **А - домување/А2-домување во згради**, и дел во **Б - деловни и комерцијални намени** и истите да бидат усогласени во рамките на законската регулатива, а се со цел за непречена реализација на истиот.

Плански опфат

Границата на планскиот опфат за кој се изработува **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка**, е дефинирана според прифатената Иницијатива и истата оди по оските од улиците и тоа:

- Североисточната граница започнува од пресекот на ул. „15-ти Корпус“ (М4) со оската од регулираното корито од река Сушица, оди кон запад по оската од регулираното корито од река Сушица и оди сè до пресекот со ул. „Кленоец“ (С8);
- Западната граница започнува од пресекот на осовината од регулираното корито од река Сушица со ул. „Кленоец“ (С8), оди кон југ по ул. „Кленоец“ (С8) и оди сè до пресекот со бул. „Железничка“;
- Јужната граница започнува од пресекот на ул. „Кленоец“ (С8) со бул. „Железничка“, оди

кон исток по бул. „Железничка“ и оди сè до пресекот со ул. „15-ти Корпус“;

- Источната граница започнува од пресекот на бул. „Железничка“ со ул. „15-ти Корпус“, оди кон север по ул. „15-ти Корпус“ и оди сè до пресекот со оската од регулираното корито од река Сушица.

Планскиот опфат за изработка на Измена и дополнување на ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка е со големина од 6,24 ха (62.354,1016 m²).

Соседни блокови на планскиот опфат се:

- од север - Блок 15.6,
- од запад - Блок 13.1, од југ ул. „Српница“, од исток - Блок 15.1.
- од северозападна страна тангира со Блок 14.1 и
- од североисточна страна со Блок 15.2.

ГУП

Предметниот плански опфат е опфатен со планска документација од повисоко и исто ниво. Како релевантна планска документација од повисоко ниво се издвојува:

- Планскиот опфат се наоѓа во границите на постојниот ГУП за Охрид (2002-2012) донесен со одлука бр.07-1438/2 од 30.06.2006 г.

Урбанистичкиот план се работи врз основа на следните изводи:

- Извод од Генерален Урбанистички План (ГУП) за Охрид (2002-2012) за изработка на Измена и дополнување на ГУП за УЗ15, УБ 15.5, донесен со одлука бр. 07-1438/2 од 30.06.2006 г., со арх. бр. 19-1309/3 од 06.03.2024 г.

ДУП

Во рамките на предметниот опфат постои и претходна планска документација од исто и пониско ниво, која е релевантна за планирањето на просторот. Во неа се вклучени:

- Извод од Генерален Урбанистички План (ГУП) за Охрид (2002-2012) за изработка на Измена и дополнување на ГУП за УЗ15, УБ 15.5, донесен со одлука бр. 07-1438/2 од 30.06. 2006 г., со арх. бр. 19-1309/3 од 06.03.2024 г.
- Извод од ДУП за УЕ 15ти Корпус (1990) за изработка на ДУП за УЗ15 УБ 15.5-опфат - 2, донесен со Одлука на Совет на Општина Охрид на 06.12.1990 г. со арх. бр. од 19-1309/5 од 06.03.2024 г.

Цели и основни насоки на планот

Основна цел на Измената и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид, во обединета постапка, е усогласување на планираните намени и планските параметри со реалните просторни можности и потреби, со цел обезбедување услови за реална реализација на планираните содржини и одржлив развој на просторот.

Со оваа постака се предвидува дел од намената да остане во рамки на планираниот концепт на постојниот ГУП на град Охрид, а дел од намените да се пренаменат во друга намена. Дел од постојната намена Г2 - лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија да се пренамени во дел А - домување/А2 - домување во згради и истите да бидат усогласени во рамките на законската регулатива, а се со цел за непречена реализација на истиот.

Планираните намени овозможуваат и реализација на компатибилни и комплементарни намени, согласно планските услови и важечката регулатива.

Со оваа **измена на ДУП** се предлага измена на важечкиот **ДУП**, во однос на планираните намени.

Цел на планот е да се промени намената индустрија во намена домување. Со тоа ќе се создадат реални услови за примена на планот од страна на корисниците на земјиштето, како и да се изврши усогласување на постојните парцели и планираните објекти - доградби, надградби како и новопланирани површини за градба со важечките законски одредби со кој се дефинира површината за градба, максималната висина како и максималната бруто изградена површина.

Со тоа се овозможува валоризација и афирмација на просторот, за побрза реализација на планското решение. На овој начин, планската документација има за цел да обезбеди функционална и рационална организација на просторот, соодветна инфраструктурна опременост, уредување на зелените и рекреативните површини и создавање услови за одржлив и балансиран урбан развој.

Планирани намени

Во изводот од Генерален Урбанистички План (ГУП) за Охрид (2002-2012), планскиот опфат, т.е. урбан блок 15.5 е со мешана намена, со следните намени:

- А – домување и престој (домување, домување со терцијален сектор)
- Б – деловни и комерцијални намени
- Г - производство, рударство, енергетика и индустрија (мало стопанство и секундарен сектор)
- Д - зеленило, рекреација и меморијални простори и
- Е - инфраструктури

На просторот **се предвидуваат** градби со намена **домување, комерцијални и деловни намени**, како компатибилни намени на домувањето, како и инфраструктура, при што максимално е внимавано на сопственоста - постојната парцелација (граница на катастарска парцела).

Планираните градби со намена домување: и тоа куќи за домување и згради за домување, во однос на габаритот и нивната катност се планирани согласно со важечките законски прописи и подзаконска регулатива.

Во предметниот плански опфат се предвидува зона за градби со намена:

А - ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ НА ЛУЃЕ

Г – ПРОИЗВОДСТВО, РУДАРСТВО И ЕНЕРГЕТИКА

Д – ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ

Е - ИНФРАСТРУКТУРИ

Согласно важечкиот **ДУП за УЕ 15-ти Корпус** (1990) за изработка на ДУП за УЗ15, УБ 15.5-опфат 2, Охрид, општина Охрид, донесен со Одлука на Совет на Општина Охрид на 06.12.1990 г. со арх. бр. од 19-1309/5 од 06.03.2024г. се предвидени намени: **зона на домување и зона на индустрија.**

Со измена и дополнување на ДУП се планира промена на намената. Намената се однесува главно на отстранување на намената индустрија и делот со комерцијални и деловни намени. Овие намени се менуваат со намена **домување.**

Планирањето на објектите за домување, вклучително и индивидуалните станбени куќи и станбените згради, се врши согласно важечката законска и подзаконска регулатива, при

што во најголема можна мера се почитуваат постојната сопственичка структура и границите на катастарските парцели.

Промените во намената на просторот може да имаат влијание врз **начинот и интензитетот на користење на земјиштето, степенот на изграденост, урбаното зеленило, сообраќајното оптоварување и потребите од комунална инфраструктура**. Дополнително, реализацијата на планираните намени може да има влијание врз **создавањето и управувањето со отпад и урбани отпадни води, квалитетот на животната средина и условите за живеење на населението**.

Сообраќајна инфраструктура

ГУП

Предложеното сообраќајно решение е превземено од претходниот важечки ГУП. Планирани улици кои го дефинираат простор се со зададен профил, должина и пад, и дадени нивелмански точки.

Во планскиот опфат обиколните сообраќајниците се целосно изградени, и тоа со асфалтен коловоз како завршен слој. Инаку целиот плански опфат е ослонет на улиците: бул. „Железничка“, „Кленоец“, „15ти Корпус“ и регулираното корито од река Сушица, кои водат од блок 15.5 кон центарот на градот и кон другите помали и поголеми општини во регионот и државата, односно кон градот Ресен.

ДУП

Во планскиот опфат обиколните сообраќајниците се целосно изградени, и тоа со асфалтен коловоз како завршен слој. Инаку целиот плански опфат е ослонет на улиците: „Железничка“, „Кленоец“, ул. „15-ти Корпус“ и регулираното корито од река Сушица, кои водат од блок 15.5 кон центарот на градот и кон другите помали и поголеми општини во регионот и државата, односно кон градот Ресен.

Сообраќајното решение може да предизвика **сообраќајно оптоварување, емисии во воздухот, бучавата, безбедноста на сообраќајот, пристапноста и потребите за соодветна инфраструктурна опременост**.

Просторно-планска поставеност

Предметниот плански опфат се наоѓа во границите на **Просторниот план на Охридско - Преспанскиот регион**, при што планските решенија треба да бидат усогласени со насоките, условите и ограничувањата утврдени со повисоките плански документи и релевантната законска и подзаконска регулатива.

При планирањето потребно е да се земат предвид аспектите поврзани со урбанистичкото планирање, заштитата на животната средина, природното и културното наследство, водите, отпадот и заштитата од бучава, како и другите релевантни области.

Планските решенија треба да придонесат кон **одржливо и рационално користење на просторот и природните ресурси, зачувување и унапредување на зелените површини, обезбедување соодветна комунална инфраструктура и спречување или намалување на потенцијалните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на населението**.

3.1.1. Постојна состојба и основни карактеристики на планскиот опфат

ГУП

Предметниот простор досега е предмет на обработка на Просторниот план на РМ 2004 г., Генерален урбанистички план за Охрид (2002 - 2012 г.), како и ДУП за УЕ 15-ти Корпус (1990).

Во овие просторно - плански документи, планскиот опфат е со доминантна намена индустрија, комбинирана со домување, комерцијално - деловна намена, јавни институции и зеленило.

Со изменувањето и дополнувањето на ГУП се предвидува нов плански концепт усогласен со потребите и можностите на просторот, при што се утврдуваат следните групи на класи на намени:

Во изводот од Генерален Урбанистички План (ГУП) за Охрид (2002-2012), планскиот опфат, т.е. урбан блок 15.5 е со мешана намена, со следните намени:

- А - домување и престој (домување, домување со терцијален сектор)
- Б - деловни и комерцијални намени
- Г - производство, рударство, енергетика и индустрија (мало стопанство и секундарен сектор)
- Д - зеленило, рекреација и меморијални простори
- Е - инфраструктури

Население

Во планскиот опфат има постојани жители, и согласно направената инвентаризација на евидентираниите објекти со намена домување, број изнесува околу **1624 жители**.

Економски податоци

Економскиот развој на просторот е во зависност од целокупниот економски амбиент во градот и републиката, но и од концептот за просторен развој согласно досегашните урбанистички планови. Парцелите се во приватна сопственост.

Податоци за стопански капацитети и содржини

Во планскиот опфат во дел од Блок 15.5 се регистрирани 51 индустриски објекти: објекти од поранешната фабрика „ЕЗЕРКА“, „Слобода Охрид“, „Алатница ХТД“, „7 Ноември-Трудбеник“, „К. Абрашевиќ“, „Електро Охрид“, „Напредок“, „Југосировина“, „Пошта магацин“, „Нов живот“, „Ш. С. Галичица“, „Галеб - сервис“, „Бетон“ (база и механизација), „Гранит“, „Видео инженеринг“, со намена Г2 – индустриски згради од лесна преработувачка индустрија и Б4 - деловни згради, но поголем дел од истите не се во функција.

Податоци за инфраструктурни капацитети и содржини

Согласно изводот од ГУП и добиените податоци и информации од релевантните субјекти, во планскиот опфат егзистираат инфраструктурни мрежи кои се прикажани во графичките прилози. Во опфатот егзистираат девет трафостаници.

Податоци за сообраќајна изграденост и поврзаност

Во планскиот опфат обиколните сообраќајниците се целосно изградени, и тоа со асфалтен коловоз како завршен слој. Инаку целиот плански опфат е ослонет на улиците: бул. „Железничка“, „Кленоец“, „15ти Корпус“ и регулираното корито од река Сушица, кои водат од блок 15.5 кон центарот на градот и кон другите помали и поголеми општини во регионот и државата, односно кон градот Ресен.

ДУП

Анализата на постојната состојба во предметниот плански опфат укажува на голем степен на изграденост во опфатот. Но, како што е веќе нотирано, поголем дел од градбите веќе не функционираат во нивната првобитна намена (се однесува на индустриските градби).

Во изводот од ДУП за УЕ 15-ти Корпус (1990) за изработка на ДУП за УЗ 15 УБ 15.5 - опфат - 2 (1990), е планирана зона на домување и зона на индустрија.

Планските решенија овозможуваат детално уредување на намените утврдени со ГУП, со обезбедување соодветна сообраќајна и комунална инфраструктура и услови за рационално и функционално користење на просторот.

Население

Во планскиот опфат има постојани жители, и согласно направената инвентаризација на евидентираниите објекти со намена домување, број изнесува околу **196 жители**.

Економски податоци

Економскиот развој на просторот е во зависност од целокупниот економски амбиент во градот и републиката, но и од концептот за просторен развој согласно досегашните урбанистички планови. Парцелите се во приватна сопственост.

Податоци за стопански капацитети и содржини

Во планскиот опфат во дел од Блок 15.5 - опфат 2 се регистрирани објекти од поранешната фабрика „ЕЗЕРКА“ со намена Г2 – индустриски згради од лесна преработувачка индустрија и Б4 - деловни згради, но истите не се во функција бидејќи фирмата повеќе не постои.

Податоци за инфраструктурни капацитети и содржини

Согласно изводот од ГУП и добиените податоци и информации од релевантните субјекти, во планскиот опфат егзистираат инфраструктурни мрежи. Во опфатот егзистираат девет трафостаници.

Податоци за сообраќајна изграденост и поврзаност

Во планскиот опфат обиколните сообраќајници се целосно изградени, и тоа со асфалтен коловоз како завршен слој. Инаку целиот плански опфат е ослонет на улиците: „Железничка“, „Кленоец“, ул. „15-ти Корпус“ и регулираното корито од река Сушица, кои водат од блок 15.5 кон центарот на градот и кон другите помали и поголеми општини во регионот и државата, односно кон градот Ресен.

Демографски податоци

Густина на домување во предвидениот плански опфат, согласно ГУП изнесува: бруто густина на домување изнесува 34,67 ж/ха и нето густина на домување изнесува 59,76 ж/ха.

Слика 3. Приказ на локацијата на планскиот опфат на предметниот ГУП и ДУП во однос на градот Охрид

Инвентаризација на просторот

ГУП

Градежен фонд

Валоризација на постојните објекти по намена

Во планскиот опфат егзистираат 337 објекти од кои: 250 објекти со намена А1 - куќи за домување, 3 објекти со намена А2 - згради за домување, 58 објекти со намена Г2 - индустриски згради од лесна преработувачка индустрија, 16 објекти со намена Б4-деловни згради и 10 објекти со намена Е1 – инфраструктура - водови за пренос на електрична енергија (трафостаници) и Е2 - згради за сообраќај и комунална супраструктура.

Валоризација на постојните објекти по состојба на очуваност и конструктивен систем

Според конструктивниот систем, постојните објекти се изградени различно, некои се изградени со армирано бетонска конструкција и истите се наоѓаат во добра состојба, а некои во масивен систем на градба и не се во толку добра состојба.

Сообраќај

Во планскиот опфат постои сообраќајна инфраструктура која во поголем дел е изведена според важечките планови. Во рамките на планскиот опфат во функција се улиците:

По границата на опфатот:

- „Кленоец“
- „Железничка“
- „15-ти Корпус“

Табела 1. Преглед на **постоечки површини** по класа на намена на ниво на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 - Општина Охрид

Ознака	Намена на површини	П (m ²)	П (ha)	%
А	ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ (Домување со терцијални содржини)	110.801,82	11,08	40,9 %
Б (Гтс)	ДЕЛОВНИ И КОМЕРЦИЈАЛНИ НАМЕНИ (Производство, рударство, енергетика и индустрија – терцијален сектор)	17.945,43	1,79	6,6 %
Г	ПРОИЗВОДСТВО, РУДАРСТВО, ЕНЕРГЕТИКА И ИНДУСТРИЈА (Мало стопанство)	81.076,44	8,11	29,9 %
Гсс	ПРОИЗВОДСТВО, РУДАРСТВО, ЕНЕРГЕТИКА И ИНДУСТРИЈА (Секундарен сектор)	34.615,56	3,46	12,8 %
Д	ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ (Заштитно зеленило)	4.233,49	0,42	1,6 %
Е(Е1)	ИНФРАСТРУКТУРА	15.088,36	1,51	4,3 %
Е(Е2)	ЗГРАДИ ЗА СООБРАЌАЈ	4.819,88	0,48	1,8 %
—	РЕЧНО КОРИТО	2.519,77	0,25	0,9 %
	ВКУПНО	271.100,75	27,11	100,0%

Табела 2. Преглед на **планирани површини** по класа на намена на ниво на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 - Општина Охрид

Ознака	Намена на површини	П (m ²)	П (ha)	%
А (А1, А2)	ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ (Домување со терцијални содржини)	168.973,70	16,90	62,3 %
Г (Г1, Г2, Г3, Г4)	ПРОИЗВОДСТВО, РУДАРСТВО, ЕНЕРГЕТИКА И ИНДУСТРИЈА (Мало стопанство, терцијален сектор, секундарен сектор)	69.237,21	6,92	25,5 %
Д (Д2)	ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ (заштитно и сообраќајно зеленило)	2.651,91	0,27	1,0 %
Е (Е1)	ИНФРАСТРУКТУРА	23.768,45	2,38	8,8 %
Е (Е2)	ЗГРАДИ ЗА СООБРАЌАЈ	3.970,27	0,40	1,5 %
-	РЕЧНО КОРИТО	2.499,21	0,25	0,9 %
	ВКУПНО	271.100,75	27,11	100,0 %

ДУП

Градежен фонд

Валоризација на постојните објекти по намена

Во планскиот опфат егзистираат 72 објекти од кои: 40 објекти со намена А1 - куќи за домување, 19 објекти со намена Г2 – индустриски згради од лесна преработувачка индустрија, 4 објекти со намена Б4 - деловни згради и 9 објекти со намена Е1 –

инфраструктура - водови за пренос на електрична енергија (трафостаници).

Валоризација на постојните објекти по состојба на очуваност и конструктивен систем

Според конструктивниот систем од скоро сите објекти се изградени со армирано бетонска конструкција и истите се наоѓаат во добра состојба.

Состојба на објекти по катност

Објектите со намена домување во куќи се со катност:

Су+П – 4 објекти;

П - 22 објекти;

П+Пк – 6 објекти;

П+1 – 1 објект;

П+1+Пк – 6 објекти;

Су+П+1+Пк – 1 објект;

Објектите со намена индустриски згради од лесна преработувачка индустрија :

П - 17 објекти;

П+Пк – 1 објект;

П+1 – 1 објект;

Објектите со намена деловни згради:

П - 2 објекти;

П+1 – 1 објект;

П+3 – 1 објект;

Објектите со намена – инфраструктура – трафостаници:

П - 2 објекти;

Сообраќај

Во планскиот опфат постои сообраќајна инфраструктура која во поголем дел е изведена според важечките планови. Во рамките на планскиот опфат во функција се улиците:

По границата на опфатот:

– „Кленоец“

– „Српница“

– „15ти Корпус“

Табела 3. Преглед на постоечки површини по класа на намена на ниво на ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид

Ознака	Намена на површини	П (m ²)	П (ha)	%
ДУП за УЕ 15-ти Корпус, општина Охрид (1990)		62.354,10	6,24	100%
А	ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ	17.728,55	1,77	28,4 %
А1	Домување во куќи	17.728,55		
Б	ДЕЛОВНИ И КОМЕРЦИЈАЛНИ НАМЕНИ	6.479,82	0,65	10,4 %
Б4	Деловни згради	6.479,82		
Г	ПРОИЗВОДСТВО, РУДАРСТВО, ЕНЕРГЕТИКА И ИНДУСТРИЈА	31.140,89	3,11	49,9 %
Г2	Индустриски згради од лесна преработувачка индустрија	31.140,89		
Е	ИНФРАСТРУКТУРА	3.757,65	0,38	6,0 %
Е1.1	Сообраќајни патни инфраструктури	3.630,18		
Е1.8	Инфраструктури за пренос на електрична енергија	127,47		
	РЕЧНО КОРИТО	3.247,19	0,32	5,2 %
	ВКУПНО			100,0 %

Табела 4. Преглед на нумерички вредности по намена на планирани површини по класа на намена на ниво на ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид

Ознака	Намена на површини	П (m ²)	П (ha)	%
А	ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ	46.516,49	4,65	74,60 %
А1	Куќи за домување	15.327,70	1,53	
А2	Згради за домување	31.188,79	3,12	
Е	ИНФРАСТРУКТУРА	13.342,37	1,33	21,4 %
Е1.1	Сообраќајни патни инфраструктури	12.963,31	1,30	
Е1.8	Инфраструктури за пренос на електрична енергија	379,06	0,04	
	РЕЧНО КОРИТО	2.495,24	0,25	4,0 %
	ВКУПНО	62.354,10	6,24	100,0 %

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

Табела 5. Преглед на планирани површини по класа на намена на ниво на ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид

Намена / показател	П на ГП (m ²)	Површина под објект (m ²)	Вкупна етажна површина (m ²)
A1 – Куќи за домување	15.327,70	5.093,31	13.839,87
Комп. намени – 30%	–	–	4.151,96
Нето	–	–	9.687,91
Домаќинства / жители	–	–	58 / 203
A2 – Згради за домување	31.188,79	15.503,40	62.013,60
Компатибилни намени - 40%	–	–	24.805,44
Нето	–	–	37.208,16
Домаќинства / жители	–	–	465 / 1.628
ВКУПНО A1 + A2	46.516,49	20.596,71	75.853,47
Нето развиена површина	–	–	46.897,07
Вкупно домаќинства / жители	–	–	523 / 1.831
Нето / бруто густина (ж/ха)	–	–	394 / 293

Табела 6. Биланси по број на жители и густина на живеење

УЗ	Блок	Број на жители	Бруто површина (ха)	Бруто густина ж./ха	Нето површина по домување (ха)	Нето густина ж./ха
ДУП ЗА УЕ 15-ТИ КОРПУС (2009)						
УЗ 15	БЛОК 15.5-опфат 2	200	6,24	32	1,78	113
ДУП ЗА ЗАВРШЕНИ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ДУП ЗА УЗ 15, УБ 15.5 - ОПФАТ 2, ОПШТИНА ОХРИД (2024-2029)						
УЗ 15	БЛОК 15.5-опфат 2	1.831	6,24	293	4,65	394

Табела 7. Табеларен приказ на нумеричките показатели за градежните парцели во Измената и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, општина Охрид, во обединета постапка - постојна состојба

Реден број	Класа на намена	Изградена површина (под објект) (m2)	Вкупна изградена површина (m2)	Височина во етажи	Конструкција	Состојба-зачуваност	Забелешка
1.	A1	117	350	П+1+Пк	скелетен систем	нов/зачуван	самостоен
2.	A1	156	468	П+1+Пк	скелетен систем	нов/зачуван	самостоен
3.	A1	136	408	П+1+Пк	скелетен систем	нов/зачуван	самостоен
4.	A1	89	178	П+Пк	скелетен систем	нов/зачуван	самостоен
5.	A1	97	97	П	скелетен систем	нов/зачуван	самостоен
6.	A1	111	221	Су+П	скелетен систем	нов/зачуван	самостоен
7.	A1	91	183	Су+П	скелетен систем	нов/зачуван	згради со споен сид
8.	A1	85	170	П+1	скелетен систем	нов/зачуван	згради со споен сид
9.	A1	67	67	П	масивен систем	стар/незачуван	згради со споен сид
10.	A1	60	60	П	масивен систем	стар/незачуван	згради со споен сид
11.	A1	44	44	П	скелетен систем	нов/зачуван	самостоен
12.	A1	88	88	П	масивен систем	стар/незачуван	згради со споен сид
13.	A1	83	83	П	масивен систем	стар/незачуван	згради со споен сид
14.	A1	112	168	Су+П	скелетен систем	зачуван	самостоен
15.	A1	66	66	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
16.	A1	87	87	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
17.	Г2	788	788	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
18.	Г2	1011	1011	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
19.	Г2	2662	2662	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
20.	Г2	2180	2180	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
21.	Г2	1941	1941	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
22.	Б4	1808	1808	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
23.	Б4	486	486	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
24.	Б4	301	301	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
25.	Б4	186	372	П+1	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
26.	Г2	443	443	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
27.	Г2	144	144	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
28.	Г2	204	204	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

29.	Г2/Е21	161	161	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
30.	Б4	146	293	П+1	скелетен систем	зачуван	самостоен
31.	Г2	177	177	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
32.	Г2	579	1158	П+Пк	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
33.	Г2	708	708	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
34.	Г2	166	166	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
35.	Г2	209	209	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
36.	Г2	446	446	П	скелетен систем	зачуван	зачуван
37.	Г2	108	108	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
38.	Г2	64	64	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
39.	Г2	335	335	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
40.	А1	97	97	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
41.	А1	114	114	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
42.	А1	105	105	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
43.	А1	91	91	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
44.	А1	105	105	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
45.	А1	149	149	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
46.	А1	118	412	Су+П+1+Пк	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
47.	А1	93	93	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
48.	А1	106	106	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
49.	А1	109	109	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
50.	А1	72	145	П+Пк	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
51.	А1	84	144	Су+П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
52.	А1	119	119	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
53.	А1	97	97	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
54.	А1	82	245	П+1+Пк	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
55.	А1	88	176	П+Пк	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
56.	А1	97	97	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
57.	А1	109	109	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
58.	А1	109	271	П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
59.	А1	112	223	П+Пк	скелетен систем	зачуван	самостоен
60.	А1	99	99	П	скелетен систем	зачуван	самостоен

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

61.	A1	131	329	П+1+Пк	скелетен систем	зачуван	самостоен
62.	A1	115	231	П+Пк	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
63.	A1	224	336	П+Пк/П	скелетен систем	зачуван	згради со споен сид
64.	E1	4	4	П	скелетен систем	зачуван	самостоен
65.	E1	73	73	П	скелетен систем	зачуван	самостоен

Табела 8. Табеларен приказ на нумеричките показатели за градежните парцели во Измената и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, општина Охрид, во обединета постапка - планирана состојба

Реден број	Градежна парцела	Класа на намена	Посебна намена	Површина на парцела (m2)	Површина под градба (m2)	Вкупно изградена површина (m2)	Висина (h)	Катност	Индекс на изграденост	Процент на изграденост	Начин на градење / Забелешка
1.	ГП 15.5.1	A1	A1.2	193.75	116.64	349.92	В постојна	П+2	1.81	60.20 %	калканско спојување / постоен
2.	ГП 15.5.2	A1	A1.2	220.01	94.64	283.92	8-9.5м	П+2	1.29	43.02 %	калканско спојување
3.	ГП 15.5.3	A1	A1.1	486.36	156.13	468.30	В постојна	П+2	0.96	32.10 %	самостоен / постоен
4.	ГП 15.5.4	A1	A1.1	220.43	124.93	249.86	В постојни	П	1.13	56.68 %	самостоен / постоен
5.	ГП 15.5.5	A1	A1.2	522.73	80.55	241.85	9.5м	П+2	0.46	15.41 %	калканско спојување
6.	ГП 15.5.6	A1	A1.2	202.77	80.38	241.14	8-9.5м	П+2	1.19	39.64 %	калканско спојување
7.	ГП 15.5.7	A1	A1.1	345.72	89.02	178.04	В постојна	П+2	0.51	25.75 %	самостоен / постоен
8.	ГП 15.5.8	A1	A1.1	500.16	136.02	408.06	В постојна	П+2	0.80	28.71 %	самостоен / постоен
9.	ГП 15.5.9	A1	A1.1	466.21	110.56	331.68	8-9.5м	П+2	0.71	23.71 %	самостоен
10.	ГП 15.5.10	A1	A1.1	358.12	102.44	307.32	В=9.5м	П+2	0.86	28.60 %	самостоен
11.	ГП 15.5.11	A1	A1.1	215.32	61.07	122.14	В=7.2м	П+1	0.57	28.38 %	самостоен
12.	ГП 15.5.12	A1	A1.2	158.53	51.84	103.68	8-7.2м	П+1	0.65	32.70 %	калканско спојување
13.	ГП 15.5.13	A1	A1.2	148.72	59.21	118.42	В=7.2м	П+1	0.80	39.81 %	калканско спојување
14.	ГП 15.5.14	A1	A1.2	205.27	84.96	169.92	В постојна	П+1	0.83	41.39 %	калканско спојување
15.	ГП 15.5.15	A1	A1.2	253.89	91.39	182.76	В постојна	Су+П	0.72	36.00 %	постоен
16.	ГП 15.5.16	A1	A1.2	201.37	82.68	82.68	В постојна	П	0.41	41.00 %	калканско спојување / постоен
17.	ГП 15.5.17	A1	A1.2	344.32	88.23	88.23	В постојни	П	0.26	25.62 %	калканско спојување / постоен
18.	ГП 15.5.18	A1	A1.1	332.55	80.00	240.00	9.5м	П+2	0.72	24.06 %	калканско спојување / постоен
19.	ГП 15.5.19	A1	A1.1	321.20	84.31	252.93	8-9.5м	П+2	0.79	26.25 %	самостоен
20.	ГП 15.5.20	A1	A1.1	401.52	100.85	302.55	8-9.5м	П+2	0.75	25.12 %	самостоен
21.	ГП 15.5.21	A1	A1.2	179.41	68.39	205.17	В=9.5м	П+2	1.14	38.12 %	самостоен
22.	ГП 15.5.22	A1	A1.2	364.82	126.33	378.00	8-9.5м	П+2	1.04	34.63 %	калканско спојување
23.	ГП 15.5.23	A2	A2.1, A2.2	2718.25	1350.00	5400.00	8-13.5м	П+3	1.98	49.06 %	калканско спојување
24.	ГП 15.5.24	A2	A2.1, A2.2	4293.81	2145.00	8580.00	8-13.5м	П+3	2.00	60.00 %	рамкова површина-разработка со УП
25.	ГП 15.5.25	E	E1.8	40.00	24.00	24.00	В=3.0м	П	0.60	60.00 %	рамкова површина-разработка со УП
26.	ГП 15.5.26	A2	A2.1, A2.2	8289.63	4140.00	16560.00	В = 13.5м	П+3	2.00	49.93 %	рамкова површина-разработка со УП
27.	ГП 15.5.27	E	E1.8	40.05	24.00	24.00	8-3.0м	П	0.60	59.93 %	самостоен
28.	ГП 15.5.28	E	E1.8	299.01	73.17	73.17	В=3.0м	П	0.24	24.47 %	рамкова површина-разработка со УП

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

29.	ГП 15.5.29	A2	A2.1, A2.2	14675.16	7335.00	29340.00	B = 13,5 m	П+3	1.97	49.37 %	рамкова површина-разработка со УП
30.	ГП 15.5.30	A	A2.1	1212.08	533.40	2133.60	8 - 13,5 m	П+3	1.76	44.01 %	самостоен
31.	ГП 15.5.31	A1	A1.3	180.72	70.50	211.50	B = 9,5 m	П+2	1.17	39.01 %	калканско спојување во низа
32.	ГП 15.5.32	A1	A1.3	168.45	77.43	232.29	B = 9,5 m	П+2	1.38	45.97 %	калканско спојување во низа
33.	ГП 15.5.33	A1	A1.3	222.75	108.12	324.36	8 - 9,5 m	П+2	1.46	48.54 %	калканско спојување во низа
34.	ГП 15.5.34	A1	A1.3	281.03	117.70	353.10	B = 9,5 m	П+2	1.26	41.88 %	калканско спојување во низа
35.	ГП 15.5.35	A1	A1.1	295.96	88.00	264.00	8 - 9,5 m	П+2	0.89	29.73 %	самостоен
36.	ГП 15.5.36	A1	A1.3	179.31	67.70	203.10	B = 9,5 m	П+2	1.13	37.76 %	калканско спојување во низа
37.	ГП 15.5.37	A1	A1.3	166.10	76.65	229.95	8 - 9,5 m	П+2	1.38	46.15 %	калканско спојување во низа
38.	ГП 15.5.38	A1	A1.3	332.71	114.95	344.85	8 - 9,5 m	П+2	1.04	34.55 %	калканско спојување во низа
39.	ГП 15.5.39	A1	A1.2	252.12	99.69	299.07	B = 9,5 m	П+2	1.19	39.54 %	калканско спојување
40.	ГП 15.5.40	A1	A1.2	330.36	112.64	337.92	8 - 9,5 m	П+2	1.00	33.19 %	калканско спојување
41.	ГП 15.5.41	A1	A1.2	314.57	120.15	360.45	8 - 9,5 m	П+2	1.15	38.19 %	калканско спојување
42.	ГП 15.5.42	A1	A1.2	244.46	97.31	97.31	B постојна	П	0.40	39.81 %	калканско спојување / постоен
43.	ГП 15.5.43	A1	A1.2	391.77	139.10	417.57	B = 9,5 m	П+2	1.07	35.53 %	калканско спојување
44.	ГП 15.5.44	A1	A1.2	290.60	98.53	295.59	B = 9,5 m	П+2	1.02	33.91 %	калканско спојување
45.	ГП 15.5.45	A1	A1.1	516.86	141.03	423.09	B = 9,5 m	П+2	0.82	27.29 %	самостоен
46.	ГП 15.5.46	A1	A1.2	418.85	127.86	383.58	8 - 9,5 m	П+2	0.92	30.53 %	калканско спојување
47.	ГП 15.5.47	A1	A1.2	535.53	120.35	361.05	8 - 9,5 m	П+2	0.67	22.47 %	калканско спојување
48.	ГП 15.5.48	A1	A1.1	288.95	106.55	319.65	8 - 9,5 m	П+2	1.11	36.87 %	самостоен
49.	ГП 15.5.49	A1	A1.2	295.71	95.77	287.31	B = 9,5 m	П+2	0.97	32.30 %	калканско спојување
50.	ГП 15.5.50	A1	A1.2	283.43	86.12	258.36	8 - 9,5 m	П+2	0.95	32.69 %	калканско спојување
51.	ГП 15.5.51	A1	A1.1	372.71	97.44	202.32	8 - 9,5 m	П+2	0.78	26.14 %	самостоен
52.	ГП 15.5.52	A1	A1.1	415.05	118.76	356.28	B = 9,5 m	П+2	0.86	28.61 %	самостоен
53.	ГП 15.5.53	A1	A1.2	210.46	83.52	250.56	B = 9,5 m	П+2	1.19	39.68 %	калканско спојување
54.	ГП 15.5.54	A1	A1.2	197.32	80.53	241.59	8 - 9,5 m	П+2	1.22	40.81 %	калканско спојување
55.	ГП 15.5.55	A1	A1.2	191.50	95.76	287.28	B = 9,5 m	П+2	1.50	40.00 %	калканско спојување
56.	ГП 15.5.56	A1	A1.2	173.16	86.13	258.30	B = 9,5 m	П+2	1.40	49.74 %	калканско спојување
57.	ГП 15.5.57	A1	A1.1	591.91	110.27	330.81	8 - 9,5 m	П+2	0.56	18.63 %	самостоен
58.	ГП 15.5.58	A1	A1.2	315.87	115.40	230.80	B постојна	П+1	0.73	36.53 %	калканско спојување / постоен
59.	ГП 15.5.59	A1	A1.2	227.90	168.60	280.27	B постојна	П+1	1.23	74.02 %	калканско спојување / постоен

Планот предвидува урбанизација на просторот во согласност со важечката законска и подзаконска регулатива и утврдените урбанистички нормативи.

Вкупната површина на планскиот опфат изнесува:

- ГУП = 27,11 ha;
- ДУП = 6,24 ha.

Вкупната бруто развиена површина на површините за домување (A1 + A2) изнесува 75.853,47 m², додека процентот на изграденост на ниво на опфат изнесува 37,67 %. Средната вредност на коефициентот на искористеност изнесува 1,02.

Во рамките на планскиот опфат се предвидуваат следните групи на класи на намени:

ГУП

А - ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ НА ЛУЃЕ, со класификација на намена:

- A1 / A1.1, A1.2, A1.3 - куќи за домување/куќи со двор, семејни куќи со споен сид на меѓа - двокуќи, семејни куќи во низа, споени сидови на меѓа од двете страни
- A2 / A2.1, A2.2 – згради за домување / слободностоечки згради со двор и згради за домување со споен сид, згради за домување во низа, сложени терасести згради

Во состав на објектите е можно предвидување компатибилни намени дадени во класи на намени согласно Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 7/25).

Потребата за паркирање ќе се обезбеди во рамки на градежните парцели и може да се изведе во дворно место или во надземни или подземни спратови на градбите, во целост почитувајќи го Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 7/25).

Г - ПРОИЗВОДСТВО, РУДАРСТВО, ЕНЕРГЕТИКА И ИНДУСТРИЈА, со класификација на намени:

- Г1 - Производство на енергија и тешка и загадувачка индустрија,
- Г2 - Индустриски згради од лесна преработувачка индустрија,
- Г3 - Индустрија за склопување на финални производи, сервисни услуги и производство на енергија од обновливи извори
- Г4 - Стоваришта, складови и отпади

Во состав на објектите е можно предвидување на компатибилни намени дадени во класи на намени согласно Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 225/20) и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25).

Д – ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ, со класификација на намена:

- Д2 / Д2.1 – заштитно и сообраќајно зеленило / дрвореди и друго украсно и заштитно урбано зеленило Согласно со Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 7/25).

Е - ИНФРАСТРУКТУРИ, со класификација на намена:

- Е1 / Е1.1 – Сообраќајни и патни инфраструктури
- Е1 / Е1.8 – Инфраструктури / Инфраструктури за пренос на електрична енергија
- Е2 / Е2.1 – Згради за сообраќај / бензински пумпи

Дозволена висина на градење и максимален број на катови:

Да се планираат градби со висини согласно со Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25).

Планирани се висини:

A1 – куќи за домување

A1.1 – куќи со двор, П+1 и П+2, Н = 7,5 m и 9,5 m,

A1.2 - семејни куќи со споен сид на меѓа - двокуќи, П+2, Н = 7,5 m и 9,5 m,

A1.3 - семејни куќи во низа, споени сидови на меѓа од двете страни, П+2, Н= 9,5 m,

A2 – згради за домување

A2.1 – слободностоечки згради со двор, П+3, Н = 13,5 m,

A2.2 - згради за домување со споен сид, згради за домување во низа, сложени терасести згради, П+3, Н = 13,5 m,

E1.8 – Инфраструктури за пренос на електрична енергија.

П и Н = 3,0 m

ДУП

На просторот се предвидуваат градби со намена домување, комерцијални и деловни намени, како компатибилни намени на домувањето, како и инфраструктура, при што максимално е внимавано на сопственоста - постојната парцелација (граница на катастарска парцела).

Планираните градби со намена домување: и тоа куќи за домување и згради за домување, во однос на габаритот и нивната катност се планирани согласно со важечките законски прописи и подзаконска регулатива.

Предложеното сообраќајно решение е превземено од претходните важечки ГУП и ДУП, со мали измени во однос на вредностите на елементите на сообраќајниците, согласно со Правилникот за урбанистичко планирање.

Исто така со предложеното решение се планира и решение на комуналната инфраструктура. Дијаметарот на водовите е добиен согласно новите параметри од планираната состојба во однос на планираниот број на жители - потрошувачи. При решавањето на мрежите на комуналните инфраструктури битно влијание имаат и податоците од постојната состојба на теренот, постојната состојба на водовите, нивната позиција и профил.

Намена на површини

Во предметниот плански опфат се предвидува зона за градби со намена:

➤ А - ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ НА ЛУЃЕ

- A1 – куќи за домување
 - A1.1 – куќи со двор,
 - A1.2 - семејни куќи со споен сид на меѓа-двокуќи
 - A1.3 - семејни куќи во низа, споени сидови на меѓа од двете страни и
- A2 – згради за домување
 - A2.1 – слободностоечки згради со двор

- А2.2 - згради за домување со споен сид, згради за домување во низа, сложени терасести згради

➤ **Д - ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ**

- Д2 – заштитно и сообраќајно зеленило

➤ **Е - ИНФРАСТРУКТУРИ**

- Е1- Сообраќајни, линиски и др. инфраструктури
- Е1.8 – Инфраструктури за пренос на електрична енергија

Нумерички и билансни показатели

- А1 – куќи за домување

Постојни:

А1.1 – куќи со двор, П+1 и П+2, В-постојна,

А1.2 – двокуќи, П, Су+П; П; П+1 и П+2, В-постојна,

Планирани:

А1.1 – куќи со двор, П+1 и П+2, В=7.5 и 9. 5m,

А1.2 – двокуќи, П+1 и П+2, В = 7,5 и 9, 5 m,

А1.3 – куќи во низа, П+2, В = 9,5 m,

- А2 – згради за домување

Планирани:

А2.1– слободностоечки згради со двор, П+3, В = 13,5 m,

А2.1, А2.2-згради за домување со споен сид, згради за домување во низа, сложени терасести згради, П+3, В = 13,5 m, рамкова површина – разработка со УП, планирана

Е1.1 – Сообраќајни и патни инфраструктури

Е1.8 – Инфраструктури за пренос на електрична енергија.

П и В = 3,0 m

Инвентаризација на изградената комунална инфраструктура

Планскиот опфат е дел од урбаниот простор на Охрид и е поврзан со постојната комунална и инфраструктурна мрежа. Во опфатот се евидентирани постојни инфраструктурни системи за сообраќај, електроенергетско снабдување, телекомуникации, водоснабдување и канализација.

Планскиот опфат како дел од градот, веќе егзистира, така да инфраструктурата е делумно решена со поврзување на веќе постојната инфраструктура.

Во законски пропишаниот рок се добиени податоци и информации од следните субјекти:

- ЈП „Охридски Комуналец“ – Охрид, со бр. 03-539/19 од 05.06.2024 г.
- ЕВН Издавање податоци и мислења - планови, Скопје, со бр. 10-23/7-201 од 30.05.2024 г.
- Дирекција за заштита и спасување – Подружница Охрид, Охрид, со бр. 09/3- 156/2 од 04.06.2024 г.
- ЈП „Нискоградба“- Охрид, со бр. 09-755/2 од 08.07.2024 г.
- АЕК, Скопје, со бр. 1404-1913/2 од 10.07.2024 г.
- НОМАГАС Скопје, со бр.08-3003/2 од 31.05.2024 г.

- Мепсо АД Скопје, со бр. 11-3885/1 од 19.06.2024 г.
- Македонски Телеком АД, Скопје, со бр. 62530 од 04.06.2024 г.
- УЗКН Скопје, со бр. 17-2177/2 од 19.06.2024 г.
- НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Охрид, со бр.13- 645/2 од 05.06.2024 г.
- Министерство за животна средина и просторно планирање - Скопје, сектор природа, со арх. бр. 11- 5106/5 од 19.09.2024 г.
- Министерство за животна средина и просторно планирање - Скопје, сектор води, со арх. бр. 11-4597/4 од 19.09.2024 г. и
- Министерство за животна средина и просторно планирање - Скопје, сектор отпад, со бр. 11-5122/2 од 26.07.2024 г.
- ЈНУ „Хидробиолошки завод“ Охрид, со бр. 05-190/2 од 09.07.2024 г.
- ЈП „Колекторски систем“, со бр. 09-425/2 од 05.07.2024 г.
- АЦВ - Скопје, со бр. 12-8/506 од 31.05.2024 г.

Од останатите наведени релевантни субјекти не се добиени одговори во законски пропишаниот рок:

- ЈП „Водовод“ Охрид,
- Градежен инспекторат - Охрид,
- ЕЛЕМ АД Скопје,
- ЈПДП – РСМ.

ДОБИЕНИ ПОДАТОЦИ И ИНФОРМАЦИИ

Електроенергетска мрежа

Електрични инсталации-ЕВН:

Согласно добиените податоци, во планскиот опфат постои:

- 110 kV Надземна мрежа
- 35 kV Надземна мрежа
- 10(20)/0,4 kV Трафостаници - 2
- 10(20) kV Подземна мрежа
- 10(20) kV Надземна мрежа
- 0,4 kV Подземна мрежа
- 0,4 kV Надземна мрежа.

Електричната мрежа во опфатот ги задоволува потребите на изградените објекти во овој опфат.

Електрични инсталации-МЕПСО:

Согласно добиените податоци, планскиот опфат се пресекува со ЕЕ објекти во сопственост на АД МЕПСО и тоа:

- Опфатот се сече со 110 kV далекувод на АД МЕПСО и
- Опфатот е во близина на ТС Охрид 1

Телекомуникациска мрежа

Телекомуникациски инсталации-Македонски Телеком и АЕК:

Во границите на планскиот опфат има постојни подземни ТК инсталации.

Согласно добиените податоци, во планскиот опфат постојат:

- оптички комуникациски кабли,
- бакарни комуникациски кабли,
- кабелска канализација и
- коаксијален кабел - АЕК

Водоснабдување

Согласно податоци добиени од изводот од ГУП на град Охрид за предметниот плански опфат постои градска водоводна линија и тоа секундарна водоводна мрежа. Сите објекти се приклучени на градската водоводна мрежа.

Постојат следните водови:

- по ул. „Кленоец“ - водоводна линија од $\varnothing$ 300 и во дел од внатрешноста $\varnothing$ 3
- по ул. „15ти Корпус“ - водоводна линија од $\varnothing$ 125
- по ул. „Српница“ - водоводна линија од $\varnothing$ 80

Канализациона мрежа

- Фекална канализација

Согласно податоците добиени од ЈП „Нискоградба“ Охрид, доставена е шема на постоечка канализациона инфраструктура (фекална и атмосферска канализација). Земени се во предвид и постојните канализациони линии од изводот од ГУП.

Постојат следните водови:

- по ул. „Кленоец“ - канализациони линии од $\varnothing$ 500
- по ул. „15ти Корпус“ - канализациона линија од $\varnothing$ 300
- по ул. „Српница“ - канализациони линии од $\varnothing$ 200
- покрај река Сушица - канализациона линија од $\varnothing$ 300
- во внатрешноста на опфатот - канализациона линија од $\varnothing$ 200

- Атмосферска канализација

Постојат следните водови:

- по ул. „15ти Корпус“ - канализациона линија од $\varnothing$ 300

По останатите улици атмосферските води се слеваат површински.

Податоци и информации од ЈП „Колекторски систем“

Во планскиот опфат, оваа институција не поседува информација за постоење на нивни инсталации и воедно не се планирани нови инсталации.

Комунална дејност

Податоци и информации од ЈП „Охридски комуналец“ Охрид: согласно добиените податоци се препорачува при разработка на градежна парцела со основен проект, особено за станбени објекти да се предвиди простор во градежната парцела за поставување на садови за одлагање на комунален отпад чиј број ќе зависи од планираниот број на станари во објектот, а до кои треба да се обезбеди слободен

пристап за специјално возило за подигнување на истите.

Гасоводни инсталации

Според одговор од „НОМАГАС“ Скопје, во планскиот опфат нема изградено ниту планирано гасоводна мрежа

Заштита и спасување

ДЗС-подрачна единица Охрид

ДЗС не располага ниту има податоци за постоечка или планирана инфраструктура на планскиот опфат. Во прилог на дописот се доставени претходни услови за заштита и спасување кои треба да се вградат при изработката на планот. Истите се вградени во планот.

Заштита на животната средина

Министерство за животна средина-управа за животна средина-сектор за природа

Согласно секторска Студија за заштита на природното наследство (1999) изготвена за потребите на Просторниот план на РМ („Службен весник на РМ“ бр. 39/04), Национална Стратегија за заштита на природата (2017-2027) и просторната идентификација на предметниот опфат, утврдено е дека истиот не влегува во граници на заштитени подрачја утврдени со закон. Истиот не е во граници на идентификувани Емералд и Натура2000 подрачја, меѓутоа се наоѓа во граници на Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион, чијашто заштита и управување е уредено во Законот за заштита на природата.

Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Службен весник на РСМ“, бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во трета заштитна зона, која ги опфаќа просторите со непродуктивна намена (населби и др. градежно земјиште) и продуктивно земјиште (земјоделски поседи, пасишта и шуми) што се застапени помеѓу котата 866 м.н.в. и надворешната граница на првата заштитна зона.

Министерство за животна средина-управа за животна средина-сектор за води

Предметната локација не зафаќа постојан или непостојан воден тек и не е во рамки на предвидена акумулација, согласно водостопанската основа од ПП на Р. Македонија 2002 - 2020. По однос на постоечките и планирани инсталации и системи за наводнување и одводнување, спомнатиот субјект нема ингеренции. Но, затоа што се наоѓа во границите на УНЕСКО, потребно е да се добијат соодветни податоци и информации од Комисијата за УНЕСКО.

Министерство за животна средина-управа за животна средина-сектор отпад

За планскиот опфат Управата за животна средина - Сектор отпад нема предвидено инфраструктура за отпад.

ЈНУ „Хидробиолошки завод“ Охрид

За планскиот опфат, ЈНУ „Хидробиолошки завод“ Охрид не располага со информации. Препорака до изготвувачот на планот е да се придржува на насоките предвидени во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029), како и Законот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот регион и останатата законска регулатива од областа на заштита на животната средина.

Агенција за цивилно воздухопловство - АЦВ Скопје

Согласно информациите добиени од АЦВ Скопје, во рамки на предметниот опфат нема објекти, инсталации, уреди или било какви структури од областа на цивилното воздухопловство, и истиот може да се планира без посебни услови и ограничувања од аспект на безбедност на воздушниот сообраќај со напомена дека за изградба на:

- хелиодром
- издвоени антенски столбови или оџаци со височина поголема од 30 m, или
- други објекти со височина поголема од 100 m,

потребно е да се обезбеди согласност со услови за градба од аспект на безбедност на воздушниот сообраќај од Агенцијата за цивилно воздухопловство.

Природни карактеристики и заштитени предели:

Планскиот опфат се наоѓа во границите на **светското природно и културно наследство на Охридскиот регион (УНЕСКО)**. Согласно Планот за управување со природното и културното наследство на Охридскиот регион, потребно е планирањето и реализацијата на предвидените намени да се спроведуваат на начин со кој ќе се избегнат или намалат влијанијата врз природните вредности и исклучителната универзална вредност на регионот.

Водни ресурси:

Планскиот опфат на север се граничи со оската на **р. Сушица позната како Велгошка Река**, а во пошироката околина се наоѓа заштитеното подрачје **„Охридско Езеро“**, при што најблиската југозападна точка на опфатот е оддалечена околу **1,87 km воздушна линија** во јужен правец од бул. „Железничка“.

Согласно Известувањето од МЖСПП – Сектор за води, арх. бр. 11-4597/4 од 19.09.2024 г., во рамките на планскиот опфат:

- нема предвидени акумулации согласно Водостопанската основа од Просторниот план на Република Македонија 2002–2020;
- не се наоѓаат заштитни зони на водни тела наменети за консумирање од страна на човекот.

Согласно известувањето од АД „Водостопанство на РСМ“, во границите на планскиот опфат нема водостопански објекти во нивна сопственост.

При планирањето и реализацијата на просторот потребно е да се земе предвид близината на р. Сушица - Велгошка Река и Охридското Езеро и режимите на заштита што се применуваат за ова подрачје.

ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА НА ПОСТОЈНИ СПОМЕНИЧКИ ЦЕЛИНИ, ГРАДБИ ОД КУЛТУРНО – ИСТОРИСКО ЗНАЧЕЊЕ И КУЛТУРНИ ПРЕДЕЛИ

Управа за заштита на културно наследство

Од Управата за заштита на културно наследство, исто така е дадена констатација дека во границите на планскиот опфат **не постои заштитено добро**, ни добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Управата дава препорака доколку при реализација на проектот се појави археолошко наоѓалиште да се постапи согласно одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на РМ“ бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и

20/19).

Поради тоа што предметниот простор се наоѓа во границите на природното и културно наследство на Охридскиот регион, заштитен од УНЕСКО, при планирањето и проектирањето е потребно да се почитуваат одредбите пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион (2020-2029), како и меѓународните и домашните прописи.

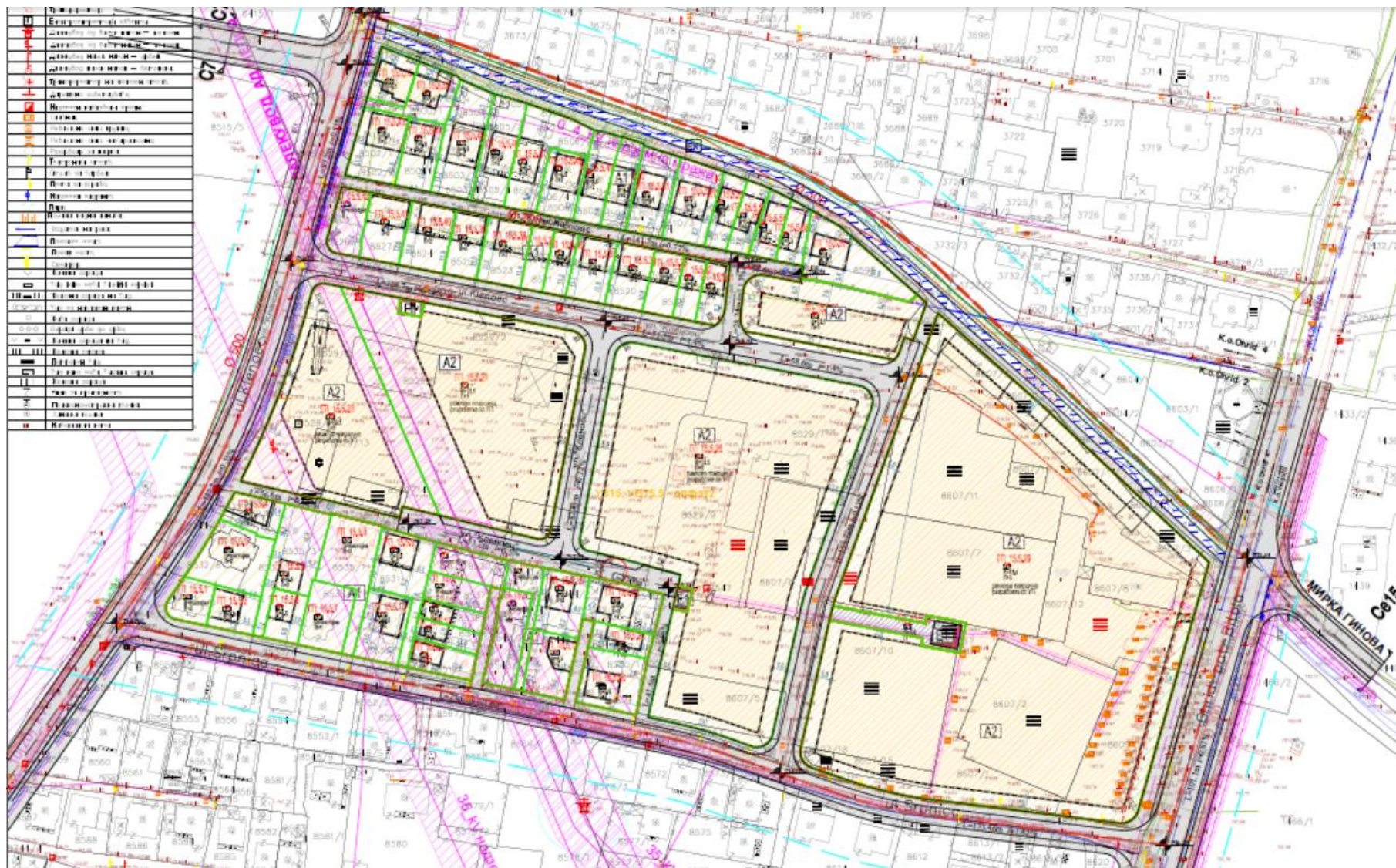
НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Охрид

Во границите на планскиот опфат **нема познати или евидентирани споменици на културата** или археолошки локалитети и нема потреба од изработка на Заштитно конзерваторски основи, согласно член 71 од Законот за заштита на културно наследство.

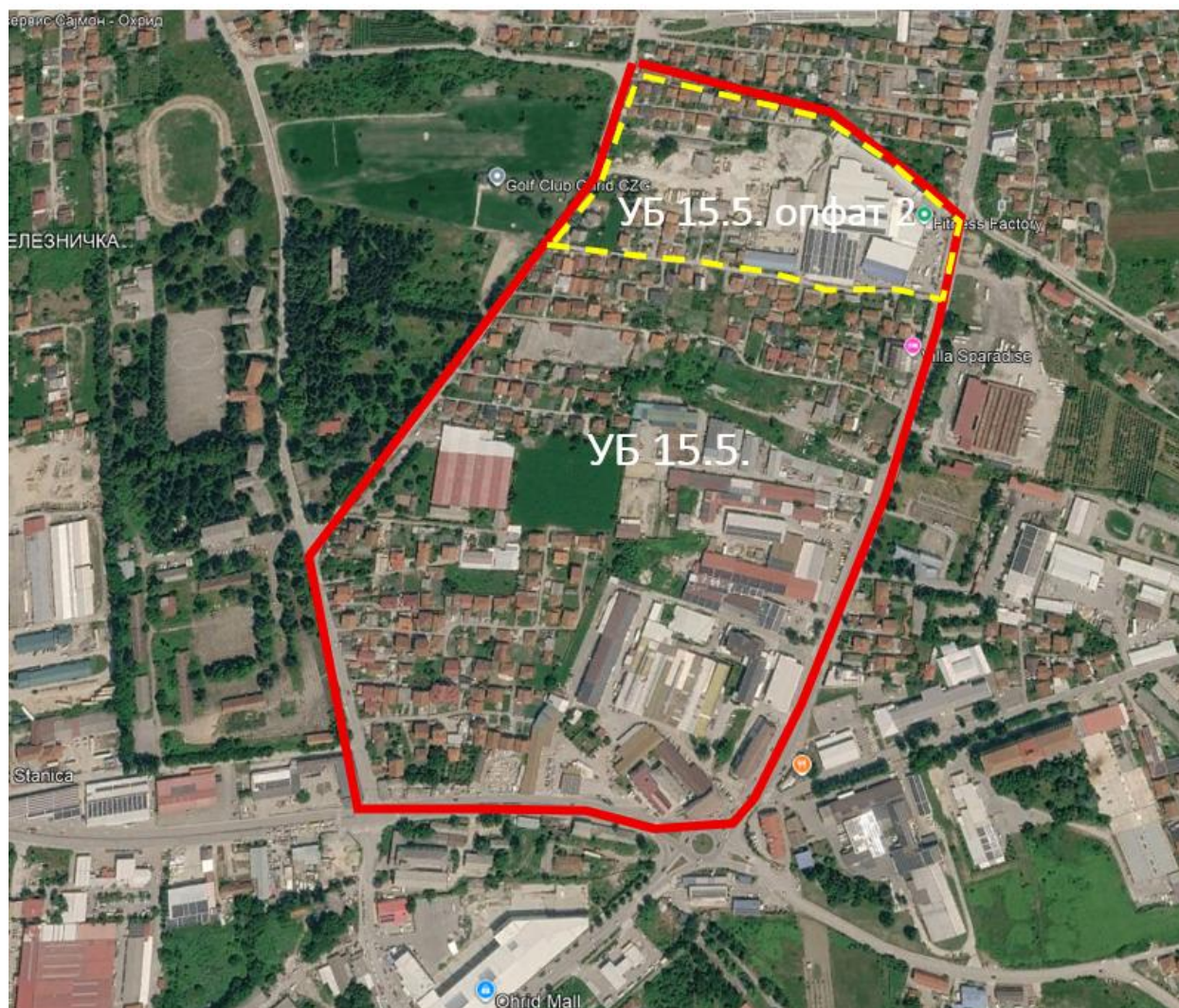
Но, планскиот опфат, согласно со оддел 9.2.2 Мерки за заштита на културното наследство во Охридскиот Регион од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Службен весник на РМ“, бр. 45/2020), опфатот се наоѓа во **зона III - в**, каде се предвидуваат низа мерки со посебен режим на заштита, кои треба да се почитуваат во планското решение, каде според заштитните мерки максималната дозволена катност е **П + 3** и максимална изграденост до 50 %.

Третата зона е простор со поретка концентрација на културно наследство а во конкретниот опфат нема видливо или познато културно наследство, па затоа се прифатливи сите интервенции кои се во склад со развојните стратегии на Општина Охрид, но со придржување кон основните начела на заштита на културното наследство и културниот предел со примена на мерката на урбана реконструкција, односно воспоставување на состојба која ќе ги подобри условите за живеење и работа со изградба на нови градби кои ќе ги почитуваат амбиенталните карактеристики со традиционалните форми и карактеристики на пејсажот и хармонијата во целина.

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

Слика 4. Урбанистичко решение за проектниот опфат 2 во рамките на УБ 15.5

Слика 5. Граници на планскиот опфат за ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 опфат 2, за Општина Охрид

3.2. Предмет и главни цели на планските документи

Предмет на планот е **урбанизација во рамките на границата на планскиот опфат** имајќи ја при тоа во предвид крајната цел - реализација на поставките на ГУП на градот, согласно со потребите на жителите на овој дел од градот.

Урбанизацијата опфаќа планирање на нови и осовременување на постојните објекти, нивно усогласување во однос на габаритите и височината, дооформување на постоечката сообраќајна мрежа на улици како и порационално искористување и уредување на просторот, а во склад со законските прописи за урбанизација на просторот.

Основната цел на Изменувањето и дополнувањето на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид, е **обезбедување услови за организиран, функционален и одржлив просторен развој**, преку:

- дооформување на уличната и комуналната инфраструктура и обезбедување соодветен пристап до градежните парцели;
- рационално користење и уредување на неизградениот простор и усогласување на планираните намени со реалните потреби и можности;

- подобрување на условите и стандардите за домување;
- дефинирање соодветни урбанистички параметри за површина за градење, височина и бруто развиена градежна површина;
- усогласување на градежните парцели и планираните објекти со катастарската состојба, сопственичката структура и важечките плански и законски одредби;
- обезбедување функционална и безбедна сообраќајна мрежа и соодветна пристапност;
- унапредување на урбаното зеленило и пејзажните вредности и создавање квалитетни амбиентални целини;
- оптимално вклопување на планираните објекти и инфраструктура во постојниот терен и урбан контекст;
- почитување на јавниот интерес, соседските права и принципите на хумано и инклузивно уредување на просторот;
- обезбедување услови за непречено движење и пристапност на лицата со попреченост;
- почитување и заштита на природното, културното и градителското наследство, каде што е релевантно;
- примена на мерки за заштита на животната средина и спречување или намалување на потенцијалните негативни влијанија;
- почитување на релевантните стандарди, нормативи и законски прописи;
- примена на мерки за заштита и спасување и намалување на ризиците од природни и други непогоди.

Реализацијата на планските решенија се очекува да придонесе кон подобрување на функционалноста и квалитетот на просторот, рационално користење на земјиштето, подобрување на условите за домување и унапредување на сообраќајната и комуналната инфраструктура, при зачувување на природните и создадените вредности.

Планските решенија се засноваат на постојната состојба и изграденост, расположливата инфраструктура, природните карактеристики и ограничувања, сопственичката структура и можностите за рационално користење на просторот, при усогласување со повисоките плански документи и важечката регулатива.

Од особено значење се целите поврзани со **рационално користење на земјиштето, унапредување на зелените површини, одржлива сообраќајна и комунална инфраструктура, заштита на природните, пејзажните и културните вредности, обезбедување квалитетни услови за живеење и намалување на можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на населението.**

3.2.1. Образложение на планскиот концепт за просторниот развој со кој се постигаат целите на планот, со осврти на сите релевантни аспекти и последици од планираните урбанистички решенија и одредби

Врз основа на усвоената Планска програма пристапено е кон изработка на планската документација за предметниот плански опфат, односно Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид.

Планската документација се изработува согласно Законот за урбанистичко планирање и важечките подзаконски акти, при што планските решенија се усогласуваат со поставеноста на повисоките плански документи, постојната состојба и условите утврдени од надлежните

институции.

Основната цел на планската интервенција е **задржување и доработка на основниот концепт и намените утврдени со постојниот ГУП на град Охрид**, со соодветна реорганизација на просторот и усогласување на планираните намени со постојните имотно-правни односи, сопственичката структура и потребите на корисниците. При планирањето во најголема можна мера се почитуваат постојната парцелација и границите на катастарските парцели.

Урбанистички и градежни параметри:

Со планското решение се предвидува пренамена на намената во еден дел од опфатот од индустрија во домување. Со оваа постапка се предвидува дел од намената да остане во рамки на планираниот концепт на постојниот ГУП на град Охрид, а дел од намените да се пренаменат во друга намена.

Дел од постојната намена Г2 - лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија да се пренамени во дел А-домување/А2-домување во згради, и дел во Б - деловни и комерцијални намени и истите да бидат усогласени во рамките на законската регулатива, а се со цел за непречена реализација на истиот.

Урбанистичките параметри, габаритите, височината и катноста на објектите се определуваат согласно важечката регулатива, условите на планската документација и карактеристиките на просторот. Планските решенија имаат за цел рационално искористување на земјиштето, функционално распоредување на намените и обезбедување соодветни услови за домување, јавни и деловни содржини.

Предложеното сообраќајно решение е превземено од претходниот важечки ГУП.

Зеленило и уредување на градежните парцели:

Во рамките на градежните парцели се предвидува уредување на слободните површини со ниско, средно и високо зеленило, пешачки пристапи и други елементи потребни за функционално користење на просторот.

Застапеноста на зеленилото се определува согласно класата на намена и важечките прописи. За А2 – домување во станбени згради, согласно планската документација, се предвидува минимална застапеност на зеленило од 20 % од површината на градежната парцела.

Согласно изводот од ГУП, по должината на **улицата „15ти Корпус“** е планиран **појас на заштитно зеленило**. При планирањето на градежните парцели (при реализација) да се почитува оваа линија на заштитниот појас со зеленило.

Да се планира заштитно зеленило / дрвореди и друго украсно и заштитно урбано зеленило - Д2 / Д2.1, согласно со Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 7/25).

При уредувањето на просторот се очекува да се обезбеди соодветен однос помеѓу изградените и слободните површини, со што ќе се придонесе кон подобрување на микроклиматските услови, визуелниот квалитет и квалитетот на живеење.

Пристапност и отстранување на архитектонски бариери:

При планирањето и реализацијата на објектите, улиците и јавните пешачки површини треба да се обезбеди непречен и безбеден пристап и користење од страна на лица со попреченост, согласно важечките стандарди и нормативи.

Каде што постојат висински разлики на пешачките површини, потребно е да се обезбедат

соодветни решенија за пристапност, вклучително и рампи или други елементи за совладување на висинските разлики.

Урбана опрема и уредување:

Градежните парцели и јавните површини се предвидува да се уредуваат со соодветна урбана опрема, пешачки патеки, зеленило и други елементи неопходни за безбедно и квалитетно користење на просторот.

При уредувањето на парцелите потребно е да се обезбедат соодветни места за собирање отпад, достапни за комуналните служби, како и услови за одржување на слободните и зелените површини.

КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Сообраќај:

Концептот на планираната сообраќајна мрежа во рамките на планскиот опфат на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, општина Охрид во обединета постапка, е дефиниран Согласно Генералниот Урбанистички план за град Охрид. Во предметниот плански опфат улиците се категоризирани на следниов начин:

Нивелациски план:

Подолжниот пад на ул. „15ти Корпус“ - М4 (магистрална улица) е $i = 0,81 \%$, $l = 650,0 \text{ m}$.

Подолжниот пад на ул. "Кленоец" - С8 (собирна улица) е $i = 0,55 \%$, $l = 806,0 \text{ m}$.

Подолжниот пад на бул. „Железничка“ - М2 (магистрална улица) е $i = 1,44 \%$, $l = 270,0 \text{ m}$.

Водоснабдување:

Наменската зона за домување во планираниот период од пет години ќе брои 2050 жители и за задоволување на потребите на истата потребно е доволна количина за потребите на населението и истата треба да е $Q_{\max}/\text{час} = 8,91 \text{ l/s}$.

Фекална канализација:

Вкупната отпадна количина на фекалните отпадни води за проектен период од пет години изнесува $10,70 \text{ l/s}$ и $Q_{\max}/\text{ден} = 3,0 \text{ l/s}$.

Атмосферска канализација:

Проектираниот пристап на системот за атмосферска канализација во овој проект е од аспект на потребата да се обезбеди еколошки безбедно и економски оправдано депонирање на собраната атмосферска вода. Исто така се однесува и на потребата за одвојување на истата од фекалната канализација каде е тоа можно.

Вкупната отпадна количина на атмосферски отпадни води изнесува $80,28 \text{ l/s}$.

Електрична инсталација:

За Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка, за кој се врши урбанизација во овој дел на градот е предвидено да се изградат објекти, *со намена домување во станбени згради, и станбени куќи. Планирано е снабдувањето со електрична енергија да биде со три трафостаници од 10 kV кои треба да ги задоволат потребите на планираните градби.*

НЕДВИЖНО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО И СТЕПЕН НА ЗАШТИТА

Во границите на планскиот опфат **не постојат градби со културно - историско значење**, и не се изработени Заштитно конзерваторски основи. Поради тоа што предметниот простор се наоѓа во границите на природното и културно наследство на Охридскиот регион, заштитен

од УНЕСКО, при планирањето и проектирањето е потребно да се почитуваат одредбите пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион (2020 - 2029), како и меѓународните и домашните прописи.

Согласно со оддел 9.2.2 Мерки за заштита на културното наследство во Охридскиот Регион од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Службен весник на РМ“, бр. 45/2020), опфатот се наоѓа во **зона III - в**, каде се предвидуваат низа мерки со посебен режим на заштита, кои треба да се почитуваат во планското решение, каде според заштитните мерки максималната дозволена катност е **П+3** и максимална изграденост до **50 %**.

3.3. Корелација на целите на планските документи со други релевантни планови и програми, плански документи и цели на заштита на животната средина

Просторното и урбанистичкото планирање претставуваат континуиран процес насочен кон организирано користење на просторот, создавање соодветни услови за живеење и работа и обезбедување одржлив просторен развој. При изработката и спроведувањето на планските документи потребно е да се воспостави соодветна рамнотежа меѓу просторниот, економскиот, социјалниот и еколошкиот аспект на развојот, со истовремено почитување на природните и културните вредности на подрачјето.

Предметниот плански документ Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка е конципиран во согласност со поставеноста на повисоките плански документи и релевантната законска и подзаконска регулатива.

Основните насоки на планскиот концепт се насочени кон рационално и функционално користење на просторот, уредување на градежните парцели, обезбедување соодветна инфраструктурна опслуженост, подобрување на пристапноста и условите за домување, како и создавање квалитетна и функционална урбана средина.

Во рамките на планските решенија се земаат предвид и аспектите поврзани со заштитата на животната средина и природата, особено преку планирање на соодветни зелени и слободни/јавни површини, рационално користење на водните ресурси, обезбедување системи за водоснабдување и одведување на отпадните и атмосферските води, соодветно управување со отпадот и организирање на сообраќајната и комуналната инфраструктура.

Особено значајно е усогласувањето на планските решенија со режимите и мерките за заштита на природното и културното наследство на Охридскиот Регион, имајќи предвид дека планскиот опфат се наоѓа во подрачје опфатено со заштитата на Охридскиот Регион како природно и културно наследство. При реализацијата на планот потребно е да се почитуваат утврдените режими, ограничувања и мерки за заштита и да се избегнат или сведат на минимум потенцијалните негативни влијанија врз природните, пејзажните и културните вредности.

Во таа смисла, целите на предметниот план се поврзуваат со пошироките цели на политиките за заштита на животната средина, одржливо користење на природните ресурси, климатска отпорност, унапредување на квалитетот на животната средина и заштита на здравјето и благосостојбата на населението.

При спроведувањето на планот потребно е континуирано да се следи усогласеноста на планираните активности со релевантните национални, регионални и локални планови, програми, стратегии и други документи од областа на просторното и урбанистичкото

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

планирање, животната средина, водите, отпадот, природното и културното наследство, климатските промени и другите релевантни области.

Во продолжение е даден преглед на целите и насоките од релевантните плански и стратешки документи, со кои предметниот плански документ има директна или индиректна поврзаност, како и нивната корелација со целите и планираните решенија за предметниот плански опфат.

Табела 9. Корелација на целите на Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и изработка на ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка со целите на релевантните национални, регионални и локални плански и стратешки документи

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите се вградени во ГУП/ДУП или како истите ќе се постигнат со имплементацијата
<u>Национални стратешки/плански документи</u>		
Нацрт на Просторниот план на Република Северна Македонија до 2040 год. ¹	Уредување и хуманизацијата на просторот, и заштитата и унапредувањето на животната средина и природата.	Основните насоки за рационално користење и уредување на просторот се земени предвид при изработката на ГУП/ДУП преку планско уредување на градежните парцели, утврдување на соодветни параметри за градба, инфраструктурно опслужување и обезбедување услови за заштита на животната средина.
Национална стратегија за одржлив развој (2009-2030)	Одржлив развој преку усогласување на економскиот и социјалниот развој со заштитата на природните ресурси и животната средина; рационално користење на водите и другите природни ресурси и намалување на негативните влијанија врз животната средина.	Концепцијата на ГУП/ДУП се темели на рационално користење на просторот, соодветно инфраструктурно опслужување, планирање зелени површини и примена на мерки за заштита на животната средина.
Стратегија за регионален развој на Република Македонија (2021- 2031)	Одржлив и конкурентен регионален развој, модерна инфраструктура, рационално користење на природните ресурси, заштита на животната средина и подобрување на просторната и социјалната кохезија.	ГУП/ДУП придонесува кон подобро уредување и инфраструктурно опслужување на просторот и создавање услови за квалитетно домување и подобар животен стандард.
Национална Стратегија за води (2011-2041)	Заштита на водите од загадување, зачувување на добриот статус на површинските и подземните води, рационално и одржливо користење на водните ресурси и заштита на екосистемите зависни од вода.	Во ГУП/ДУП се предвидени системи за водоснабдување и одведување на отпадните води, со што се обезбедува контролирано користење на водните ресурси и спречување на неконтролирано испуштање отпадни води. При имплементацијата треба да се почитуваат мерките за заштита на водите, особено имајќи ја предвид близината на Охридското Езеро.
Национална стратегија за управување со отпад (2024-2036)	Воспоставување современ, интегриран и ефикасен систем за управување со отпад, со намалување на негативните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето и	Во планскиот опфат се обезбедуваат услови за организирано собирање и подигање на комуналниот отпад, во согласност со воспоставениот систем за управување со

¹ Документот е во фаза на Нацрт План

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

	поттикнување на селекција и преработка на отпадот.	<i>отпад во Општина Охрид.</i>
Национален план за управување со отпад (2020–2030)	Намалување на негативните влијанија од отпадот и постепено воспоставување современ и одржлив систем за управување со отпад.	<i>Имплементацијата на ДУП-от ќе се одвива во рамките на постојниот систем за собирање, транспорт и одлагање на комуналниот отпад во градот Охрид.</i>
Нацрт Национален план за заштита на амбиентниот воздух во Република Северна Македонија (2027-2031)²	Усогласеност со стандардите за квалитет на амбиентниот воздух утврдени со применливото национално законодавство, преку спроведување ефективни, пропорционални и доказно засновани мерки.	<i>Со оглед на тоа што основната намена на ДУП-от е домување, не се предвидуваат значајни извори на индустриски емисии. Потенцијалните емисии се поврзани главно со сообраќајот и загревањето на објектите и треба да се контролираат преку примена на соодветни мерки при имплементацијата.</i>
Нацрт Национална програма за контрола на загадувањето на воздухот во Република Северна Македонија за периодот (2027-2037)³	Намалување на загадувањето на воздухот и изложеноста на населението на загадувачки материји преку намалување на националните емисии, подобрување на квалитетот на воздухот и заштита на јавното здравје и екосистемите, во согласност со националното и законодавството на ЕУ.	<i>Целите на ДУП-от се усогласени со целта на Програмата преку планирање на претежно станбена намена, рационално организирање на просторот, обезбедување соодветна сообраќајна и комунална инфраструктура и примена на мерки за заштита на животната средина, со што се ограничуваат потенцијалните извори на загадување на воздухот и се придонесува кон создавање поквалитетна и поздрава животна средина.</i>
Национална стратегија за развој на културата за периодот 2023-2027	Заштита и зачувување на културното наследство и негово соодветно интегрирање во развојот на просторот и општеството.	<i>Во рамките на планскиот опфат не е евидентирано конкретно културно наследство. Сепак, бидејќи опфатот се наоѓа во границите на Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион, при реализацијата на планот треба да се почитуваат условите и мерките за заштита на наследството утврдени со релевантните плански и конзерваторски документи.</i>
Стратегија за демографски развој на РМ, 2024-2044	Подобрување на квалитетот на животот, намалување на регионалните демографски нееднаквости и создавање услови за одржлив демографски развој и социјална кохезија.	<i>ГУП/ДУП создава услови за уредено и квалитетно домување, соодветна инфраструктурна опременост и подобрување на условите за живеење во планскиот опфат.</i>

² Документот е во фаза на Нацрт План

³ Документот е во фаза на Нацрт Програма

Национална Стратегија за развој на туризмот (2016-2021)⁴	Одржлив развој на туризмот, со користење и заштита на природното и културното наследство и подобрување на инфраструктурата и туристичката понуда.	<i>Иако основната намена на планот е домување, уредувањето на просторот и инфраструктурата во градот Охрид индиректно придонесуваат кон подобрување на квалитетот на урбаната средина и условите за развој на туризмот.</i>
Национална стратегија за биолошка разновидност со акционен план, (2018-2023)⁵	Намалување на притисоците врз биолошката разновидност и зачувување на екосистемите, видовите и живеалиштата.	<i>Во планскиот опфат не се идентификувани значајни или ендемични видови и значајни живеалишта. При реализацијата на планот треба да се применуваат мерки за спречување и ограничување на евентуалните негативни влијанија врз природата.</i>
Национална стратегија за заштита на природата (2017- 2027)	Заштита и мониторинг на геодиверзитетот, биолошката и пределската разновидност; одржливо користење на природните ресурси и интегрирање на заштитата на природата во секторските планови и програми.	<i>Во ГУП/ДУП се зема предвид природниот и пејзажниот контекст на Охридскиот Регион. Иако во опфатот не се идентификувани значајни природни вредности, при имплементацијата треба да се почитуваат мерките за заштита на природното наследство и условите што произлегуваат од статусот на Охридскиот Регион.</i>
Регионални стратешки/плански документи		
План за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029)	Заштита и унапредување на природното и културното наследство, заштита на пределот, минимизирање на влијанијата врз Охридското Езеро и сливното подрачје, одржлив урбан развој и ублажување и адаптација на климатските промени.	<i>При изработката на ГУП/ДУП се земени предвид условите за заштита на Светското природно и културното наследство. Во планот се предвидени мерки за заштита на природните и културните вредности, рационално користење на просторот, уредување на зелените површини и соодветно инфраструктурно опслужување.</i>
Програмата за развој на Југозападниот плански регион (2021-2026)	Одржлив социо-економски развој, подобрување на условите за живот, развој на туризмот поврзан со природното и културното наследство и зачувување на квалитетот на животната средина.	<i>ГУП/ДУП придонесува кон уредување на урбаниот простор, подобрување на инфраструктурната опременост и условите за домување, со истовремено почитување на мерките за заштита на животната средина.</i>
Просторен план на Охридско -Преспанскиот регион (2005-2020)	Рационална организација и користење на земјиштето, усогласување на социо-економскиот развој со заштитата на животната средина и унапредување на техничката	<i>Планскиот концепт се заснова на рационално и функционално користење на просторот, со обезбедување соодветна сообраќајна и комунална инфраструктура и</i>

³ Националната Стратегија за развој на туризмот не е во важност, но сепак не е изготвена нова

⁵ Националната Стратегија за биолошка разновидност не е во важност, но сепак не е изготвена нова

	опременост на просторот.	примена на мерки за заштита на природните и пределските вредности.
Регионалниот план за управување со отпад на Југозападен плански регион, 2016 г. ⁶	Намалување на негативните влијанија од отпадот врз животната средина и здравјето на луѓето и воспоставување интегриран и одржлив систем за управување со отпад.	Планскиот опфат се наоѓа во градот Охрид, каде што е воспоставен систем за собирање, транспорт и одлагање на комуналниот отпад. Со реализацијата на ДУП-от ќе се овозможи соодветно собирање и пристап до системот за управување со отпад.
Локални стратешки/плански документи		
Локален еколошки акционен план на општина Охрид (2019 - 2025)	Заштита на животната средина на локално ниво, интегрирање на еколошките аспекти во секторските политики, одржливо управување со природното наследство и унапредување на состојбата на животната средина.	Целите на ГУП/ДУП се усогласени со принципите на локалното еколошко планирање преку рационално користење на просторот, обезбедување инфраструктура, уредување зелени површини и примена на мерки за заштита на природното и културното наследство на Охридскиот Регион.
Локален акциски план за управување со отпад на општина Охрид за период 2024 - 2025 година	Подобрување на собирањето и транспортот на отпадот, намалување и селекција на отпадот, зголемување на јавната свест и унапредување на системот за управување со отпад.	Во рамките на ГУП/ДУП се обезбедуваат услови за организирано собирање на комуналниот отпад и пристап до системот за негово подигање и транспорт, со што се овозможува примена на локалниот систем за управување со отпад.
Стратегија за развој на зеленило на општина Охрид (2023-2032)	Зголемување и унапредување на урбаното зеленило, воспоставување минимални стандарди за зелени површини и крошни и интегрирање на зеленилото во улиците, инфраструктурата и станбените простори.	При имплементацијата на ГУП/ДУП се предвидува уредување на зелените површини и облагородување на дворните места со соодветна вегетација. Предвиденото зеленило придонесува кон подобрување на микроклиматските услови, амбиенталните вредности и квалитетот на урбаната средина.

⁶ Планот е застарен. Во тек е изработка на нов.

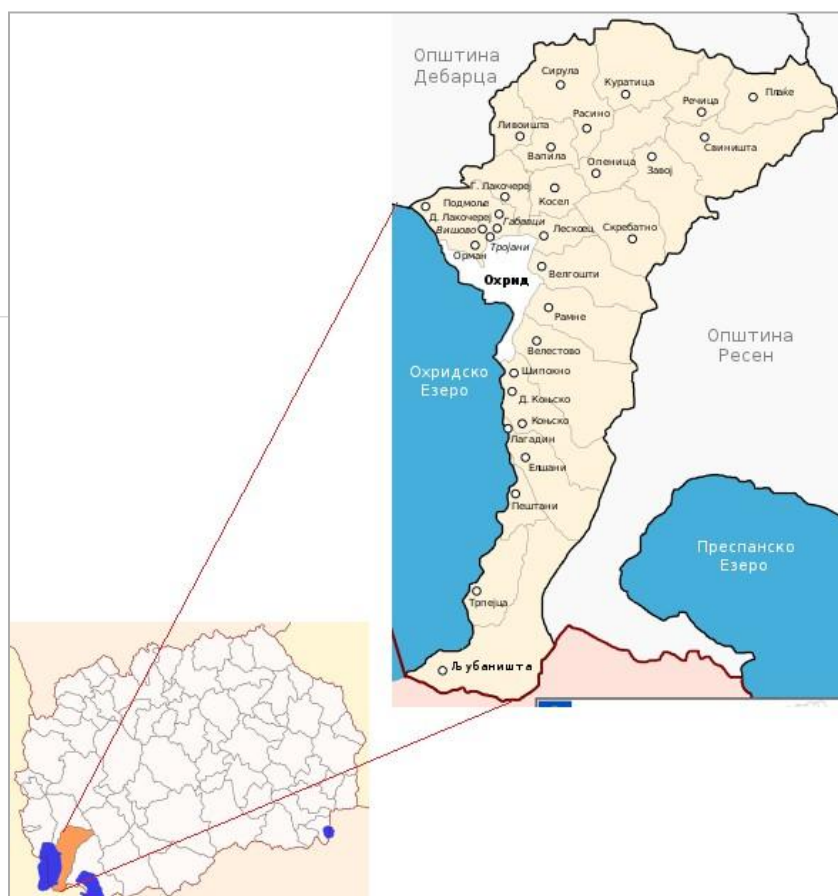
4. РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ НА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

4.1. Географска положба и демографски карактеристики

Општина Охрид се наоѓа во југозападниот дел на Република Северна Македонија, на североисточниот брег на Охридското Езеро, и зафаќа површина од околу 389,93 km². Просторно е сместена помеѓу планинските масиви Јабланица и Мокра Планина на запад и Галичица на исток, што определува специфични природни, релјефни и климатски карактеристики на подрачјето. Општина Охрид се граничи со Општина Дебарца на север и запад, Општина Демир Хисар на североисток и Општина Ресен на исток, додека на југ граничи со Република Албанија.

Охрид претставува значаен урбан, туристички, културен и административен центар во југозападниот плански регион. Поради положбата покрај Охридското Езеро и присуството на значајни природни и културни вредности, просторното планирање на подрачјето се заснова на потребата од рационално користење на земјиштето, одржлив урбан развој и зачувување на природното и културното наследство.

Во овој контекст, при планирањето на предметниот опфат во рамките на УЗ 15, УБ 15.5, потребно е да се земат предвид пошироките просторни и еколошки карактеристики на Општина Охрид, како и режимите и мерките за заштита што произлегуваат од статусот на Охридскиот Регион како светско природно и културно наследство.

Слика 6. Местоположба на Општина Охрид во Р. С. Македонија

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

Општина Охрид, како единица на локална самоуправа, ја сочинуваат 28 населени места, односно градот Охрид и селата: Вапила, Велгошти, Велестово, Горно Лакочереј, Долно Коњско, Долно Лакочереј, Елшани, Завој, Коњско, Косел, Куратица, Лагадин, Лескоец, Ливоишта, Љубаништа, Опеница, Орман, Пештани, Плаќе, Подмоље, Рамне, Расино, Речица, Свињишта, Сирула, Скребатно, Трпејца и Шипокно. Населените места се организирани во 18 урбани и 26 месни заедници заедници.

Административен центар на Општината е градот Охрид. Во општина Охрид има 44 облици на месна самоуправа од кои 18 урбани заедници и 26 месни заедници.

Табела 10. Вкупен број на население, домаќинства и станови во Општина Охрид, Попис 2021

Општина	Вкупно резидуално население	Вкупно домаќинства	Станови
Охрид	51.428	18.368	33.660

Табела 11. Вкупно резидентно население по 5-годишни групи, по пол, Попис 2021

Општина Охрид	Вкупно	Мажи	Жени
Вкупно	51.428	25.231	26.197
0 – 4	2.264	1.151	1.113
5 – 9	2.541	1.332	1.209
10 – 14	2.616	1.330	1.286
15 – 19	2.606	1.374	1.232
20 – 24	2.632	1.362	1.270
25 – 29	2.957	1.474	1.483
30 – 34	3.233	1.692	1.541
35 – 39	3.690	1.785	1.905
40 – 44	3.630	1.803	1.827
45 – 49	3.551	1.716	1.835
50 – 54	3.484	1.725	1.759
55 – 59	3.661	1.749	1.912
60 – 64	3.929	1.908	2.021
65 – 69	3.719	1.745	1.974
70 - 74	3.236	1.477	1.759
75 – 79	1.850	828	1.022
80 – 84	1.180	504	676
85+	649	276	373

4.2. Здравје на населението

Здравствената заштита на подрачјето на општина Охрид се реализира преку работата на јавни здравствени организации: ЈЗУ Општа болница, ЈЗУ Центар за јавно здравје, ЈЗУ Здравствен дом, ЈЗУ Специјализирана болница за ортопедија и трауматологија „Св. Еразмо“, ЈЗУ Специјализирана болница за кардиоваскуларни заболувања – Охрид и приватни ординации по општа медицина и специјалистички ординации.

4.3. Климатски карактеристики и квалитет на воздухот

Климата во Охридскиот регион е под влијание на неговата специфична географска положба, релјефот и присуството на Охридското Езеро. Преовладува **умерено-континентална клима со локални климатски карактеристики**, при што Охридското Езеро има значајно термичко влијание и придонесува за ублажување на температурните екстреми. Планинските масиви Галичица, Јабланица и Караорман дополнително влијаат врз движењето на воздушните маси и климатските услови во Охридската Котлина.

Средната годишна температура на воздухот изнесува околу 11,4 °C. Највисоки температури се регистрираат во летниот период, особено во јули и август, додека најниски температури се јавуваат во зимските месеци. Охридската Котлина се одликува со релативно долготрајно сончево зрачење, со просечно околу 2.233 сончеви часови годишно, што претставува околу 6 часа сончево зрачење дневно.

Релативната влажност на воздухот во просек изнесува околу 71 % годишно, со повисоки вредности во зимскиот период и пониски во летните месеци. Маглата е релативно ретка појава, додека просечниот број на мразни денови изнесува околу 61 ден годишно.

Врнежите имаат нерамномерна сезонска распределба. Просечната годишна количина на врнежи во Охридската Котлина се движи околу 700 - 760 mm, со најголеми количества во доцната есен и почетокот на зимата, а најмали во летниот период, особено во јули. Ваквата распределба на врнежите, заедно со релативно високото испарување во летните месеци, е значајна за водниот биланс и условите во поширокото подрачје на Охридското Езеро.

Охридската Котлина има специфичен режим на воздушни струења, под влијание на околниот релјеф и езерската површина. Покрај регионалните ветрови, се јавуваат и локални ветрови предизвикани од различното загревање на копното и езерото. Најчесто се јавуваат ветрови од северен, југозападен и јужен правец, при што нивната зачестеност и брзина се менуваат во зависност од сезоната и локалните атмосферски услови.

При реализацијата на планот потребно е да се земат предвид и аспектите поврзани со климатските промени, интензивните врнежи, топлотните бранови и рационалното управување со атмосферските води, особено при планирањето на сообраќајната и комуналната инфраструктура и зелените површини.

4.4. Квалитет на воздухот

Следење на квалитетот на воздухот се врши преку споредба на измерените концентрации на загадувачките супстанции во воздухот и граничните вредности, прагови на алармирање, маргини на толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели определени во Законот за квалитет на амбиентниот воздух.

Квалитетот на амбиентниот воздух во Општина Охрид се следи со автоматска мониторинг

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

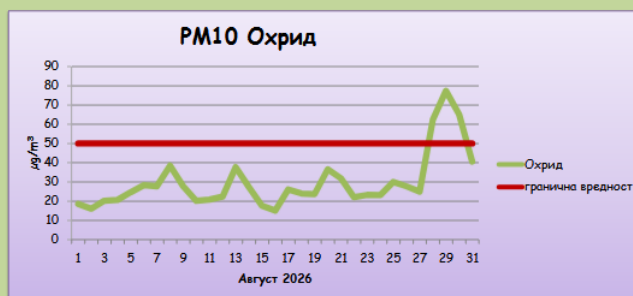
станција за следење на квалитетот на амбиентниот воздух, поставена во октомври 2022 г. Се мерат загадувачките супстанции: O₃, NO₂, SO₂, CO, PM₁₀ и PM_{2.5}. Станицата се наоѓа на булевар „Туристичка“, во непосредна близина на ОУ „Григор Прличев“. Мониторинг станицата е дел од државната мрежа за мониторинг на квалитетот на амбиентен воздух и се управува од Министерството за животна средина и просторно планирање.

Загадувањето на воздухот во Општина Охрид е како резултат на емисии на загадувачки супстанции од стационарни и мобилни извори (домаќинства кои се загреваат на цврсти и течни горива), преку одвивање на хемиско - технолошки процеси, биохемиски процеси, процесите на согорување на горивата итн.

Табеларен и графички приказ на среднодневните концентрации на суспендирани честички со големина до 10 микрометри (PM10) од Охрид, за месец август 2026 година

PM ₁₀ / µg/m ³	Охрид
01/08/2026	18.5
02/08/2026	16.1
03/08/2026	20.2
04/08/2026	20.6
05/08/2026	24.6
06/08/2026	28.2
07/08/2026	27.7
08/08/2026	38.4
09/08/2026	27.8
10/08/2026	20.1
11/08/2026	20.8
12/08/2026	22.4
13/08/2026	37.7
14/08/2026	27.3
15/08/2026	17.6
16/08/2026	15.1
17/08/2026	26.0
18/08/2026	23.9
19/08/2026	23.6
20/08/2026	36.5
21/08/2026	31.9
22/08/2026	22.0
23/08/2026	23.2
24/08/2026	23.2
25/08/2026	30.0
26/08/2026	27.6
27/08/2026	24.9
28/08/2026	62.3
29/08/2026	77.3
30/08/2026	65.0
31/08/2026	40.6

PM ₁₀ / µg/m ³	Охрид
Гранична 24h вредност за заштита на човековото здравје	50
Колку денови е надмината 24h гр. вредност во тековниот месец	3
Колку денови е надмината 24h гр. вредност во 2026	26

Среднодневни концентрации на суспендирани честички со големина до 10 микрометри (PM10)

Слика 7. Табеларни и графички прикази на среднодневните концентрации на дел од загадувачките супстанции - ПМ 10 честички, за Охрид, август 2026 г.

*Извор: МЖСПП – Државен автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух

4.5. Климатски промени

Климатските промени претставуваат долгорочен процес, чии последици постепено се изразуваат преку промени во температурниот режим, количината и распределбата на врнежите и зачестеноста и интензитетот на екстремните временски појави. За Охридскиот регион, како особено значајни се издвојуваат зголемувањето на температурите, промените во режимот на врнежи и ризикот од интензивни врнежи и поплави.

Според регионалните климатски сценарија наведени во планската документација, во поширокото подрачје се очекува постепено зголемување на средногодишната температура. Проекциите укажуваат на пораст од околу 2,0 °C во период од 50 години и околу 4,0 °C во период од 100 години. Истовремено, се очекуваат промени во режимот на

врнежите, со проектирано намалување на годишните количества од околу 3 % за 50 години и 8 % за 100 години, при сезонски разлики во нивната распределба.

Иако Охридскиот регион, поради влијанието на Охридското и Преспанското Езеро и системот на Црн Дрим, има релативно умерени и стабилни климатски услови, климатските промени може да влијаат врз условите за живеење, водниот режим, зелените површини и функционирањето на урбаната инфраструктура.

Од аспект на предметниот плански опфат, климатските промени треба да се земат предвид при планирањето на сообраќајната и комуналната инфраструктура, одведувањето на атмосферските води, зелените површини и урбаното уредување. Особено внимание треба да се посвети на можните последици од интензивни врнежи, топлотни бранови и зголемени температури, како и на мерки за намалување на ранливоста на просторот.

Планските решенија треба да придонесат кон зголемување на отпорноста на урбаниот простор кон климатските промени, преку рационално користење на земјиштето, зачувување и унапредување на зелените површини, соодветно димензионирана инфраструктура и обезбедување ефикасно одведување на атмосферските води.

4.6. Бучава

Охрид како значајна туристичка дестинација, во текот на годината, а особено во туристичката сезона, се соочува со зголемена фреквенција на посетители и возила, како и со зголемена активност на угостителските, забавните и рекреативните содржини. Овие фактори може да придонесат за зголемување на нивото на бучава во урбаното подрачје.

Во Општина Охрид, како значајни извори на бучава се издвојуваат **сообраќајот, угостителските и забавните објекти, зголемената фреквенција на возила и активностите поврзани со туристичката сезона**. Дополнително, на нивото на бучава може да влијаат густината и начинот на просторната организација, близината на станбени и деловни содржини, како и соодветноста на звучната изолација на објектите.

Како фактори кои може да придонесат за зголемено ниво на бучава во урбаното подрачје се наведуваат:

- зголемена фреквенција и застои во сообраќајот;
- несоодветно однесување и непочитување на законските ограничувања;
- активности на угостителски и забавни објекти;
- несоодветна звучна изолација на објектите;
- просторна организација која го ограничува ширењето и намалувањето на бучавата, особено во густо изградени урбани подрачја.

Поради недостатокот на континуирани податоци од мониторинг на бучавата и потребата од идентификување на главните извори, Општина Охрид во 2011 година изработила Акционен план и Програма за управување со бучавата, во кои се утврдени мерки за намалување и управување со нивото на бучава.

Од аспект на предметниот ГУП/ДУП, значајно е планските решенија да обезбедат соодветно просторно и функционално одвојување на чувствителните намени од потенцијалните извори на бучава, како и соодветна организација на сообраќајот и инфраструктурата. При реализацијата на планот потребно е да се почитуваат законските

гранични вредности и условите за заштита од бучава, со посебно внимание на станбените и јавните содржини.

4.7. Хидрографски карактеристики

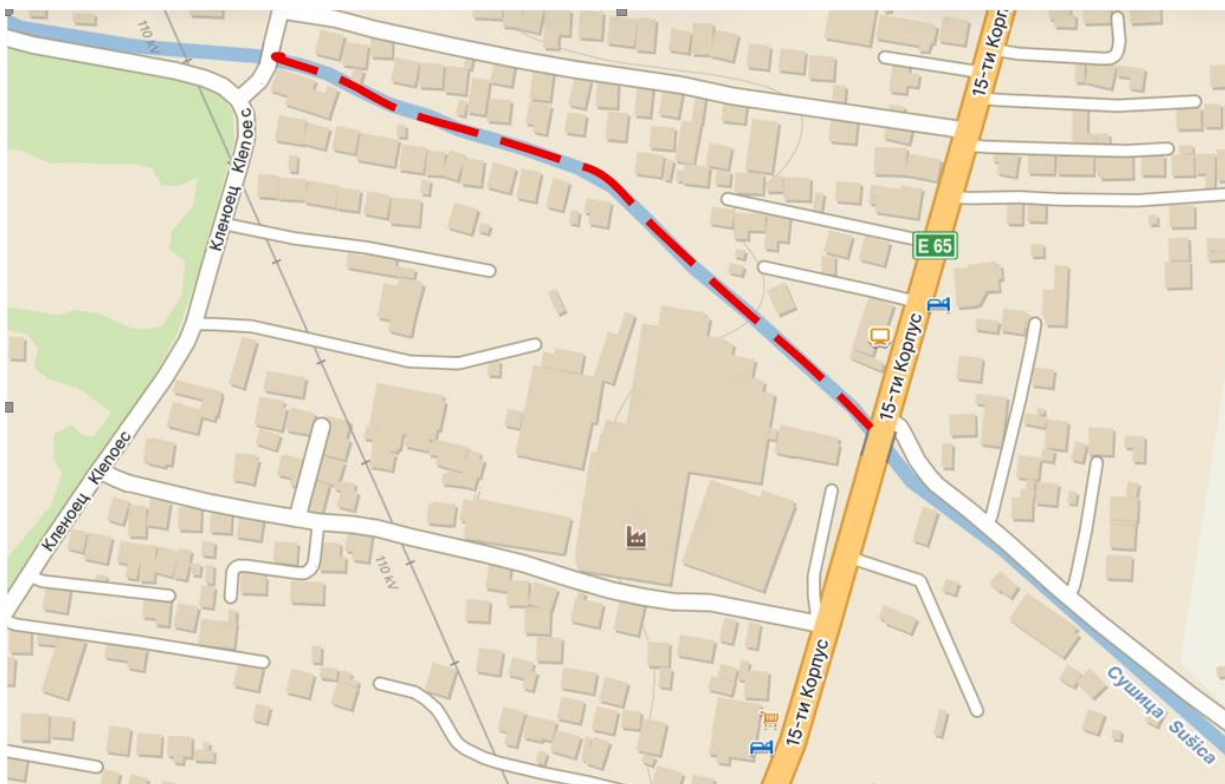
Според хидрографската поделба на територијата на Република Северна Македонија, Општина Охрид припаѓа на **Јадранскиот речен слив**, во чии рамки се наоѓаат сливните подрачја на Охридското и Преспанското Езеро. Најзначаен водотек во поширокиот слив е **реката Црн Дрим**.

Најзначајно водно тело во регионот е **Охридското Езеро**, сместено во Охридско - струшката Котлина, на надморска височина од околу 693 m. Езерото зафаќа површина од приближно 358 km² и претставува значаен хидролошки, природен и еколошки систем со специфични физичко-хемиски и биолошки карактеристики.

Во сливното подрачје на Охридското Езеро се застапени повеќе површински водотеци, меѓу кои Коселска Река, Велгошка Река (Сушица), Черова и Сатеска. Дел од водотеците имаат пороен карактер и може да бидат подложни на зголемени протекувања при интензивни врнежи и топење на снег. На нивниот режим и квалитет може да влијаат земјоделските активности, ерозијата, користењето на водата и испуштањето на отпадни води.

Табела 12. Слив на Охридско Езеро

Притока	Површина на слив (km ²)	Должина слив (km)	Должина на речна мрежа (km)	Притоки
Р. Коселска	193,3	29	73	Р. Скребатска; р. Вапилска; р. Сирулска и р. Ливоишка
Р. Велгошка (Сушица)	33,8	8,5	20	Леви притоки: Летничкиот и Рамненски поток Десни притоки: поток Чардашница и Шопчаница
Р. Черова	68,6			Суводолици
Р. Сатеска	396,3	31,2	117	Десни притоки: Врбјанска, Годивска, Лактинска, Песочанска, Кочунска и Ботунска Река; Леви притоки: Слатинска Река со притоците Мраморечка, Голема, Злестовска со Лешанска Река и суводолиците Мешеишка и Требенишка Река.

Слика 8. Карта на УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2 со приказ на текот на р. Сушица

Охридското Езеро се прихранува претежно со изворски и подземни води, при што значаен дел од подземните води се поврзани со карстните системи на околните планини. Во поширокиот охридски регион се издвојуваат повеќе значајни извори, меѓу кои изворите кај Св. Наум, Билјанини Извори и Беј Бунар.

Предметниот плански опфат не содржи површинско водно тело, а се граничи со водотекот река Велгошка или позната како Сушица. Границата е на север, по оската од регулираното корито од река Сушица, со должина од 360 m.

Велгошка Река, позната како Сушица или пак Летничка Река има должина 8,5 km и речна мрежа околу 20 km. Површината на сливот изнесува 33,8 km². Ја сочинуваат водите од Летничкиот и од Рамненскиот Поток, а од десната страна ги прифаќа водите на потоците Чардашница и Шопченица. Во сливот, на долниот тек таа е реципиент на отпадните води од охридската индустриска зона. Заради карактерот на реката - суводолица и искористувањето на нејзината вода во средниот тек за наводнување, водотекот во долниот тек во сушниот период воглавно е отпадна вода.

Второ блиско поголемо водно тело е Охридското Езеро, чија крајбрежна линија се наоѓа на околу 1.870 m јужно од планскиот опфат. Поради релативната близина на водотекот Сушица (Велгошка Река), како и езерото и неговото значење, при реализацијата на планските решенија потребно е да се обезбеди соодветно управување со отпадните и атмосферските води и да се спречи можноста за загадување на површинските и подземните води.

Согласно извршената просторна идентификација од страна на Службата за просторен информативен систем при МЖСПП, **планскиот опфат не навлегува во границите на Националниот парк „Галичица“.**

Особено значајни се заштитата на водните ресурси, соодветното водоснабдување и

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

одведување на отпадните води, контролираното одведување на атмосферските води и спречувањето на индиректни влијанија врз Охридското Езеро. Овие аспекти треба да се земат предвид при реализацијата на планираните станбени, јавни, деловни и инфраструктурни содржини.

4.8. Почва

Геолошки и релјефни карактеристики:

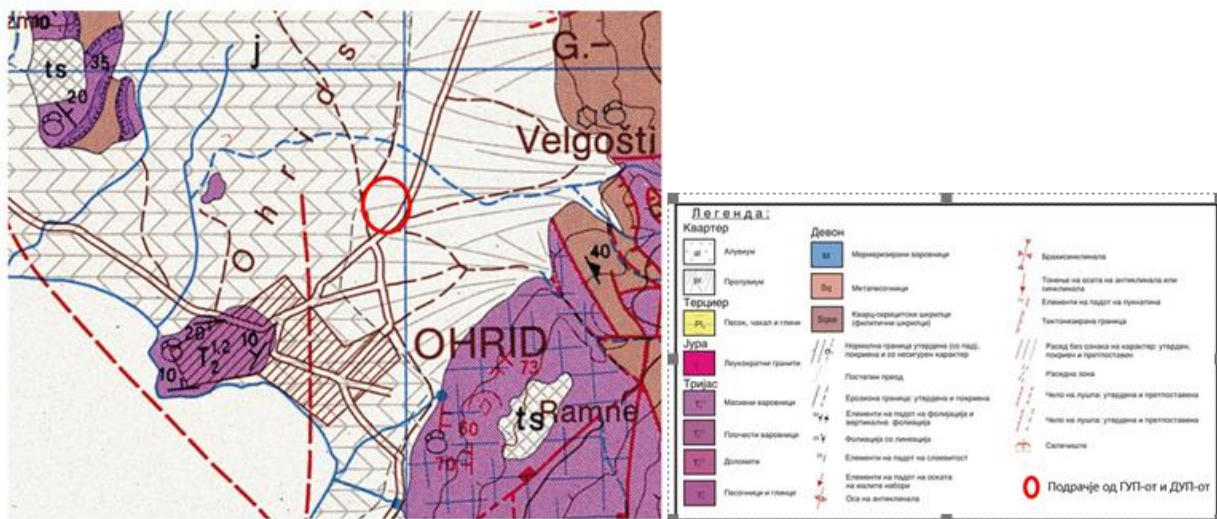
Подрачјето на Општина Охрид се наоѓа во рамките на **Западно-македонската геотектонска зона**, во просторот на Охридскиот неоген басен. Геолошката градба на поширокото подрачје е разновидна и е претставена со палеозојски метаморфни и магматски карпи, мезозојски седиментни карпи, како и терциерни и квартерни седименти.

Во рамничарскиот дел на Охридската Котлина преовладуваат **алувијални, пролувијални, езерски и барски седименти**. Овие геолошки формации се значајни од инженерско-геолошки аспект, особено при планирањето и реализацијата на објекти и инфраструктура, бидејќи локалните услови може да влијаат врз носивоста и стабилноста на теренот.

Релјефот на поширокото подрачје е определен од Охридскиот басен и околните планински масиви, меѓу кои особено се издвојува Галичица, која се протега помеѓу Охридското и Преспанското Езеро и претставува една од доминантните релјефни целини во регионот.

Геолошките и релјефните карактеристики се значајни при просторното и урбанистичкото планирање, особено во однос на стабилноста на теренот, ерозијата, потенцијалната појава на свлечишта и други природни ризици, како и условите за изградба на објекти и инфраструктура.

За предметниот плански опфат, при реализацијата на планските решенија потребно е да се почитуваат локалните инженерско-геолошки и морфолошки услови и, доколку е потребно, да се применат соодветни технички мерки за обезбедување на стабилноста и безбедноста на објектите, сообраќајната и комуналната инфраструктура. Од аспект на СОВЖС, овие услови се релевантни и при оценката на потенцијалните ризици од природни непогоди и климатски условени процеси.

Слика 9. Геолошка карта на поширокото подрачје од локацијата на ГУП-от и ДУП-от

4.9. Сеизмолошки карактеристики

Охридскиот регион претставува **сеизмички активно подрачје**, со присуство на повеќе активни и потенцијално активни раседни структури. Најзначајни се раседните структури долж источниот брег на Охридското Езеро и источниот раб на Охридското Поле, како и **Дримската сеизмогена зона** на север.

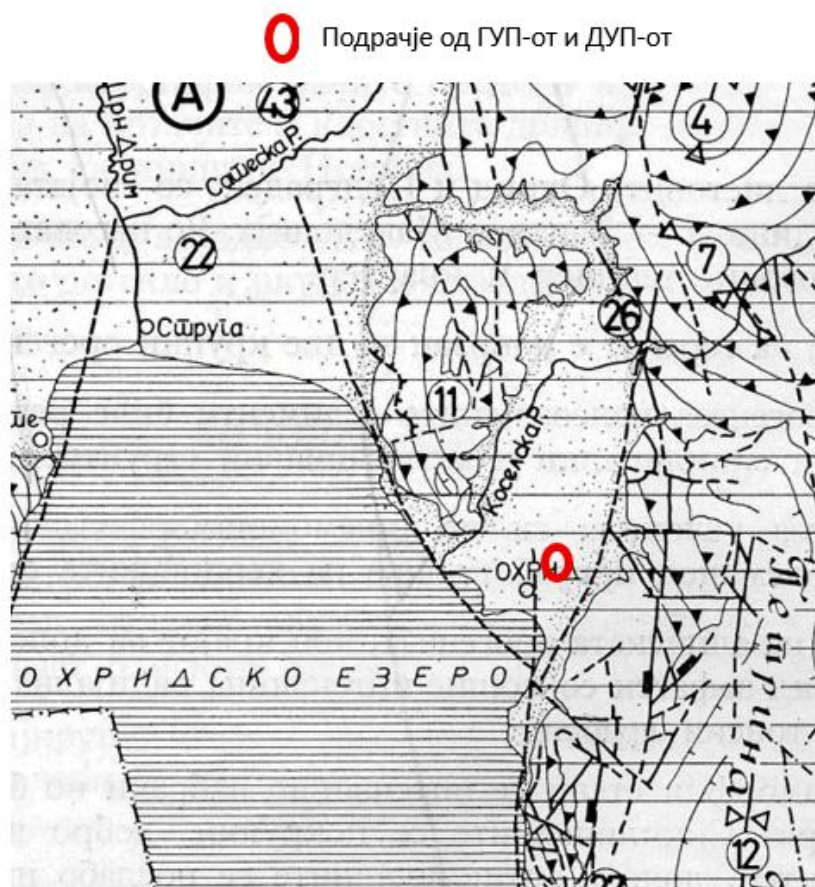
Сеизмичката активност во регионот е поврзана со локални и подалечни епицентрални жаришта. Според податоците наведени во планската документација, во Охридската Котлина може да се јават земјотреси со интензитет од **VII до IX степени според MCS скалата**. Во пошироката околина на Охрид се регистрирани повеќе епицентрални подрачја, меѓу кои кај Свети Еразмо, Долно Лескоец, Билјанини Извори, Љубаништа и Пештани.

Тектонската активност во регионот е потврдена и со појавата на сулфатарите, меѓу кои **„Дувло“ кај с. Косел**, лоцирана долж тектонска линија со североисток–југозападен правец.

Сеизмичката изложеност не е еднаква на целата територија на Охридската Котлина и зависи и од геолошката градба и инженерско-геолошките карактеристики на теренот. Во тој контекст, рамничарските делови со послабо консолидирани седименти може да имаат поинакво однесување при земјотрес во однос на постабилните терени.

За предметниот плански опфат, сеизмичкиот ризик претставува значаен фактор при планирањето и реализацијата на новите градби и инфраструктура. Поради тоа, објектите и инфраструктурните системи треба да се проектираат и изведуваат согласно важечките прописи, стандарди и нормативи за сеизмичка отпорност, со соодветно земање предвид на локалните геолошки и инженерско-геолошки услови.

Сеизмичкиот ризик е особено значаен во однос на безбедноста на населението, стабилноста на објектите и инфраструктурата и можните секундарни влијанија врз животната средина во случај на силен земјотрес.

Слика 10. Тектонска карта на поширокото подрачје од планскиот опфат

4.10. Користење на земјиштето и економски развој

Начинот на користење и уредување на земјиштето има значајно влијание врз просторниот и економскиот развој на Општина Охрид, како и врз состојбата на животната средина. Затоа, при изработката и спроведувањето на планските документи потребно е да се воспостави соодветна рамнотежа помеѓу **рационалното користење на просторот, развојот на инфраструктурата и економските активности и заштитата на природните ресурси и животната средина.**

Предметниот план има за цел да овозможи функционално и рационално користење на земјиштето во рамките на планскиот опфат, преку усогласување на намените, планираната изградба, сообраќајната и комуналната инфраструктура со реалните просторни потреби и услови. Со тоа се создаваат услови за организиран урбан развој и подобрување на условите за домување и функционирање на планираните јавни и деловни содржини.

Земјоделство:

Во поширокото подрачје на Општина Охрид се застапени обработливи и други земјоделски површини, со различни категории и начини на користење на земјиштето. Земјоделството претставува една од активностите присутни во руралните и периурбаните делови на општината.

За предметниот плански опфат, земјоделското користење на земјиштето има ограничено значење, имајќи предвид дека опфатот е дел од урбаното подрачје и планските решенија

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

се насочени првенствено кон станбени, јавни, деловни, зелени и инфраструктурни намени.

Вкупното расположливо земјиште и површини, кои се користат за земјоделство, во општина Охрид, се дадени во следниот табеларен приказ:

Табела 13. Вкупно расположливо земјиште и површини за земјоделство

Број на индивидуални земјоделски стопанства	Вкупна расположива површина на земјиштето во хектари	Вкупно користено земјиште	Сопствено земјиште	Земено на користење од други	Дадено на користење од други	Бр. на одвоени делови на користено земјиште
3137	2395	1845	1764	126	27,8	8

Табела 14. Вид на обработливи површини на територија на Општина Охрид (2025 год.)

Земјоделска површина	Вкупна обработлива површина	Ораници и бавчи	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта
27.563	6.553	5.854	351	213	135	21.010

*Извор: Државен Завод за статистика, Земјоделски површини по категории на користење, во хектари 2025 г. и Попис на земјоделско земјиште од 2007 година

Шумарство:

Шумските површини претставуваат значаен природен ресурс во поширокото подрачје на Општина Охрид. Шумската вегетација е застапена особено во планинските подрачја, при што значаен дел од шумите се наоѓа во поширокиот простор околу Охридската Котлина.

Од аспект на предметниот плански опфат, шумарството нема директно значење, бидејќи опфатот се наоѓа во урбано подрачје и не опфаќа значајни шумски комплекси. При реализацијата на планот, сепак, потребно е да се зачуваат постојните зелени површини и вегетација и, каде што е можно, да се унапреди урбаното зеленило.

Економија:

Економскиот развој на Охрид се темели на разни стопански активности, меѓу кои особено се важни туризмот и угостителството, трговијата, услугите и производните дејности.

Во Општина Охрид се регистрирани 2.654 активни деловни субјекти, од кои 1.840 се микро, 750 мали, 23 средни и 9 големи претпријатија.

За предметниот плански опфат, економскиот развој е релевантен пред сè преку планирањето на деловни и комерцијални содржини, јавни функции и соодветна инфраструктурна опременост, со што се создаваат услови за задоволување на потребите на населението и корисниците на просторот.

Развојот на економските и урбаните активности треба да биде усогласен со капацитетот на просторот и постојната инфраструктура, со обезбедување соодветно управување со отпадот и отпадните води, рационално користење на природните ресурси, заштита од бучава и зачувување на зелените и пејзажните вредности.

Табела 15. Активни деловни субјекти по сектори на дејности во Општина Охрид

Деловни субјекти според сектор на дејност	Регистриран бр. на активни субјекти
Земјоделство, шумарство и рибарство	20
Рударство и вадење на камен	2
Преработувачка индустрија	293
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	3
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	4
Градежништво	186
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	815
Транспорт и складирање	163
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	313
Информации и комуникации	55
Финансиски дејности и дејности на осигурување	18
Дејности во врска со недвижен имот	36
Стручни, научни и технички дејности	276
Административни и помошни услужни дејности	79
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	4
Образование	42
Дејности на здравствена и социјална заштита	119
Уметност, забава и рекреација	54
Други услужни дејности	172
Вкупно регистриран број на деловни субјекти	2654

*Извор: Државен завод за статистика, состојба на 31 декември 2020 година,

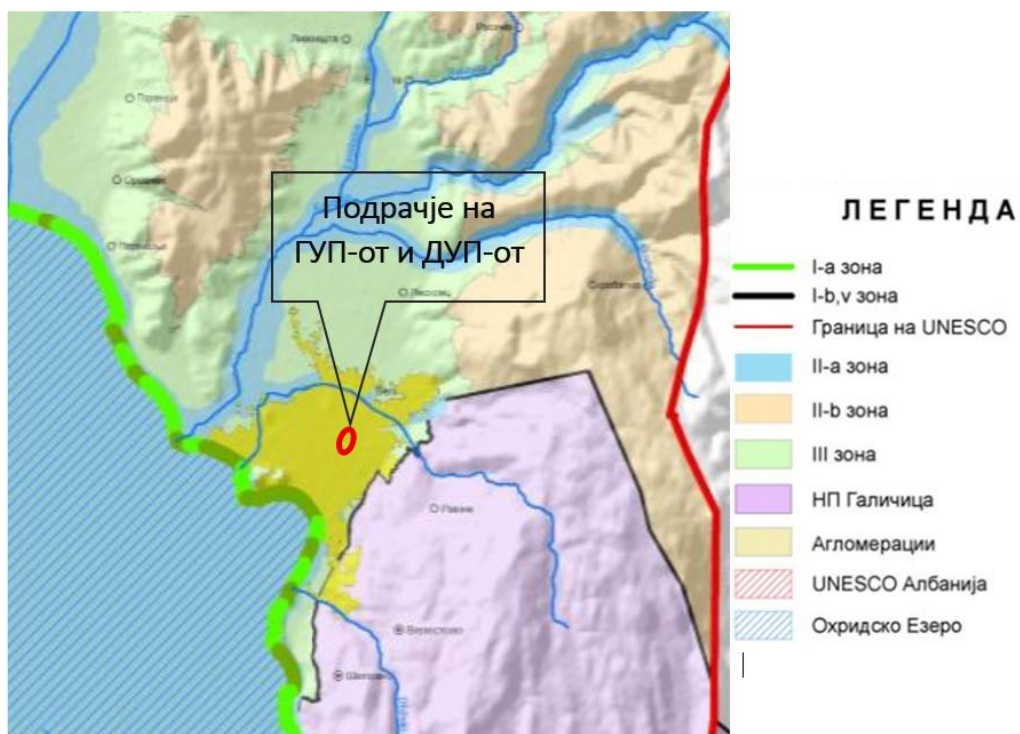
4.11. Биолошка разновидност

Вегетациските карактеристики на теренот се во зависност од климатските услови кои владеат во регионот, релјефот и од составот на почвата. Рамничарскиот терен, добрата хидролошка состојба и климатските услови, овозможуваат вегетација во поголем период од годината.

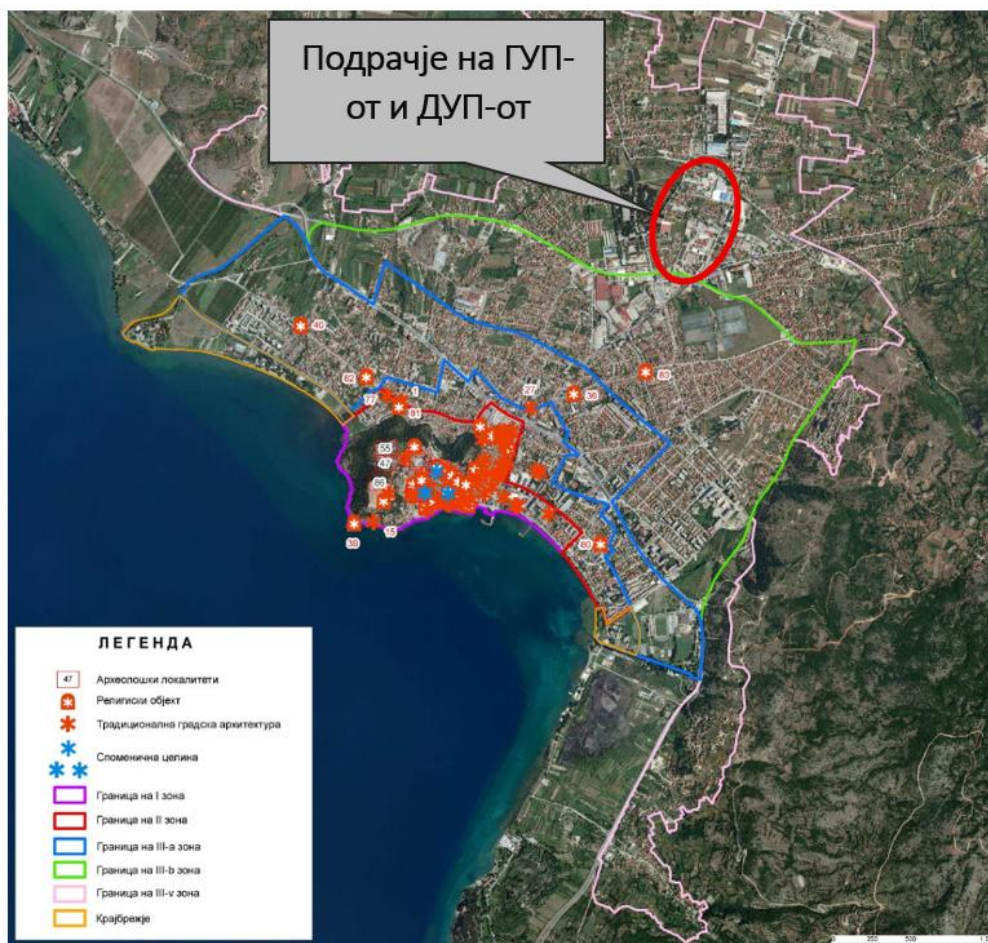
Концетрација на бујна вегетација застапена е на планинските предели, како и долж водените токови, но и местимична застапеност на висока и средна вегетација по должината на локалните патишта и меѓи помеѓу земјоделски парцели.

И покрај фактот дека опкружувањето на градот Охрид е богато со заштитени подрачја (НП Галичица, Студенчишко Блато, Охридско Езеро) и меѓународно значајни подрачја (Светско природно и културно наследство Охридски Регион), во границите на Планскиот опфат не се идентификувани ендемични или загрозени растителни и животински видови, како и значајни живеалишта. Сепак според Планот за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), Планскиот опфат влегува во рамките на III-в заштитна зона. На локацијата на Планскиот опфат не се детектирани заштитени и значајни растителни или животински видови.

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

Слика 11. Заштитни зони во граници на UNESCO – природно наследство

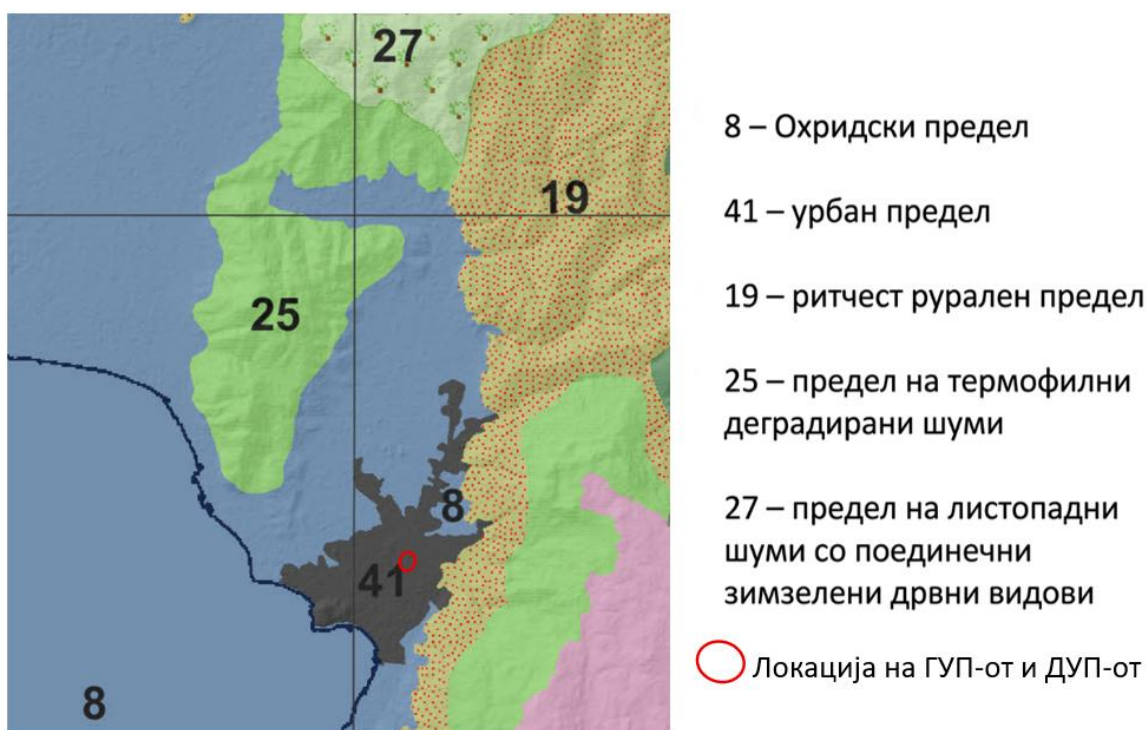

Слика 12. Заштитни зони во граници на ГУП на Охрид (културно наследство)

4.12. Предел

Пределот претставува просторна целина составена од меѓусебно поврзани природни и антропогено изменети елементи, чиј изглед и функционирање се резултат на влијанието на природните процеси и човековите активности. Во зависност од степенот на природност и начинот на користење на просторот, пределите може да имаат природен, полу-природен или претежно антропоген карактер.

Предметниот плански опфат се наоѓа во рамките на **Охридскиот предел**, при што самиот опфат има карактеристики на **урбан предел**. Неговата структура е определена првенствено од изградените површини, сообраќајната и комуналната инфраструктура, станбените и другите урбани содржини, како и од присуството на зелени и неизградени површини.

Слика 13. Пределски типови на анализираната локација од ГУП-от и ДУП-от

Главни карактеристики на урбаниот предел

Урбаниот предел во поширокото подрачје на Охрид се карактеризира со доминација на антропогено изменети и изградени површини. Покрај објектите и инфраструктурата, во урбаната структура се застапени и различни форми на урбана вегетација, како тревници, дворно зеленило, парковски и други зелени површини.

Животинскиот свет во урбаните подрачја главно го сочинуваат видови приспособени на условите создадени од човекот. Поголема разновидност може да се очекува во зелените површини и во деловите со помал степен на антропогено влијание.

За предметниот плански опфат, карактеристиките на урбаниот предел се особено значајни од аспект на начинот и интензитетот на користење на земјиштето, степенот на изграденост, зачувувањето на постојните зелени површини и создавањето нови зелени и пејзажни елементи. Планираните објекти и инфраструктура треба да бидат соодветно

вклопени во постојната урбана структура и визуелно - просторните карактеристики на подрачјето.

Езерски предел – Охридски предел

Охридскиот предел го опфаќа поширокото подрачје на Охридското Езеро, Охридското и Струшкото Поле и околните планински подрачја. Неговите карактеристики се определени од специфичната комбинација на релјефот, климатските услови, водните ресурси, вегетацијата, живеалиштата и долгогодишното влијание на човековите активности.

Особено значаен пределски елемент претставува Охридското Езеро, кое има исклучително природно, биолошко и пејзажно значење. Езерото и неговото крајбрежје претставуваат значајни компоненти на поширокиот предел и се поврзани со бројни природни и полу-природни живеалишта.

Иако предметниот плански опфат има изразен урбан карактер и не се наоѓа непосредно на брегот на Охридското Езеро, неговата локација во поширокиот Охридски предел наметнува потреба од внимателно планирање на изграденоста, зелените површини, висината и габаритот на објектите, сообраќајната и комуналната инфраструктура и визуелното вклопување на новите содржини.

Особено значајно е планските решенија да не предизвикаат непотребна деградација или фрагментација на зелените и полуприродните површини, туку да придонесат кон зачувување и унапредување на урбаното зеленило, одржување на визуелниот и пејзажниот квалитет на просторот и соодветно вклопување на планираните содржини во поширокиот Охридски предел. При реализацијата на планот треба да се почитуваат и релевантните режими и мерки за заштита на природното и културното наследство на Охридскиот Регион.

4.13. Природно и културно наследство

Охридскиот регион претставува подрачје со исклучително значајни природни и културни вредности. Природното и културното наследство на регионот е впишано на Листата на светското наследство на УНЕСКО, согласно Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство. Регионот е дел и од Прекуграничниот биосферен резерват Охрид–Преспа, прогласен во 2014 година.

Културното наследство на Охридскиот регион е разновидно и опфаќа археолошки локалитети, историски и сакрални објекти, староградска архитектура, споменички целини и други објекти и структури со културна, историска и архитектонска вредност. Особено значајна е старата градска јадра на Охрид, која претставува комплексна споменичка целина со континуиран развој од праисторискиот период до денес.

Според податоците на НУ „Завод и Музеј“ – Охрид, на територијата на Општина Охрид се евидентирани вкупно 246 културни добра, прикажани во следната табела.

Табела 16. Културни добра во Општина Охрид кои се под заштита

Ред. бр.	Вид на културно добро	Број
1.	Споменички целини	4
2.	Поединечни споменици	
2.1.	Христијански сакрални градби	38
2.2.	Споменици од историјата	26

2.3.	Староградска архитектура	51
2.4.	Исламска архитектура	10
2.5.	Археолошки локалитети	
2.5.1	Археолошки локалитети регистрирани со решение	18
2.5.2	Евидентирани археолошки локалитети без акт на заштита	99
Вкупно		246

*Извор: НУ „Завод и Музеј“ Охрид

Согласно податоците на НУ „Завод и Музеј“ – Охрид, на територијата на Општина Охрид се евидентирани вкупно 246 културни добра. Во категоријата „културно наследство од особено значење“, поткатегорија „исклучително значење“, се регистрирани четири споменички целини:

- Охридското природно и културно-историско подрачје, заштитено од УНЕСКО;
- Стариот дел на градот Охрид;
- Музејскиот комплекс „Робевци“ во Охрид;
- Споменичката целина „Зејнел Абедин Паша“.

Согласно Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020–2029, предметниот плански опфат се наоѓа во **Зона III-в на заштита на културното наследство**, за која се применува соодветен режим на заштита. Во Мислењето на МЖСПП, Сектор за природа е наведено дека при изработката и реализацијата на планот треба да се почитуваат условите, мерките и ограничувањата утврдени со Планот за управување и релевантната законска регулатива.

Согласно дописот од НУ „Завод за заштита на спомениците на културата и музеј“ – Охрид, во границите на предметниот плански опфат нема познати или евидентирани споменици на културата, археолошки локалитети или споменички целини.

Во поширокото подрачје на Охридско-Преспанскиот регион постојат и незаштитени недвижни добра кои не се опфатени со формална заштита, но поседуваат вредности што можат да бидат предмет на понатамошна валоризација, категоризација и определување соодветен режим на заштита.

При реализацијата на планските решенија треба да се обезбеди почитување на режимот на Зона III-в, како и заштита на културните, археолошките, историските, визуелните и пејзажните вредности на просторот. При евентуално откривање археолошки наоди или други наоди од значење за културното наследство во текот на градежните работи, потребно е веднаш да се постапи согласно важечката законска регулатива за заштита на културното наследство.

4.14. Материјални добра

4.14.1. Сообраќајна поврзаност

Патен сообраќај

Низ територијата на Општина Охрид поминуваат следните национални патишта:

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

- А2 – Граница со Р. Бугарија (ГП Деве Баир) – Крива Паланка – Страцин – Романовце (Куманово) – Миладиновци – обиколница Скопје – Тетово – Гостивар – Кичево – Требеништа – Струга – Граница со р. Албанија (ГП Ќафасан);
- А3 – Раскрсница Требеништа (спојка со А2) – раскрсница Подмоље – Охрид – Косел – Ресен – Битола – Прилеп – Велес – Штип – Кочани – Делчево – Р. Бугарија (ГП Рамна Нива).

Регионални патишта кои поминуваат низ територија на Општина Охрид:

- Регионален пат Р1301: Охрид (спојка со А3) – Свети Наум – граница со Р. Албанија;
- Регионален пат Р1208: Охрид (спојка со Р1301) – Подмоље – (спојка со А3) – Струга – Радожда

Слика 14. Постоечки државни и регионални патишта во Општина Охрид

*Извор: Јавно претпријатие за државни патишта

Булевари: булевари во општината се бул. „Туристичка“ со вкупна должина од 3500 m, бул. „Македонски Просветители“ во вкупна должина од 870 m и бул. „Железничка“ со вкупна должина од 2500 m. На територија на Општина Охрид се наоѓаат 16 собирни улици со вкупна должина од 30,2 km.

Сервисно – станбени улици: Во Општина Охрид има вкупно 29 такви улици во должина од 144 km. Дел од сервисно – станбените улици се: Гоце Делчев, Илинденска, Абас Емин, Кеј Македонија, Партизанска, Димитар Влахов, Трајче Трајчески, Бистрица, улична мрежа во населба Бејбунар, Сирма Војвода, улична мрежа во с. Коњско и Елшани, улична мрежа во с. Пештани, Трпејца и Љубаништа, улична мрежа во с. Лескоец, с. Косел, Вапила и Ливоишта, улична мрежа во с. Орман, с. Горно Лакочереј, с. Долно Лакочереј итн.

Предметното подрачје се наоѓа во КО Охрид 2, во рамките на Урбаната заедница 15,

Урбан блок 15.5, со површина од 27,11 ha и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 – опфат 2, со површина од 6,24 ha. Сообраќајната поврзаност на подрачјето со останатите делови на градот се остварува преку околната градска улична мрежа.

Основната сообраќајна рамка на УЗ 15, УБ 15.5 ја сочинуваат следните сообраќајници:

- Североисточната граница започнува од пресекот на ул. „15-ти Корпус“ (М4) со оската од регулираното корито од река Сушица, оди кон запад по оската од регулираното корито од река Сушица и оди сè до пресекот со ул. „Кленоец“ (С8);
- Западната граница започнува од пресекот на осовината од регулираното корито од река Сушица со ул. „Кленоец“ (С8), оди кон југ по ул. „Кленоец“ (С8) и оди сè до пресекот со бул. „Железничка“;
- Јужната граница започнува од пресекот на ул. „Кленоец“ (С8) со бул. „Железничка“, оди кон исток по бул. „Железничка“ и оди сè до пресекот со ул. „15-ти Корпус“;
- Источната граница започнува од пресекот на бул. „Железничка“ со ул. „15-ти Корпус“, оди кон север по ул. „15-ти Корпус“ и оди сè до пресекот со оската од регулираното корито од река Сушица.

Во планската документација е наведено дека планираната сообраќајна мрежа делумно е реализирана, вклучително и во однос на уличната мрежа и комуналната инфраструктура. Степенот на нивната реализација и условите за пристап до поединечните локации треба да се утврдат при деталната разработка на планот, врз основа на ажурирани податоци за постојната состојба.

Со деталното сообраќајно решение треба да се разработат пристапите до градежните парцели, поврзувањето на внатрешната сообраќајна мрежа со околните улици, пешачкото движење и пристапноста за лицата со попреченост.

При оценувањето на планските решенија треба да се разгледаат можноста за зголемување на сообраќајното оптоварување, влијанијата врз квалитетот на воздухот и нивото на бучава, безбедноста на пешаците и потребите за паркирање. Особено внимание треба да се посвети на пристапот до здравствените содржини во подрачјето и на непреченото движење на возилата на итните служби.

Воздушен сообраќај:

Аеродромот „Свети Апостол Павле“ се наоѓа на 9 km од градот Охрид, на националниот пат А2 Струга – Кичево - Скопје. Должината на полетно - слетната патека е 2.550 m, а широчината 45 m. Капацитетот на аеродромот е 300 патници/час. Техничката опременост на аеродромот ги задоволува меѓународните стандарди за опслужување на воздухоплови и патници.

Воден сообраќај:

Општина Охрид со соседната Општина Струга, се поврзува и преку водениот сообраќај. Маршрутите се Охрид - Струга и Охрид - Радожда.

На охридското крајбрежје има две пристаништа: градското пристаниште и пристаништето во Св. Наум. Вкупниот број на пловни објекти се: 75 пловни објекти регистрирани за вршење стопанска дејност, а 901 за спорт и рекреација.

Капетанијата на пристаништата Охрид е надлежна за водење на регистар на пловни објекти за сите природни и вештачки езера на територијата на РСМ. Податоците за бројот на пловни објекти, се врз основа на согледувања и проценка од Капетанијата за пловидба

и престој на пловните објекти само на Охридско Езеро.

Воздушниот и водниот сообраќај имаат значење за пошироката поврзаност на Охридскиот регион. Меѓутоа, во програмските насоки за предметниот опфат не се разработуваат аеродромски или пристанишни содржини. За непосредното опслужување на планираните намени во УЗ 15, УБ 15.5 – опфат 2, примарно значење има градската улична мрежа и нејзиното функционално поврзување со внатрешните пристапни сообраќајници.

4.14.2. Хидротехничка инфраструктура

4.14.2.1. Водоснабдување и канализација

Водоснабдување:

Општина Охрид има централизиран систем за водоснабдување, со кој управува ЈП „Водовод“ – Охрид. Системот обезбедува водоснабдување на градот Охрид и повеќе населени и туристички места долж охридското крајбрежје, додека дел од населените места се снабдуваат преку локални водоводни системи. Со системот на ЈП „Водовод“ – Охрид се снабдуваат околу 55.000 жители.

Како извори за водоснабдување се користат Охридското Езеро, Билјанини Извори, Беј Бунар, Летничките Извори кај Рамне, извори кај Велгошти и Лескоец, како и подземни води во поширокото подрачје на Охрид. Поголемиот дел од водата се доведува со пумпање, додека водите од одделни извори се доведуваат по гравитациски пат. Во туристичката сезона, поради зголемената потрошувачка, се користи и вода од Охридското Езеро, која претходно се пречистува и потоа се дистрибуира до корисниците.

Водоводната мрежа е организирана во три висински зони – ниска, средна и висока зона, со што се обезбедува дистрибуција на водата до различните делови на градот и туристичките населби. Вкупната должина на водоводната мрежа изнесува околу 207 km, при што се користат различни видови материјали за цевководите.

Водоснабдувањето на планираните содржини треба да се разработи во согласност со постојната водоводна инфраструктура и условите на надлежното комунално претпријатие. При изработката на планското решение потребно е да се утврдат положбата и состојбата на постојните водови, можните приклучни точки и расположливите капацитети за снабдување на опфатот.

Потребните количества вода треба да се определат врз основа на планираните намени, бројот на корисници и капацитетот на предвидените градби. Притоа, треба да се разгледаат потребите за санитарна вода и противпожарна заштита, како и можноста за обезбедување соодветен притисок и континуитет во снабдувањето. Потребата од реконструкција, продолжување или изградба на нови делници од водоводната мрежа треба да се утврди врз основа на техничката проверка на системот.

Одведување на отпадните води:

Канализацискиот систем во Општина Охрид има значајна улога не само во одведувањето на отпадните води, туку и во заштитата на Охридското Езеро од внесување на загадувачки материји кои би можеле да го нарушат квалитетот на неговите води и специфичниот екосистем.

Системот за заштита на Охридското Езеро од отпадни води се состои од секундарна канализациска мрежа, примарен колекторски систем и пречистителна станица за отпадни води. Во системот се застапени канализациони мрежи за комунални отпадни води, атмосферски води и мешовита канализација. Отпадните води од комуналната и мешовитата канализација се прифаќаат во колекторскиот систем и се одведуваат до пречистителната станица „Враништа“, каде што се врши соодветен третман.

Прифаќањето и одведувањето на комуналните отпадни води од планираните градби треба да се реши преку соодветна канализациска мрежа, усогласена со условите за приклучување кон системот што го опслужува подрачјето. Потребно е да се проверат положбата, котите, состојбата и капацитетот на постојните канализациски водови, како и можноста за прифаќање на дополнителните количества отпадни води.

Оценката на капацитетот треба да ја опфати и низводната инфраструктура за транспорт и третман на отпадните води. Самото постоење на канализациска линија во близина на опфатот не е доволна потврда за можноста за приклучување на сите планирани содржини.

За содржините што можат да создаваат отпадни води со посебни карактеристики (различни од урбаните комунални води), потребата од преттретман треба да се утврди според составот на водите и условите за нивно прифаќање во канализацискиот систем.

Одведување на атмосферските води:

Атмосферските води треба да се разгледуваат одделно од комуналните отпадни води, со цел да се избегне дополнително оптоварување на фекалната канализација. Решението за нивно прифаќање и одведување треба да се заснова на конфигурацијата на теренот, планираното нивелманско решение и застапеноста на покривни, сообраќајни и други непропустливи површини.

Потребно е да се разгледаат можностите за задржување и забавување на површинското истекување преку зеленило, пропустливи површини и други соодветни решенија, зависно од теренските и хидрогеолошките услови. За атмосферските води од паркиралишта и сообраќајни површини треба да се оцени потребата од третман пред испуштањето, зависно од очекуваното загадување и карактеристиките на приемникот.

Реализацијата на планираните содржини треба да биде усогласена со обезбедувањето функционална водоводна и канализациска инфраструктура. Во таа насока треба да се оценат зголемената побарувачка за вода, дополнителното оптоварување на канализацискиот систем и ризиците од истекување, прелевање или несоодветно испуштање на отпадни води. Особено значајно е спречувањето на директно или индиректно загадување на површинските и подземните води во сливот на Охридското Езеро.

4.14.3. Снабдување со електрична енергија и телекомуникација

Според доставените податоци, сите населени места во Општина Охрид се опфатени со електроенергетската мрежа на Р. С. Македонија. Електроенергетската инфраструктура на општината опфаќа производни објекти, напојни и дистрибутивни трафостаници, како и високонапонска, среднонапонска и нисконапонска мрежа. Електроенергетската инфраструктура на Општина Охрид е дадена во следниот табеларен преглед:

Табела 17. Електроенергетска инфраструктура на Општина Охрид

Елементи	Број	Должина (km)
Хидроцентрала	1	
Напојни трафостаници	6	
ТС 10/0,4 kV Дистрибутивни трафостаници со моќност од 50 kVA до 1.000 kVA	301	
В.Н. надземна мрежа		51
В.Н. подземна мрежа		2
С.Н. надземна мрежа		117
С.Н. подземна мрежа		127
Н.Н. надземна мрежа		171
Н.Н. подземна мрежа		135

За подрачјето на УЗ 15, УБ 15.5, Планската програма ја утврдува потребата од обезбедување соодветна инфраструктура за опслужување на планираните содржини, вклучително и снабдување со енергија. Во програмата е наведено дека претходната планска документација е делумно реализирана во поглед на комуналната инфраструктура и инфраструктурните водови.

При деталната разработка на планот потребно е да се утврдат положбата и карактеристиките на постојните електроенергетски објекти и водови во опфатот и неговата непосредна околина, како и условите за приклучување кон дистрибутивната мрежа. Потребната електрична моќност треба да се определи според планираните намени и капацитети на градбите. Врз основа на овие потреби и податоците од надлежниот оператор треба да се оцени дали е неопходна реконструкција или проширување на мрежата, односно изградба на нови трафостаници.

При оценувањето на планското решение треба да се разгледаат дополнителната побарувачка за електрична енергија, просторните услови за сместување на електроенергетската инфраструктура и можните влијанија врз околните содржини. Планирањето треба да обезбеди пристап за одржување, усогласување со останатите инфраструктурни мрежи и примена на мерки за енергетска ефикасност кај градбите и јавното осветлување.

4.14.4. Управување со отпад

Управувањето со отпадот претставува значаен аспект при планирањето на просторниот развој на УЗ 15, УБ 15.5, Општина Охрид. Планската документација ја утврдува потребата од подобрување на комуналните стандарди, вклучително и отстранувањето на цврстиот отпад, како и обезбедување соодветна инфраструктура за опслужување на планираните содржини.

Според доставените податоци, собирањето и транспортот на комуналниот отпад во општината ги врши ЈП „Охридски Комуналец“. Податоците за опфатеноста со услугата, количествата создаден отпад и начинот на неговото одлагање се однесуваат на општината во целина и не ја определуваат конкретната состојба во предметниот плански опфат. За потребите на деталната разработка треба да се утврдат постојниот начин на опслужување на подрачјето, локациите на садовите за отпад и можностите за прифаќање на

дополнителните количества отпад.

Со реализацијата на планираните станбени, деловни, комерцијални и јавни содржини се очекува создавање дополнителни количества комунален отпад. Неговото количество и состав ќе зависат од степенот на реализација на планот, бројот на корисници и видот на дејностите. Се очекуваат мешан комунален отпад, отпад од пакување, хартија и картон, пластика, стакло, метал, биоразградлив и кабаст отпад.

При уредувањето на просторот потребно е да се предвидат соодветни места за поставување садови за собирање и одделување на отпадот. Нивниот број, капацитет и распоред треба да се усогласат со очекуваните количества отпад и динамиката на преземање од надлежното комунално претпријатие. Локациите треба да обезбедат непречен пристап за корисниците и за возилата за собирање отпад, без попречување на пешачкото и сообраќајното движење и пристапот до објектите.

Во фазата на изградба се очекува создавање градежен отпад, ископан материјал и отпад од пакување на градежни производи. Како насока за спречување на влијанијата врз животната средина, потребно е да се обезбедат нивно одвоено собирање, привремено складирање и предавање на соодветни овластени субјекти, со приоритет на повторната употреба и преработката каде што тоа е изводливо. Треба да се спречи неконтролирано оставање отпад на слободни површини, во зеленило или во близина на водотеци.

Доколку во опфатот се реализираат здравствени или други дејности што создаваат медицински, опасен или друг отпад со посебни карактеристики, потребно е да се обезбеди негово посебно управување. Таквиот отпад треба да се собира и складира одделно од комуналниот отпад и да се предава на субјекти овластени за соодветниот вид отпад.

Потребно е да се оцени дополнителното оптоварување на системот за собирање и транспорт, просторните услови за поставување садови и можните влијанија од несоодветно постапување со отпадот. Посебно внимание треба да се посвети на спречување загадување на почвата и водите, појава на непријатни миризби и расфрлање отпад. Организацијата на системот во опфатот треба да овозможи намалување на создавањето отпад и одвоено собирање на фракциите за кои е обезбедено преземање и понатамошен третман.

5. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОДРАЧЈАТА КОИ БИ БИЛЕ ЗНАЧАЈНО ЗАСЕГНАТИ И СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ

5.1. Состојби, трендови и закани врз медиумите и областите од животната средина

Медиум / област	Состојби, трендови и закани
Воздух	За предметниот плански опфат потенцијални извори на емисии се сообраќајот по околните улици, системите за греење што користат горива и градежните активности. Со реализацијата на планираните содржини може да се зголемат сообраќајната фреквенција и потребите за енергија, а во фазата на изградба се очекуваат привремени емисии на прашина и издувни гасови.

	Во разгледаните програмски насоки нема мерења на квалитетот на воздухот во опфатот, поради што не може да се утврди степенот на постојното оптоварување.
Води	Планската документација наведува делумна реализација на комуналната инфраструктура и потреба од подобрување на водоснабдувањето и одведувањето на отпадните води. Планираниот развој ќе создаде дополнителна побарувачка за вода и дополнителни количества отпадни води. Зголемувањето на непропустливите површини може да го зголеми атмосферското истекување. За опфатот релевантни се можностите за приклучување и капацитетот на мрежите, како и ризиците од преоптоварување, локално поплавување и загадување на почвата, површинските (р. Сушица) и подземните води при несоодветно одведување на отпадните води.
Почва и користење на земјиштето	Просторот за кој е иницирана промената е во најголем дел е изграден. Предвидените промени во намените и реализацијата на градбите и инфраструктурата ќе доведат до зафаќање земјиште и зголемување на непропустливите површини. Потенцијални закани се трајното губење на почвените функции, намалената инфилтрација, набивањето и ерозијата на нарушените површини, како и загадувањето од несоодветно постапување со отпад, горива, масла и отпадни води. Не се утврдени локални показатели за квалитетот на почвата.
Биолошка разновидност и природно наследство	За опфатот се релевантни постојното зеленило, поединечните дрвја и евентуалните природни или полуприродни површини. Планската програма предвидува зеленило и рекреативни содржини во наменската рамка, но тоа не ја определува состојбата на постојната вегетација. Реализацијата на планираните содржини може да предизвика отстранување на зеленило, загуба или фрагментација на локални живеалишта и намалување на поврзаноста меѓу зелените површини.
Пределски карактеристики	Опфатот е дел од урбаното подрачје на Охрид, со изграден простор, отворени површини и зеленило. Планската документација го нагласува почитувањето на пејзажните вредности, вклопувањето на објектите и инфраструктурата со теренот и оформувањето препознатлива амбиентална целина. Промените во намената, изграденоста, висините и габаритите на објектите можат да го изменат просторниот и визуелниот карактер на подрачјето. Потенцијални закани се несоодветното вклопување на новите градби, нарушувањето на амбиенталната целина и намалувањето на зелените и отворените површини.
Културно наследство	Предметното подрачје припаѓа на заштитната зона III-в од Планот за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион 2020–2029. Во планската документација се нагласува потребата од почитување на амбиенталните карактеристики, традиционалните форми, пределот и хармонијата на целината. Урбаната трансформација може да создаде притисоци врз овие вредности, особено преку несоодветни габарити, висини и обликување на градбите. Зонската припадност сама по себе не потврдува присуство на поединечно заштитени добра во секоја парцела.
Бучава и вибрации	Сообраќајот по улиците „15-ти Корпус“, бул „Железничка“ и „Кленоец“ претставува потенцијален извор на бучава во подрачјето. Дополнителни

	извори можат да бидат градежните активности, техничката опрема и одделни деловни дејности. Со зголемувањето на бројот на корисници може да се зголеми и акустичното оптоварување. Особено чувствителни се станбените и здравствените содржини. Во планската документација нема локални мерења со кои би се утврдиле постојните нивоа на бучава.
Климатски фактори и климатски промени	За планирањето на опфатот се релевантни изложеноста на високи температури, интензивни врнежи и периоди со намалена достапност на вода. Зголемувањето на изграденоста и непропустливите површини, проследено со евентуално намалување на зеленилото, може да придонесе кон локално прегревање и зголемено површинско истекување. Дополнителната потрошувачка на енергија и сообраќајот можат да ги зголемат емисиите на стакленички гасови, зависно од применетите решенија. Во планската документација не е дадена локална анализа на климатската ранливост на опфатот.
Управување со отпад	Планската документација ја утврдува потребата од подобрување на комуналните стандарди, вклучително и отстранувањето на цврстиот отпад. Во фазата на изградба ќе се создава градежен отпад, а со користењето на планираните содржини - дополнителен комунален и друг отпад, зависно од дејностите. Здравствените содржини можат да создаваат и отпад за кој е потребно посебно постапување. Потенцијални закани се недоволниот капацитет или несоодветниот распоред на садовите, отежнатиот пристап на комуналните возила, мешањето различни видови отпад и неконтролираното одлагање.
Население и човеково здравје	За здравјето и квалитетот на живеење во подрачјето се значајни квалитетот на воздухот, бучавата, водоснабдувањето, одведувањето на отпадните води, управувањето со отпадот и достапноста на зелените и јавните површини. Планираните станбени, деловни и јавни содржини можат да го зголемат бројот на корисници и оптоварувањето на инфраструктурата. Потенцијални закани се зголемената изложеност на емисии и бучава, намалениот комфор на живеење и небезбедното пешачко движење. Особено значајни се чувствителноста на корисниците на здравствените установи и непречениот пристап на итните служби.

5.2. Состојба во животната средина без имплементација на планскиот документ

Без спроведување на **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка**, користењето и уредувањето на просторот би продолжиле во рамките на важечката планска документација. Ова сценарио подразбира отсуство на предложените плански промени, но не и целосно отсуство на градежни активности, одржување или подобрување на инфраструктурата.

Според Планската програма, претходната планска документација е делумно реализирана, како во поглед на изградените објекти, така и во поглед на комуналната инфраструктура. Просторот за кој е иницирана промената е во најголем дел изграден. Поради тоа, развојот без новото планско решение ќе зависи од можностите за реализација на важечките планови, интересот на корисниците и сопствениците и расположливите инфраструктурни капацитети.

Користење на земјиштето и просторен развој

Во услови на неспроведување на планот би се задржала постојната планска рамка за намената и организацијата на земјиштето. Не би се спровело предложеното усогласување на намените на ниво на ГУП, ниту деталната регулација и парцелација предвидени како цели за ДУП – опфат 2.

Според Планската програма, промените на ниво на ГУП се однесуваат на воспоставување наменска рамка за домување и престој, производство, рударство, енергетика, зеленило, рекреација и меморијални простори и инфраструктура. Без новиот план, овие промени не би се реализирале во предложената форма, а евентуалната изградба би се одвивала според важечките плански одредби.

Можно е дел од неизградените површини да останат во постојната состојба подолг период. Сепак, не може однапред да се заклучи дека тоа ќе доведе до несоодветно користење на земјиштето или до зголемен притисок врз урбаната структура.

Сообраќај и пристапност

Сообраќајната пристапност ќе продолжи преку постојната улична мрежа и решенијата од важечката документација. За подрачјето и понатаму би биле значајни улиците „15-ти Корпус“, бул. „Железничка“ и „Кленоец“.

Без новото планско решение нема да се изврши предвиденото интегрирано преиспитување на пристапите и инфраструктурното опслужување на планираните содржини. Доколку постојат ограничувања во пристапот до одделни парцели, пешачкото движење или паркирањето, тие би можеле да останат нерешени до преземање други соодветни интервенции.

Од друга страна, доколку не се реализира дополнителна изградба, не би се создало ниту дополнителното сообраќајно оптоварување поврзано со новите содржини. Одржувањето и подобрувањето на постојните улици остануваат можни и независно од донесувањето на предметниот план.

Водоснабдување и отпадни води

Водоснабдувањето и одведувањето на водите би продолжиле преку постојните системи, во рамките на нивната функционалност и расположлив капацитет. Планската документација ја утврдува потребата од подобрување на комуналните стандарди, но не дава основа за заклучок дека капацитетот на сите постојни мрежи е недоволен.

Доколку се присутни недостатоци во мрежите, нивното продолжено влијание би зависело од одржувањето, реконструкцијата и другите инвестиции на надлежните оператори. Неспроведувањето на планот само по себе не ја исклучува реализацијата на ваквите активности.

Во отсуство на дополнителна изградба не би се создале новите потреби за вода и дополнителните количества отпадни води поврзани со предложениот развој. Задржувањето на неизградените и пропустливите површини ќе го ограничи и зголемувањето на атмосферското истекување што би произлегло од нивно покривање со градби и сообраќајни површини.

Воздух, бучава и климатски фактори

Без спроведување на планот, квалитетот на воздухот и нивото на бучавата би останале под влијание на постојниот сообраќај, начините на греење и другите активности во

подрачјето. Нивниот понатамошен развој би зависел и од промени што се независни од предметниот план.

Доколку не се реализира предложената изградба, би се избегнале придружните привремени емисии на прашина, издувни гасови, бучава и вибрации од градежните работи. Не би се создало ниту дополнителното оптоварување од сообраќајот и потрошувачката на енергија на новите содржини.

Задржувањето на постојните вегетациски и пропустливи површини може да придонесе за зачувување на локалните микроклиматски услови. Можноста за енергетска ефикасност, озеленување и приспособување кон интензивни врнежи и високи температури не зависат исклучиво од донесувањето на новиот план и можат да се унапредуваат и преку други активности.

Почва и земјиште

Во отсуство на реализација на предложените градби и инфраструктура би се избегнале директните нарушувања на почвата поврзани со ископи, набивање и трајно покривање. Неизградените површини би ги задржале постојните функции до евентуална интервенција врз основа на важечката документација.

Евентуалните постојни ризици од загадување или деградација не би се отстраниле само поради неспроведувањето на планот. Нивното постоење и значајност треба да се утврдат со податоци за конкретната локација.

Биолошка разновидност и предел

Без предложените интервенции, постојното зеленило и отворените површини би можеле да се задржат во сегашниот обем, доколку не бидат засегнати со други дозволени или недозволени активности. Со тоа би се избегнале можната загуба на вегетација и промените на локалните живеалишта поврзани со реализацијата на новото решение.

Истовремено, не би се реализирале евентуалните нови зелени и рекреативни површини што би биле разработени со планот. Нивниот придонес, сепак, треба да се оценува во однос на постојното зеленило, бидејќи планирањето нови зелени површини не подразбира автоматски нето-зголемување на зеленилото.

Од аспект на пределот, во отсуство на нови интервенции би се задржале постојните просторни односи и визуелни карактеристики. Не би настанале ниту можните подобрувања од квалитетно уредување, ниту можните нарушувања од зголемена изграденост и несоодветно вклопување на новите градби.

Управување со отпад

Создавањето и собирањето отпад би продолжиле согласно постојните активности и организацијата на комуналната услуга. Доколку не се реализира предложената изградба, не би се создавал градежниот отпад поврзан со неа, ниту дополнителните количества комунален и друг отпад од новите корисници.

Евентуалните недостатоци во собирањето, одделувањето и привременото складирање би можеле да продолжат доколку не се преземат други мерки. Подобрувањето на услугата и воведувањето одвоено собирање остануваат можни независно од спроведувањето на планот.

Население и социо-економски аспекти

Без новото планско решение не би се создале предложените услови за просторна организација и развој на дополнителни станбени, деловни, комерцијални и јавни содржини. Одредени потреби на корисниците и сопствениците, идентификувани преку планската иницијатива, би можеле да останат незадоволени или нивното решавање да се одложи.

Сепак, обемот на евентуално пропуштените економски придобивки, работни места или јавни приходи не може да се утврди само врз основа на Планската програма. Развојот според важечките планови и други инвестиции би останал возможен.

За постојните жители и корисници, отсуството на дополнителна изградба би значело избегнување на придружните градежни вознемирувања и дополнителното оптоварување на инфраструктурата. Од друга страна, евентуалните недостатоци во пристапноста и комуналната опременост ќе останат до нивно решавање преку други активности.

Материјални добра и инфраструктура

Постојните објекти и инфраструктурни системи би продолжиле да се користат, одржуваат и развиваат во рамките на важечката документација и програмите на надлежните субјекти. Нема да се спроведе предложеното усогласување на инфраструктурата со новата наменска и просторна организација.

Потребата од реконструкција или проширување на водоводната, канализациската, електроенергетската и електронската комуникациска мрежа би зависела од нивната фактичка состојба и од реалните потреби на корисниците.

Културно наследство

Според Планската документација, опфатот припаѓа на заштитната зона III-в од Охридскиот Регион. Неспроведувањето на новото планско решение не ја менува оваа припадност и не ја отстранува потребата идните интервенции да бидат усогласени со условите за заштита.

Во отсуство на предложената изградба би се избегнале можните директни промени на амбиентот поврзани со неа. Истовремено, не би се реализирале евентуалните придобивки од усогласено просторно уредување. Влијанијата врз наследството и понатаму би зависеле од одржувањето на просторот и од карактерот на сите други интервенции што би се преземале.

Споредбата со предложениот развој треба да се заснова на конкретните плански параметри, степенот на зачувување на зеленилото и расположливите инфраструктурни капацитети

6. ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ПОСЕБНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ

Просторниот план на Р. Македонија (2004 - 2020) е највисокиот долгорочен и интегрален плански документ за просторот на државата, со кој се даваат насоки за намената; користењето; заштитата; организацијата и уредувањето на просторот на територијата на државата. Просторниот план на РМ не го обработува природното и културното наследство во Општината.

Во поглавјето што го третира природното наследство, утврдени се заштитените и подрачјата предвидени за заштита; како и поединечните видови во и надвор од заштитените подрачја.

Табела 18. Просторен план на РМ: преглед на заштитени подрачја и предложени за заштита во Општина Охрид

Категорија	Име	Општина	Статус на заштита
Национален парк	Галичица	Охрид	Заштитен
Научно-истражувачки резерват	Осој	Охрид	Предлог
Природна реткост	Македонски даб	Охрид	Заштитен
Природна реткост	Пештера Самоска дупка	Охрид	Предлог
Природна реткост	Платан-чинар	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Охридско Езеро	Охрид	Заштитен
Парк на природа	Студенчишко Блато	Охрид	Предлог
Природна реткост	Чемпресови стебла	Охрид	Заштитен
Природна реткост	Алепски бор	Охрид	Заштитен
Природна реткост	Дувало – с. Косел	Охрид	Заштитен
Природна реткост	Платан	Охрид	Заштитен

Национален парк Галичица

НП Галичица претставува „жариште“ на биолошката разновидност во Европа и пошироко. Исклучителното богатство на живеалишта и видови го издвојува Паркот од други подрачја со слична големина. На територија од 24.151,4 ha, се среќаваат повеќе од 35 типа живеалишта, 40 растителни заедници, околу 1740 таксони од васкуларните растенија, над 143 видови лихеноидни габи, повеќе од 480 видови габи и преку 3.231 таксони од фауната.

Богатата биолошка разновидност во Паркот има големо национално, европско и глобално значење. Од живеалишта кои се ретки или загрозувани во Европа, во Паркот се среќаваат десет типови шумска, два типа грмушеста, четири типови тревеста и два типа хазмофитска вегетација. Од европско значење се и два типа на водни живеалишта и три типови на живеалишта поврзани со подземните геоморфолошки форми. Бројот на видови од глобално, европско и национално значење е навистина голем. Во Паркот се среќаваат 4 таксони од без`рбетните и 13 од `рбетниците кои се сметаат за глобално загрозувани. Неколку стотини ретки и заштитени видови во Паркот се претставени со значајни популации. Бројните ендемични видови на Паркот му даваат посебно обележје. Некои од нив се среќаваат само во границите на Паркот, и тоа: 29 таксони од алги, 13 видови васкуларни растенија, 61 таксони од без`рбетните и 4 таксони од `рбетните животни. Покрај тоа, Паркот го населуваат поголем број таксони кои се среќаваат само во Македонија или Балканот, и тоа: 46 таксони вишите растенија, 97 таксони без`рбетници и 14 таксони `рбетници. Голем е бројот на видови во Паркот кои се силно привлечни и лесно препознатливи за посетителите и локалното население и како такви се основа за развој на туризмот.

Меѓународното значење на биолошката разновидност во Паркот е потврдено со бројни номинации, како на пример: „Емералд подрачје“, „Значајно растително подрачје“, „Примарно подрачје за пеперутки“, „Светско наследство на УНЕСКО“, а потенцијално и „НАТУРА 2000 подрачје“.

Од другите природни вредности на Паркот, значајни се: Стара Галичица и островот Голем Град, кои по своите севкупни геоморфолошки карактеристики се ретки или единствени форми во Југоисточна Европа, како и тревните тераси на Стара Галичица кои со одредени свои карактеристики се единствени или исклучително ретки во евромедитеранскиот регион, но и глобално.

Во Паркот е регистрирано богато културно наследство, вклучително и повеќе споменици на културата, како манастирот „Свети Наум“, црквите „Успение на Света Богородица“, „Свети Стефан - Панцир“, „Света Богородица Захумска“, односно пештерната црква „Света Богородица Пештанска“ и културното наследство на островот Голем Град. Извориштето Свети Наум со својата непосредна околина се издвојува со својот неповторлив спој на природни и културни вредности, поради што се вбројува меѓу најзначајните туристички одредишта во Македонија и пошироко.

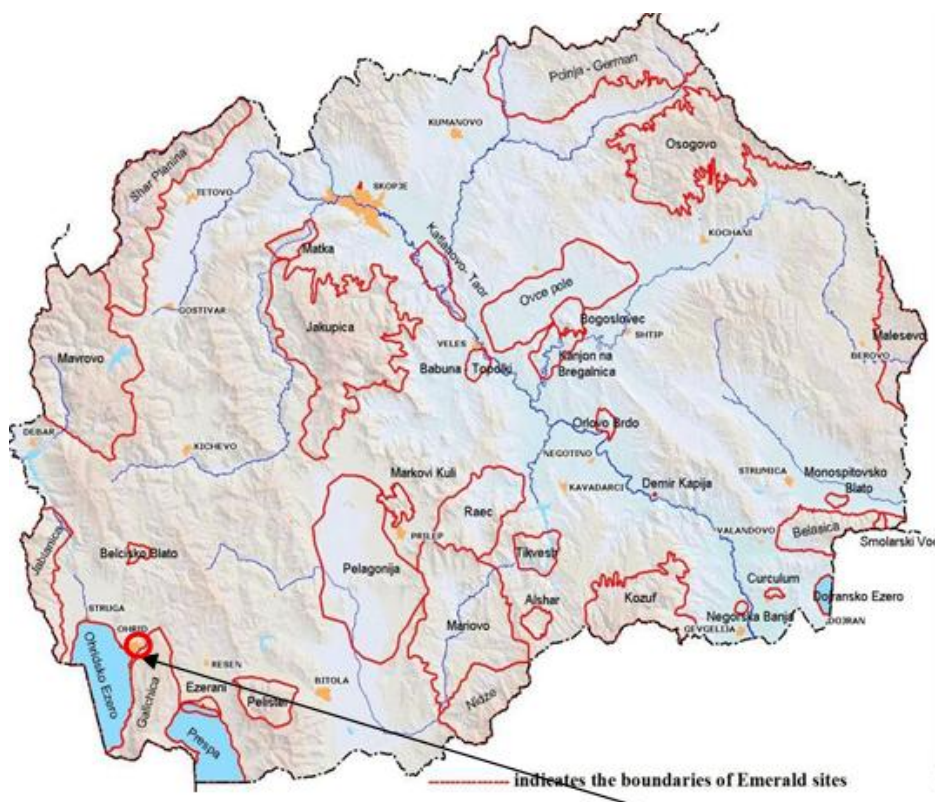
Проектната локација не се наоѓа во границите на опфатот на НП Галичица.

Емералд мрежа

Емералд мрежата претставува мрежа на подрачја од посебен интерес за зачувување на мрежата на природни живеалишта и се протега на територијата на земјите членки на Бернска конвенција. Активностите за развој на националната Емералд мрежа во Р. С. Македонија започнаа уште во 2002 година, а целосната идентификација заврши во 2008 година. Емералд мрежата претставува значајна подготвителна алатка за земјите кои се во процес на приближување кон ЕУ при спроведувањето на обврските од Директивите за птици и живеалишта и воспоставување на мрежата Натура 2000, но исто така и го помага воспоставувањето на националниот систем на заштитени подрачја. Според Емералд мрежата на подрачја од посебен интерес за зачувување во рамките на Општина Охрид номинирани се две Емералд подрачја (Планината Галичица и Охридското Езеро).

Проектниот опфат не е во рамките на Емералд подрачје.

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

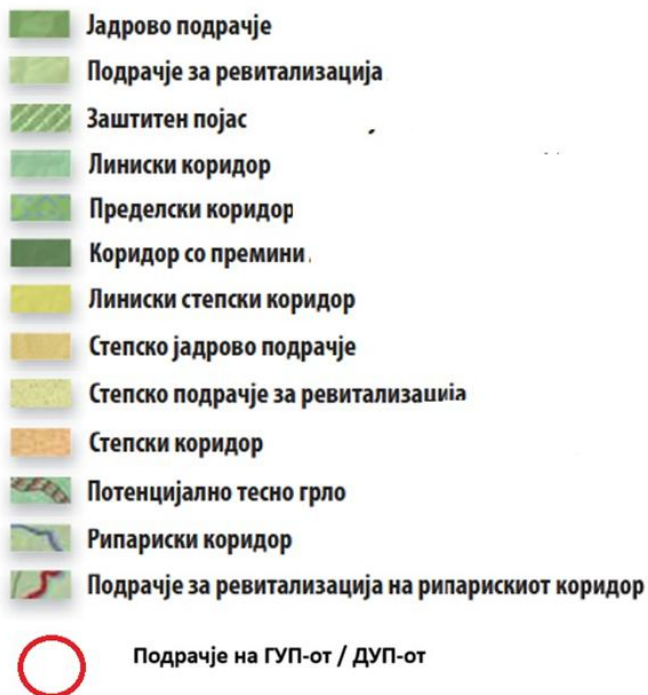
Слика 15. ЕМЕРАЛД подрачја во Република Северна Македонија: локација на опфатот на ГУП-от и ДУП-от во однос на најблиските ЕМЕРАЛД подрачја

Национална еколошка мрежа (МАК -НЕН)

Националната еколошка мрежа (МАК-НЕН) е изработена во периодот 2008-2011 година. Кафеавата мечка (*Ursus arctos*) е земена како закрилен вид за идентификација на клучните (јадрови) подрачја, еколошките коридори и подрачјата за ревитализација кои ги поврзуваат јадровите подрачја и заштитни појаси. Насоки за заштита и управување со идентификуваните коридори се опфатени во Планот за управување со коридорите на кафеавата мечка. Во Општина Охрид опфатено е јадрово подрачје за кафеавата мечка и тоа Галичица.

Проектниот опфат не припаѓа во јадрово подрачје.

Елементи на еколошката мрежа

Слика 16. МАК-НЕН мрежа

Еколошка мрежа Натура 2000

Еколошката мрежа Натура 2000 е воспоставена на териториите на земјите членки на ЕУ со цел обезбедување на биолошката разновидност преку зачувување на природните живеалишта и на дивата флора и фауна. Обврската за воспоставување на Натура 2000 произлегува од членот 3 на Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (92/43/ЕЕС). Мерките преземени според оваа директива се наменети за одржување на/или за обновување до поволна состојба на зачуваност на природните живеалишта и на дивите растителни и животински видови кои се од интерес на ЕУ. Еколошката мрежа Натура 2000 вклучува „Посебно заштитени области“ (ПЗО) определени во согласност со Директивата за зачувување на дивите птици и „Посебни подрачја на зачувување“ (ППЗ) – определени согласно Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (Хабитат Директива). Во член 52 од Законот за заштита на природата даден е правен основ за воспоставување на Еколошка мрежа Натура 2000. Во таа насока извршена е идентификација на живеалишта и видови од европско значење на национално ниво и идентификувани се девет подрачја како потенцијални подрачја за Натура 2000 и две подрачја со висок природен потенцијал.

Од нив Охридското Езеро е предложено како потенцијално Подрачје со посебна заштита (СПА) според Директивата за птици.

Значајни подрачја за растенија (ЗПР)

Во однос на значајни подрачја за растенија во општина Охрид идентификувани се две подрачја и тоа: Охридско Езеро - крајбрежје и НП Галичица.

Проектниот опфат не се наоѓа или зафаќа дел од Значајно подрачје за растенија.

Слика 17. Значајни растителни подрачја во поширокиот регион од предметниот ДУП

Значајни подрачја за птици

Охридско Езеро, IBA код: MK005, Критериум: A4iii, B1i, B2, Површина: 24,736 ha. Лоцирано е во југозападниот дел на Република Македонија, следејќи ја бреговата линија и државната граница со Република Албанија, која поминува преку површината на Езерото. Подрачјето е во непосредна близина на локацијата на Албанската IBA „Охридско Езеро“ (AL002).

Бреговата линија на езерото е полигенична, со лимноген брег (од езерски седименти) кој се наоѓа на север. Кај Љубаништа и Св. Наум се среќава потамоген брег, додека западните падини на планината Галичица се од тектогенско и абразивно потекло, со карактеристични клифови. На крајбрежјето доминираат тријаски варовници. Езерото е тектонско, старо околу 3 милиони години, со максимална длабочина од 286 m.

Вкупниот број на презимувачки водни птици на површината на езерото (само македонскиот дел) била помеѓу 79.000 единки во 1989 година (Wetlands International in litt.) и 24.000 единки во 1997 година (Fremuth et al., 2000) но само 10.000 и 17.000 се изброени за 2010 и 2011 година, соодветно (МЕД необј.). Најброен вид е лиската, после која следуваат црвеноглавиот козувар, патка превез, цуцулеста патка, и големо штипче.

Мицевски во текот на истражувањата во 2000-та година ги идентификувал значајните видови во текот на периодот за размножување: Малиот корморан со околу 50-100 пара (Мицевски 2003), кој го исполнил и критериумот B1 и само во 1989 и 2002 година (Мицевски 1996, Wetlands International во litt.) и големиот северен нуркач, кој најверојатно се размножувал овде во 2006 година, додека кокаљката (големиот нуркач) се смета за една од најчестите птици кои се размножуваат во езерото.

Северниот, плиток дел од езерото, е од најголемо значење за презимување на водните птици (Мицевски, 1996) со тоа што црвеноглавиот козувар и патката превез се

најзастапени, што се објаснува со присуството на екстензивни површини со трска, подводна вегетација од *Chara* и прилив на хранливи материи од реката Сатеска. Езерото претставува поголем дел од подрачјето. Клифовите, по должината на западната и особено источната крајбрежје, исто така се дел од подрачјето. Најголеми површини со трска се наоѓаат на северниот брег од езерото, но мали површини со трска можат да се најдат по должина на целиот брег.

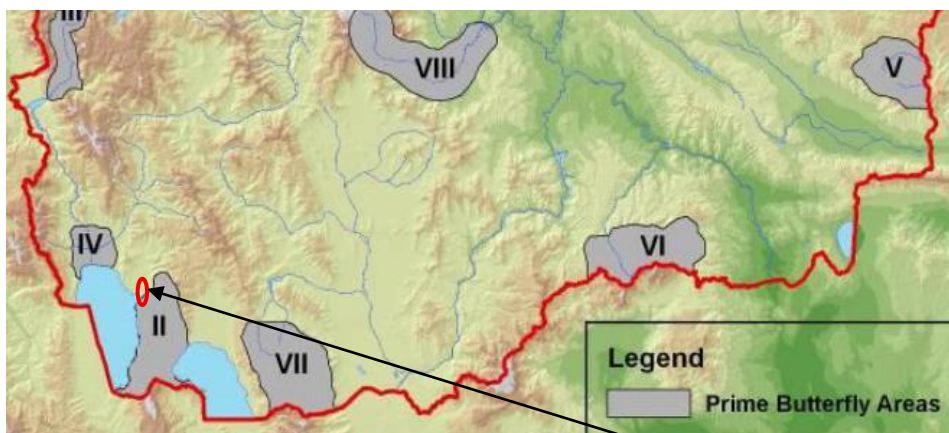
Проектниот опфат е надвор од ЗПП Охридско Езеро.

Клучно подрачје за биодиверзитет (KBAs)

Во целиот Медитеранскиот регион, сливот на Охридското Езеро се смета како приоритетно клучно подрачје за биодиверзитет (KBAs). 68 видови активни риби и мекотели го прават Охридското Езеро едно од најважните места на биолошка разновидност во слатководни екосистеми во Европа. Од овие видови, 25 се ендемични за езерото и се исто така многу загрозувани што го прави Езерото важна подрачје за AZE (Alliance for Zero Extinction). Подрачја вклучени во Алијансата за нулто истребување (AZE) се оние за кои се потребни итни активности за зачувување ако видови присутни во нив несмеат да станат глобално исчезнати во блиска иднина.

Примарно подрачје за пеперутки (PBA)

Идентификувано е едно Примарно подрачје за пеперутки од глобално значење во општина Охрид и тоа е Галичица.

Слика 18. Мапа на Примарно подрачје за пеперутки - Галичица: локација на проектниот опфат во однос на најблиските примарни подрачја за пеперутки

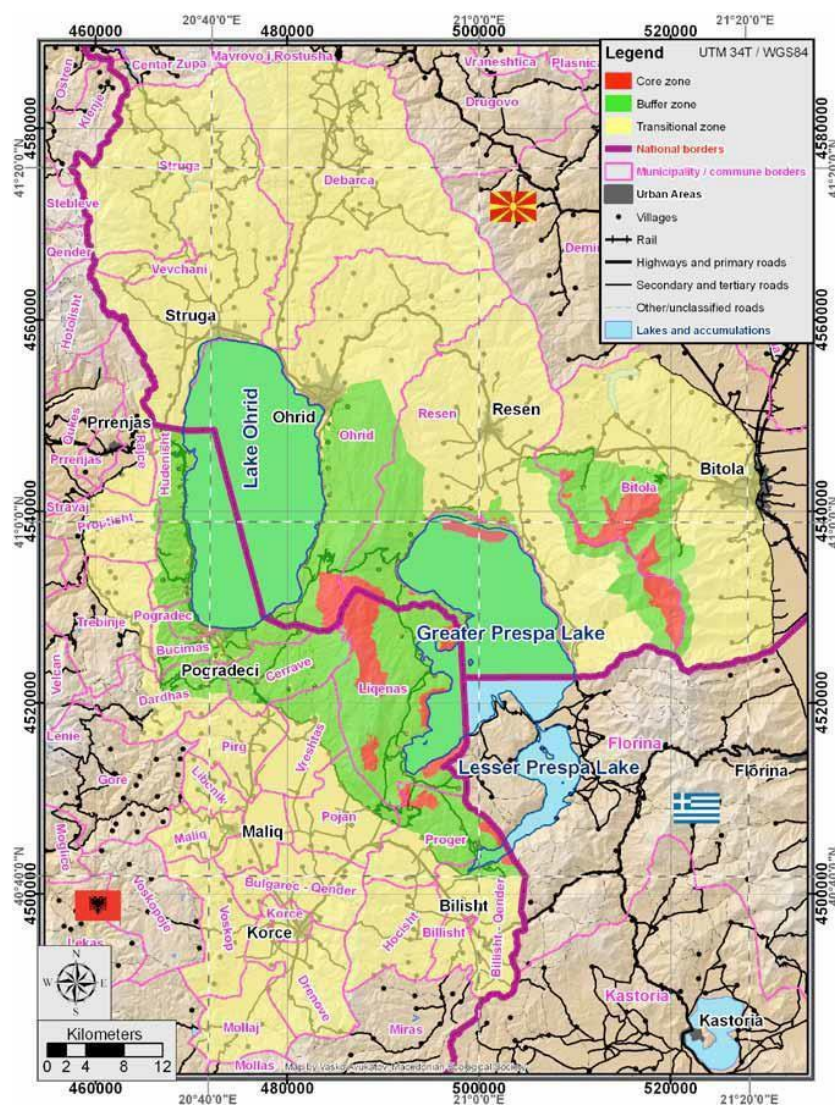
Проектниот опфат не се наоѓа во нити зафаќа дел од Примарно подрачје за пеперутки.

Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа

Охридско-преспанскиот регион беше прогласен за прекуграничен биосферен резерват во октомври 2014 година во Корча, Албанија.

Овој прекуграничен резерват се наоѓа помеѓу Република Албанија и Република Северна Македонија. Областа е комбинација од водни површини, обиколени со планински релјефи, додека рамните области се граничат со надворешните граници на териториите што се протегаат низ двете земји.

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

Слика 19. Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа

Охридско–Преспанскиот прекуграничен биосферен резерват вклучува значајни разлики во смисла на еколошки системи, почнувајќи од планинските области околу трите езера, до умерено суп-тропските шуми, пронајдени на пониски места околу водотеците. Системот на Охридското и Преспанското Езеро е еден од најголемите во Европа од ваков вид. Двете езера се од посебна вредност на национално и меѓународно ниво поради нивната геолошка и биолошка посебност. Охридското Езеро е познато по повеќе од двесте ендемични видови: дијатомеи, олигохети, пијавици, порифери, трикладици, мекотели, остракоди и риби. Пет од ендемичните видови се ограничени, дури и во рамките на езерото на микро-екосистеми. Десет од 17-те вида риби се ендемични, вклучувајќи ги охридската пастрмка (*Salmo letnica*) и белвицата (*Acantolingua ohridana*). Постои, исто така, уникатна и ендемична шумска заедница ass. *Pinetum peuces*, пеонски шуми со грчка фоја, шуми од хелено–мезиски *Quercus frainetto* и југо–западни елово–букови шуми. Преспанскиот регион е домаќин на оригиналните биотопи од витално значење за зачувување, како што се големите листопадни шуми од *Ostrya-Carpinion orientalis*, предели со зимзелени грмушки, зимзелени шуми, кои се состојат од 12 m високи *Juniperus foetidissima* и *Juniperus excelsa* и важните ендемични растителни видови во Езерани.

Цицачите претставуваат втора најважна група на видови, чија заштита е од суштинско значење за прекуграничниот биосферен резерват, а ги вклучуваат *Talpa stankovici* (балкански крт), *Lynx lynx martinoi* (балкански рис), *Canis lupus* (сив волк), *Ursus arctos* (кафеава мечка) и др. Балканскиот рис е исклучително редок вид со многу висока симболична вредност. Што се однесува до видовите на птици, далматинскиот пеликан (*Pelecanus crispus*) е водечки вид. Во Преспанскиот регион има над 260 вида птици, што е повеќе од половина од видовите птици во Европа, од кои 140 се гнездат во оваа област.

Социо-економски карактеристики: проценетата бројност на популација во целиот прекуграничен биосферен резерват е 455.000 жители, кои населуваат област со културни, етнички и верски разлики. Населените места се само во транзиционите области и тие згрижуваат заедници кои се релативно стабилни од демографска гледна точка, но некои од нив (особено Охрид и Струга на брегот на Охридското Езеро од Македонска страна и Поградец на Албанска страна) значително се зголемуваат во текот на туристичките сезони.

Земјоделскиот сектор претставува најважен развоен сектор во целиот прекуграничен биосферен резерват. Во многу области, традиционалните земјоделски практики базирани на семејни фарми се заменети со поинтензивни системи за одгледување (на пример, одгледување на овошје во околината на Ресен, во Р. С. Македонија и интензивно земјоделство во Корча, во Албанија). Шумските активности се исто така релевантни во планинските области. Сточарството е уште една важна земјоделска активност во Охрид-Преспа, при што локалните сточари (и во Албанија и во Р. С. Македонија), очекуваат да ја подобрат структурата на видовите, условите за размножување и да ги спроведат потребните технички зоолошки мерки за сите видови добиток со цел зголемување на сточарското производство.

Туризмот претставува клучен развоен сектор за целиот прекуграничен биосферен резерват, при што во градот Охрид скоро секој жител е домаќин на околу 6 пати повеќе туристи за време на сезоната. Градот има намера да поттикне создавање пакети за еко-туризам како средство за намалување на трошењето на природните ресурси од туристите.

Риболовот е уште една клучна активност со релевантни еколошки и економски влијанија врз рамките на биосферниот резерват. Други приходи доаѓаат од собирање шишарки за декоративни цели, продажба на лековити растенија од алпските пасишта на меѓународни пазари и продажба на шумски плодови, како што се печурки и бобинки.

Проектниот опфат се наоѓа во преодната зона од Прекуграничниот биосферен резерват.

Светско природно и културно наследство на Охридскиот Регион под заштита на УНЕСКО

Регионот околу Охридското Езеро како и целата територија на општина Охрид припаѓа во границите на Светското природно и културно наследство под заштита на УНЕСКО и се протега на површина од 83.350 ha. Поради исклучителното значење на овој регион, од аспект на заштитата и управувањето со биолошката разновидност и животната средина, од вкупната површина на територијата на општината (389,93 km²) околу 180 km² се со посебен начин на управување односно се прогласени или идентификувани повеќе подрачја за заштита на биолошката разновидност: Национален парк Галичица, Споменик на природата „Охридско Езеро“, Биосферен резерват „Охрид-Преспа“, Подрачје на светско природно и културно наследство „Охрид“.

Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство дефинира два

различни вида светско наследство: културно и природно. Комбинираните локалитети ги содржат елементите на двата вида наследство. Во Конвенцијата се наведува дека делови од културното или природното наследство се од исклучителен интерес и поради тоа треба да бидат зачувани како дел од светското наследство на човештвото како целина. По впишувањето на Листата на светско наследство, состојбата на конзервација на локалитетите ја следи Центарот за светско наследство на УНЕСКО.

Охридскиот регион е прогласен за Светско природно наследство во 1979 година, а во 1980 година е впишан во листата на Светско културно наследство. Претставува едно од само 31 подрачје во светот, впишано на Листата како мешовито добро, кое подеднакво поседува природни и културни универзални вредности.

Интегритетот на доброто, особено во однос на природните вредности, е ограничен на само две третини од Охридското Езеро. Интегритетот на Езерото, чија површина е распределена на две држави – Р. С. Македонија и Р. Албанија, е предмет на „Upstream process“ започнат во 2014 година координиран од Центарот за светско наследство на УНЕСКО во кој експертски групи од Р. С. Македонија и Р. Албанија работат на проширување на границите на заштитеното подрачје, со цел заштита на Охридското Езеро во целина.

На подрачјето од Охридскиот регион, како светско природно и културно наследство, идентификувани се следните локалитети со природни вредности:

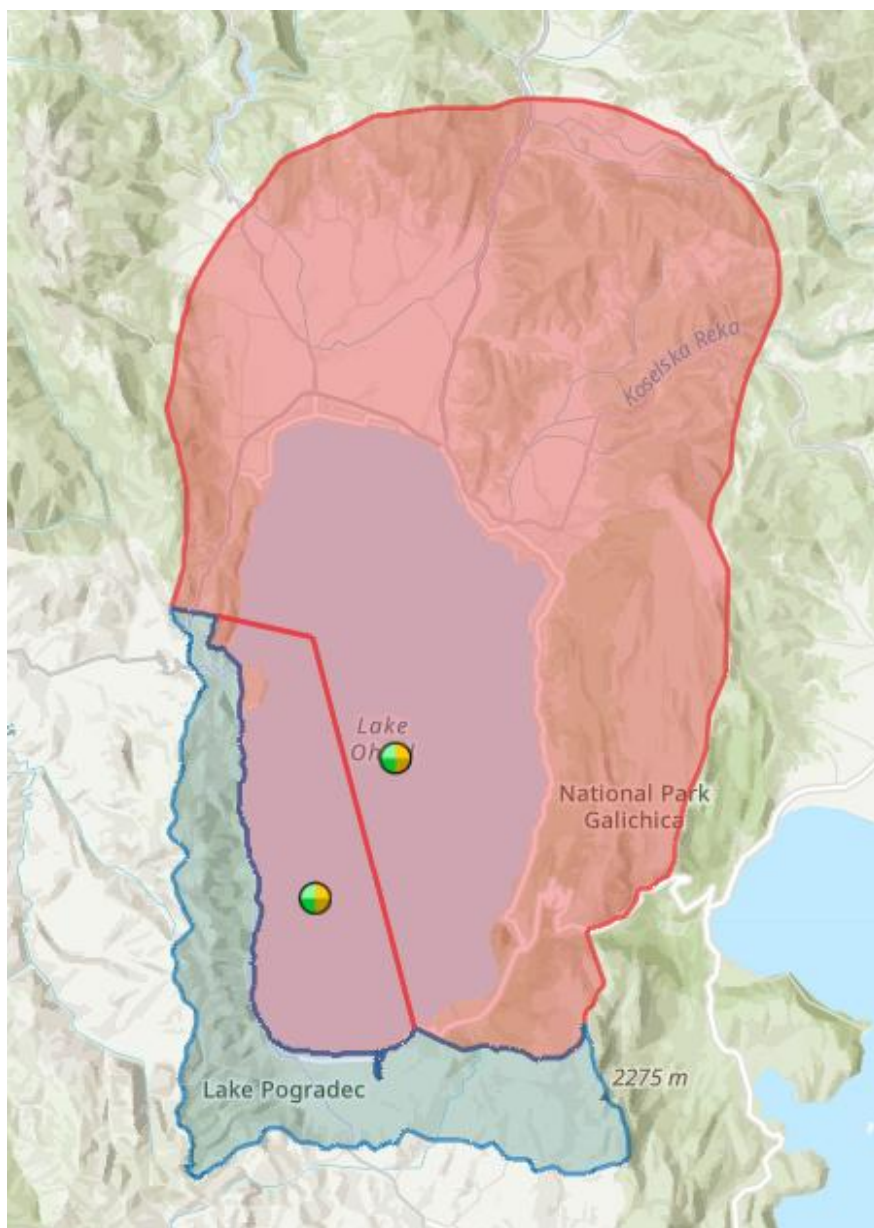
- Света Богородица Калишка - сублакустриски извори;
- Калишта - единствено природно живеалиште на жолтиот локвањ (Nuphar lutea) на Охридско Езеро;
- Подмоље - најраспространет појас на трска (Phragmites australis) на Охридското Езеро, природно живеалиште на загрозени видови птици и мрестилиште на крап;
- Мазија- ревитализирано природно живеалиште на жолтиот локвањ (Nuphar lutea), мрестилиште на крап и живеалиште и гнездилиште на птици;
- Студенчишко Блато - макрофитска вегетација и плодиште на краповидни риби;
- Вели Даб - сублакустриски извори, плодиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
- Веља Пеш - сублакустриски извори, плодиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
- Свети Петар - крајбрежни и сублакустриски извори, мрестилиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
- Извори Свети Наум - најиздашен извор на Охридско Езеро, мрестилиште на пастрмки и краповидни риби и биодиверзитет на бентосна фауна.

Статусот на заштитено светско наследство ги обврзува сите субјекти во системот при донесувањето на прописи и други акти, како и при преземањето дејствија и постапки врзани за тоа подрачје во процесот на неговата заштита да ги применуваат стандардите предвидени со Конвенцијата за заштита на светското природно и културно наследство, односно, доследно да ги применуваат прописите и принципите што се содржани и во останатите меѓународни конвенции потпишани и ратификувани од страна на Република Северна Македонија, како и препораките на УНЕСКО.

Главните закани за интегритетот на регионот се некоординираниот урбан развој,

зголемена популација, несоодветно управување со отпад, туристичкиот притисок, загадување од зголемениот сообраќај, несоодветен третман на отпадните води и прекумерното исцрпување на природните ресурси.

Исто така, закана претставува и неусогласената законска регулатива, особено недостатоците на Законот за управување со природното и културното наследство во Охридскиот регион. Бројните измени на законската регулатива, усвоени во изминатите години создаде простор за конфликтни одлуки во делот на урбанизмот кои се во спротивност со Законот за заштита на природата, Законот за водите, Законот за светско природно и културно наследство и други релевантни закони кои треба да го гарантираат интегритетот и одржливоста на Охридскиот регион.

Слика 20. Граници на заштитена зона под УНЕСКО

7. ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ОДРЕДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО ИЛИ МЕЃУНАРОДНО НИВО

7.1. Цели на заштита на животната средина на планскиот опфат

Согласно Уредбата за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина, во членот 2, точка (д), се дефинирани барањата за информациите кои треба да ги содржи извештајот за стратегиска оцена на животната средина, а кои се однесуваат на целите на заштитата на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени предвид. Во Извештајот целите за заштита на животната средина се дефинирани со општи и посебни цели на стратешката оцена кои се прикажани во продолжение.

Целите за заштита на животната средина претставуваат основа за оценување на предложениот просторен развој и за вградување на еколошките аспекти во планските решенија. За потребите на стратегиската оцена се разгледуваат релевантните цели утврдени на меѓународно, национално, регионално и локално ниво, како и начинот на нивното земање предвид при подготовката на планскиот документ.

За изменувањето и дополнувањето на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка, целите за заштита на животната средина се определуваат имајќи ги предвид постојната состојба на подрачјето, предложените промени на намените, потребите за инфраструктурно опремување и чувствителноста на просторот.

Посебно значење има припадноста на опфатот на заштитната зона III-в, наведена во Планската програма, како и потребата од зачувување на природните, културните и амбиенталните вредности на Охридскиот Регион. Релевантни се и рационалното користење на земјиштето, зачувувањето на зеленилото, заштитата на водите, спречувањето на загадувањето и обезбедувањето здрави и безбедни услови за постојните и идните корисници на просторот.

Целите на СОВЖС се поврзуваат со програмските определби за одржлив просторен развој, заштита и унапредување на животната средина и културното наследство, подобрување на комуналните стандарди и зачувување на јавниот интерес. Нивното остварување се оценува преку конкретните плански решенија и условите за нивна реализација.

7.2. Општи и посебни цели на стратегиската оцена

Општите цели на стратегиската оцена на влијанието врз животната средина се утврдуваат врз основа на релевантните стратешки и плански документи, идентификуваните состојби и закани во подрачјето и карактеристиките на предложениот развој. Тие ја определуваат насоката за заштита на животната средина и служат како рамка за оценување на планскиот документ.

За предметниот опфат, општите цели се однесуваат на:

- рационално користење на земјиштето и зачувување на функциите на почвата;
- заштита на површинските и подземните води и одржливо користење на водните ресурси;

- зачувување на квалитетот на воздухот и ограничување на изложеноста на бучава;
- зачувување на биолошката разновидност, постојното зеленило и пределските вредности;
- заштита на природното и културното наследство и почитување на амбиенталните карактеристики;
- намалување на создавањето отпад и обезбедување соодветно постапување со различните видови отпад;
- ефикасно користење на енергијата и зголемување на отпорноста на просторот кон климатските промени;
- заштита на здравјето на населението и подобрување на пристапноста, безбедноста и квалитетот на живеење;
- усогласување на просторниот развој со расположливите инфраструктурни капацитети и јавниот интерес.

Посебните цели ги разработуваат општите цели во конкретни критериуми за оценување на планските решенија. Тие се однесуваат, меѓу другото, на ограничување на непотребното загаѓање и запечатување на почвата, зачувување и поврзување на зелените површини, обезбедување соодветно водоснабдување и одведување на отпадните и атмосферските води, намалување на сообраќајните притисоци и обезбедување услови за организирано и одвоено собирање отпад.

При нивното определување се земаат предвид планираните станбени, деловни, комерцијални и јавни содржини, како и чувствителноста на постојните станбени и здравствени објекти. Посебните цели треба да овозможат оценување на можните влијанија, споредба на алтернативите и определување соодветни мерки и показатели за следење.

Во табелата што следува е прикажана усогласеноста на целите на СОВЖС со целите и програмските определби за изменувањето и дополнувањето на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка. Оцената ги издвојува усогласените цели, можните спротивставености и аспектите чија усогласеност зависи од деталната разработка и примената на мерките за заштита. Усогласеноста на ниво на цели сама по себе не претставува потврда дека реализацијата на планот нема да предизвика негативни влијанија врз животната средина.

Табела 19. Цели на СОВЖС и нивна поврзаност со целите на изменувањето и дополнувањето на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка

Теми на СОВЖС	Цели на СОВЖС	Специфични цели на СОВЖС	Поврзаност со насоките и целите на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка	СОВЖС индикатори
Почва и користење на земјиштето	Рационално користење на земјиштето и заштита на почвата од деградација и загадување.	- Ограничување на непотребното зафаќање на почвата; - Зачувување на пропустливите и зелените површини; - Спечување загадување од отпад, отпадни води и радежни активности.	ГУП/ДУП предвидува промена на намените, детална регулација и парцелација и утврдување површини за градење. Рационалното користење на земјиштето е програмска цел, но усогласеноста со целите за заштита на почвата ќе зависи од обемот на изградбата и зачувувањето на пропустливите површини.	- Површина под објекти и други непропустливи површини (m²/ha); - Процент на изграденост; - Површина на зеленило на природна почва (m²); - Број на евидентирани случаи на загадување на почвата.
Води	Заштита на површинските и подземните води и одржливо користење на водните ресурси.	- Обезбедување соодветно водоснабдување; - Спечување испуштање непречистени отпадни води; - Соодветно и одделно управување со комуналните и атмосферските води; - Ограничување на површинското истекување и ризикот од локално поплавување.	Планската документација ја утврдува потребата од подобрување на водоснабдувањето и одведувањето на отпадните води. Деталната разработка треба да ги усогласи потребите на планираните содржини со расположливите капацитети и условите на надлежните оператори.	- Потрошувачка на вода (m³/ден или m³/година); - Број на објекти приклучени на соодветен систем за одведување и третман на отпадни води (%); - Проценето/измерено количество отпадни води (m³/ден); - Должина на изградена или реконструирана мрежа (m); - Број на случаи на прелевање или локално поплавување.
Биолошка разновидност и природно наследство	Зачувување на биолошката разновидност, природните вредности и еколошките функции на зеленилото.	- Зачувување на вредната постојна вегетација; ограничување на загубата и - Фрагментацијата на живеалиштата; поврзување на зелените површини; - Примена на соодветни автохтони и неинвазивни растителни видови.	Планската документација вклучува зеленило и рекреација во наменската рамка и предвидува заштита на природата и животната средина. Усогласеноста ќе зависи од идентификувањето на постојните природни вредности и нивното вградување во деталното решение.	- Површина на зачувано и новоформирано зеленило (m²); - Број на зачувани, отстранети и новозасадени дрвја; - Стапка на преживување на новите садници (%); - Површина на засегнати живеалишта, доколку се идентификуваат.
Предел	Зачувување и унапредување на амбиенталните и визуелните вредности на просторот.	- Хармонично вклопување на новите градби; - Почитување на конфигурацијата на теренот и	Планската документација ги нагласува вклопувањето на објектите и инфраструктурата со теренот, почитувањето на пејзажните вредности и оформувањето препознатлива амбиентална целина. Остварувањето на овие цели зависи од	- Висина и катност на објектите; - Процент на изграденост; - Површина на зелени и отворени

Културно наследство		околната урбана структура; - Зачувување на значајните отворени простори и визуелни врски; - Ограничување на несоодветната доминација на новите објекти.	диспозицијата, висините, габаритите и обликувањето на градбите.	простори (m ²); - Оцена на визуелните промени од избрани точки; - Евидентирани отстапувања од утврдените услови за амбиентално вклопување.
	Заштита на културното наследство и зачувување на вредностите на Охридскиот Регион.	- Почитување на условите за заштита; - Спечување оштетување на културните добра и евентуалните археолошки остатоци; - Зачувување на амбиенталните карактеристики и интегритетот на целината.	Според Планската документација, опфатот припаѓа на заштитната зона III-в, па согласно тоа насоките упатуваат на почитување на традиционалните форми, пределот и хармонијата на целината. Конкретната усогласеност треба да се провери преку планските параметри и условите од надлежните институции.	- Степен на исполнување на применливите услови за заштита; - Број на евидентирани оштетувања или неусогласени интервенции; - Број на откриени наоди за кои е спроведена соодветна постапка; - Реализација на определените мерки за заштита.
Воздух и климатски фактори	Зачувување на квалитетот на воздухот, ограничување на емисиите и зголемување на климатската отпорност на просторот.	- Намалување на емисиите од сообраќајот, греењето и изградбата; - Подобрување на енергетската ефикасност; - Користење обновливи извори каде што е соодветно; - Зачувување зеленило и пропустливи површини за ублажување на прегревањето и атмосферското истекување.	Планската документација промовира одржлив развој, соодветно инфраструктурно опремување и заштита на животната средина. Енергетските решенија, мерките за климатска отпорност и ограничувањето на емисиите треба да се разработат дополнително; не се потврдуваат само со утврдувањето на намените.	- Концентрации на релевантни загадувачки материји, доколку се обезбеди репрезентативен мониторинг (µg/m ³); - Потрошувачка на енергија во објектите (kWh/m ² годишно); - Удел на енергија од обновливи извори (%); површина на зеленило и пропустливи површини (m ²); - Сообраќајна фреквенција на избрани точки.
Бучава	Ограничување на изложеноста на населението и чувствителните содржини на прекумерна бучава.	- Соодветно просторно разграничување на бучните и чувствителните намени; - Ограничување на сообраќајната и градежната бучава; - Заштита на условите за одмор, лекување и работа.	Планската документација предвидува преиспитување на намените и инфраструктурното опслужување. Нивната просторна распределба треба да ја земе предвид чувствителноста на станбените и здравствените содржини. Подобрата сообраќајна организација не подразбира автоматско намалување на бучавата.	- Нивоа на бучава на репрезентативни мерни места, вклучително кај чувствителни објекти [dB(A)]; - Број на утврдени надминувања на применливите гранични вредности; - Број на поплаки поврзани со бучава; - Број на чувствителни објекти изложени на надминувања.
Материјални добра и инфраструктура	Обезбедување функционална, безбедна и одржлива	- Обезбедување пристап до парцелите и јавните	Планската документација утврдува потреба од инфраструктура за непречено опслужување на содржините, подобрување на	- Удел на објекти со обезбедени функционални приклучоци (%);

Отпад	инфраструктура, усогласена со планираниот развој.	- содржини; - Усогласување на изградбата со инфраструктурните капацитети; - Безбедно пешачко движење и пристапност за лицата со попреченост; - Соодветно решавање на паркирањето и пристапот на итните служби.	комуналните стандарди и пристапност. Конкретните приклучоци, улични профили, капацитети и паркинг-решенија треба да се утврдат со деталната разработка.	- Должина на изградена/реконструирана улична и комунална мрежа (m); - Однос меѓу обезбедениот и потребниот број паркинг-места; - Број и времетраење на прекини во инфраструктурните услуги.
	Намалување на создавањето отпад и обезбедување соодветно собирање, повторна употреба и третман.	- Обезбедување простор и пристап за собирање отпад; - Одвоено собирање на фракциите за кои е обезбедено преземање; - Соодветно постапување со градежниот отпад; - Одделно управување со медицинскиот и другиот опасен отпад, доколку се создаваат.	Планската документација го вклучува отстранувањето на цврстиот отпад во подобрувањето на комуналните стандарди. Локациите и капацитетите за собирање и пристапот на комуналните возила треба да се разработат според планираните содржини и условите на надлежните служби.	- Количество создаден отпад по вид (t/година); - Удел на одвоено собран отпад (%); - Број и капацитет на садови за собирање; - Количество градежен и опасен отпад предаден на овластени субјекти (t); - Број на евидентирани случаи на неконтролирано одлагање.
Население и човеково здравје	Заштита на здравјето и безбедноста и подобрување на квалитетот на живеење.	- Намалување на изложеноста на загадување, бучава и тоplotен стрес; - обезбедување пристап до комунални услуги и зелени и јавни површини; - зачувување безбеден пристап до здравствените објекти; - усогласување на новите содржини со потребите на постојните корисници.	Планската документација ги истакнува хуманите услови за живеење и работа, јавниот интерес и задоволувањето на потребите на корисниците без загрозување на општото добро. Придонесот кон овие цели зависи од квалитетот на деталното решение и од избегнувањето дополнителни притисоци врз чувствителните содржини.	- Удел на корисници со пристап до основни комунални услуги (%); - број на сообраќајни незгоди со пешаци; - оплаки поврзани со условите на живеење; - показатели за изложеност на бучава и загадување.

8. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ

Спроведувањето на изменување и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка, може да предизвика промени во животната средина и во условите за живеење и работа во подрачјето. Потенцијалните влијанија произлегуваат од промената на намените и користењето на земјиштето, изградбата и користењето на планираните објекти, инфраструктурното опремување и промените во сообраќајното оптоварување.

Оцената ги разгледува можните негативни и позитивни влијанија, вклучително директните, индиректните и кумулативните влијанија, нивното времетраење, просторниот опсег и повратноста. Разгледани се влијанијата во фазата на изградба и фазата на користење на планираните содржини, како и нивната поврзаност со постојните активности во опфатот и неговата непосредна околина.

Анализата се спроведува согласно степенот на разработеност на планската документација и расположливите податоци. Посебно внимание се посветува на зафаќањето на почвата, зачувувањето на зеленилото и амбиенталните вредности, капацитетот на комуналната инфраструктура, заштитата на водите, емисиите во воздухот, бучавата и создавањето отпад. Се разгледуваат и влијанијата врз населението и чувствителните содржини, особено станбените и здравствените објекти, како и усогласеноста на интервенциите со заштитната зона III-в, наведена во Планската документација.

Можните придобивки од реализацијата на планот се поврзани со поорганизирано користење на просторот, подобрена пристапност, инфраструктурно опремување и уредување на јавните и зелените површини. Нивното остварување зависи од конкретните плански решенија, динамиката на реализација и примената на мерките за заштита. Истовремено, зголемената изграденост и бројот на корисници можат да создадат дополнителни притисоци врз животната средина и инфраструктурата.

Мерките предложени во Извештајот за СОВЖС првенствено се насочени кон избегнување на негативните влијанија, а кога тоа не е можно, кон нивно намалување и, каде што е соодветно, санација или компензација. Тие треба да се вградат во понатамошната планска разработка, условите за реализација и проектната документација. За конкретните зафати, дополнителните оценки и мерки ќе се определуваат според нивниот вид, обем и применливата постапка за заштита на животната средина.

Примената на мерките не подразбира автоматско елиминирање на сите негативни влијанија. Нивната ефикасност и евентуалните преостанати влијанија треба да се следат преку определените показатели и програмата за мониторинг.

Во продолжение се прикажани потенцијаните влијанија по медиуми и области на животната средина, вклучително здравјето на населението и социо-економските аспекти, како и предложените мерки за нивно избегнување или намалување.

8.1. Социо-економски влијанија

Спроведувањето на изменување и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка, ќе придонесе кон поорганизирано користење на просторот и подобрување на условите за живеење и работа. Обемот и распределбата на придобивките ќе зависат од конкретното планско

решение, инфраструктурната опременост и начинот на реализација.

Планската документација предвидува усогласување на намените, детална регулација и парцелација, определување површини за градење и обезбедување инфраструктура за опслужување на планираните содржини. Со тоа се создава основа за развој на станбени, деловни, комерцијални и јавни содржини, како и за уредување зелени и рекреативни површини. Доколку овие содржини се соодветно просторно и функционално усогласени, можат да придонесат кон подобра пристапност и поголема достапност на услуги за постојните и идните корисници.

Во фазата на изградба се можни краткорочни економски придобивки преку ангажирање работна сила, изведувачи и добавувачи. Во фазата на користење, деловните и комерцијалните содржини можат да создадат можности за вработување и локални економски активности.

Потенцијалните негативни влијанија во фазата на изградба се поврзани со привремено отежнат пристап, пренасочување на сообраќајот, бучава, прашина и можни прекини во инфраструктурните услуги.

Во фазата на користење, зголемениот број жители и други корисници може да создаде дополнителни потреби за вода, енергија, канализација, собирање отпад, паркирање и јавни површини. Доколку развојот не биде усогласен со расположливите капацитети, можни се преоптоварување на инфраструктурата, сообраќајни конфликти и намалување на квалитетот на живеење. Промените во парцелацијата и пристапите можат да засегнат и интереси на постојните сопственици и корисници.

Поради тоа, позитивните социо-економски ефекти треба да се разгледуваат заедно со можните оптоварувања, со посебен акцент на зачувувањето на јавниот интерес, достапноста на услугите и потребите на ранливите групи.

Мерки за ублажување

- Усогласување на динамиката на изградба со обезбедувањето потребна комунална и сообраќајна инфраструктура, со функционални приклучоци пред ставање на објектите во употреба.
- Определување на потребите за паркирање според намените и капацитетите на објектите и нивно решавање без зафаќање пешачки површини, зеленило или пристапи за итни интервенции.
- Усогласување на регулацијата и парцелацијата со катастарските податоци и сопственичките права, со навремено идентификување и решавање на засегнатите пристапи и имотно-правни прашања.
- Обезбедување достапни јавни, зелени и рекреативни површини и зачувување на вредното постојно зеленило при деталната разработка на планот.
- Обезбедување континуирани и безбедни пешачки врски и пристапност за лицата со попреченост, повозрасните лица и лицата со намалена подвижност.
- Зачувување непречен пристап до здравствените и станбените објекти, како и за возилата на итната медицинска помош, противпожарните и комуналните служби, во сите фази на реализација.
- Организирање на градежните активности така што ќе се ограничат бучавата, прашината, зафаќањето јавни површини и прекините во услугите, со навремено известување на засегнатите корисници.

- Обезбедување навремени и разбирливи информации за планираните промени и можност за учество на јавноста, со разгледување на забелешките од постојните жители, институции и други засегнати страни.
- Воспоставување достапен начин за пријавување и решавање поплаки поврзани со изградбата, пристапноста, инфраструктурните услуги и нарушувањето на условите за живеење.

8.2. Влијанија врз здравјето на населението

Потенцијалните влијанија врз здравјето на населението при спроведување на планскиот документ се поврзани со градежните активности, промените во користењето на просторот, сообраќајот, емисиите во воздухот, бучавата и управувањето со отпадот и отпадните води. Нивната значајност ќе зависи од обемот и динамиката на реализација, оддалеченоста од чувствителните објекти и примената на мерките за заштита.

Во фазата на изградба се можни локални и привремени влијанија поради создавање прашина, издувни гасови, бучава и вибрации, како и поради движење на градежната механизација и товарните возила. Доколку изградбата се одвива во повеќе последователни или истовремени зафати, изложеноста може да биде продолжена или засилена. Дополнителни ризици се отежнатото пешачко движење, небезбедните пристапи и евентуалните прекини во комуналните услуги.

Особено внимание треба да се посвети на постојните станбени и здравствени содржини во подрачјето. Потенцијално почувствителни на нарушувањата се пациентите, децата, повозрасните лица, лицата со хронични заболувања и лицата со намалена подвижност. Непречениот пристап до здравствените објекти и движењето на итните служби се значајни во сите фази на реализација.

Во фазата на користење, соодветното инфраструктурно опремување, безбедните пешачки врски и достапните зелени и јавни површини можат да придонесат кон подобрување на условите за живеење. Овие придобивки зависат од деталното планско решение и неговото спроведување. Истовремено, зголемениот број корисници може да предизвика дополнителен сообраќај, бучава и притисок врз водоснабдувањето, канализацијата и системот за собирање отпад.

Несоодветното одведување на отпадните води и постапувањето со отпадот можат да создадат санитарни ризици и да придонесат кон загадување на почвата и водите. Поради чувствителноста на Охридскиот регион, значајно е спречувањето на директно или индиректно внесување непречистени отпадни води и загадувачки материји во животната средина. Доколку се создава медицински или друг опасен отпад, потребно е негово одделно управување.

Мерки за ублажување

- Контрола на прашината преку навлажнување на работните површини кога е потребно, покривање на градежните материјали и чистење на излезите од градилиштата.
- Користење исправна градежна механизација, редовно одржување на опремата и ограничување на непотребната работа на моторите во место.
- Усогласување на распоредот и времетраењето на бучните работи со чувствителноста на околните станбени и здравствени објекти, со навремено известување и примена на дополнителна заштита каде што е потребно.

- Обезбедување оградени и означени градилишта, безбедни пешачки премини и пристапни коридори, со одвојување на движењето на градежните возила од пешаците каде што е изводливо.
- Обезбедување непречен пристап до здравствените и станбените објекти и постојана проодност за возилата на итната медицинска помош и противпожарните служби.
- Обезбедување функционално водоснабдување и соодветно одведување на отпадните води пред ставање на објектите во употреба.
- Спречување неконтролирано испуштање отпадни води и обезбедување редовно одржување на системите за комунални и атмосферски води.
- Организирано собирање и редовно преземање на градежниот и комуналниот отпад, со одделно собирање и предавање на медицинскиот и другиот опасен отпад, доколку се создаваат.
- Зачувување и уредување зеленило, засенчени површини за престој и пристапни пешачки врски, со внимание на потребите на чувствителните групи.
- Примена на мерки за безбедност и здравје при работа и заштита на околните корисници, со следење на бучавата и прашината според проценетиот ризик и навремено постапување по поплаки.

8.3. Воздух и климатски промени

Спроведувањето на планскиот документ може да предизвика емисии во воздухот во фазата на изградба и во фазата на користење на планираните содржини. Нивниот обем и значајност ќе зависат од динамиката на изградба, сообраќајното оптоварување, применетите енергетски решенија и близината на чувствителните објекти.

Во фазата на изградба се очекуваат емисии на прашина од ископи, расчистување и нивелирање на теренот, складирање и манипулација со градежни материјали и движење по неасфалтирани површини. Градежната механизација и транспортните возила ќе создаваат издувни гасови. Овие влијанија се претежно локални и привремени, но можат да се засилат при суво и ветровито време или при истовремено изведување повеќе зафати. Особено внимание треба да се посвети на изложеноста на корисниците на околните станбени и здравствени објекти.

Во фазата на користење, планираните станбени, деловни, комерцијални и јавни содржини можат да создадат дополнителен сообраќај и потреби за греење, ладење и снабдување со енергија. Емисиите од објектите ќе зависат од избраните системи и енергенти. Доколку се користат горива за локално согорување, можни се директни емисии во подрачјето, додека користењето електрична енергија може да биде поврзано со индиректни емисии, зависно од нејзиниот извор.

Потенцијалните влијанија врз квалитетот на воздухот треба да се разгледуваат кумулативно со постојниот сообраќај и другите извори во околината.

Од аспект на климатските фактори, дополнителната потрошувачка на енергија и сообраќајот можат да придонесат кон емисии на стакленички гасови, чие значење го надминува локалното подрачје. Истовремено, зголемувањето на изградените и непропустливите површини, особено доколку е проследено со намалување на зеленилото, може да придонесе кон локално прегревање и поголеми потреби за ладење. Програмските определби за одржлив развој и почитување на природните услови треба да

се разработат преку конкретни сообраќајни, енергетски и пејзажни решенија.

Мерки за ублажување

- Користење технички исправна и редовно одржувана градежна механизација и транспортни возила, со ограничување на непотребната работа на моторите во место.
- Ограничување на брзината на градежните возила и организирање транспортни маршрути со кои се намалуваат непотребните движења и изложеноста на чувствителните објекти.
- Контролирано навлажнување на прашливите работни, пристапни и манипулативни површини во суви периоди, без создавање загадено истекување.
- Покривање на товарот при транспорт и заштита на привремено складираните градежни материјали од разнесување.
- Приспособување или привремено прекинување на активностите што создаваат значителна прашина при силен ветер, доколку применетите мерки не обезбедуваат соодветна контрола.
- Спречување палење отпад и други материјали на градилиштата и во рамките на опфатот.
- Обезбедување безбедни и континуирани пешачки врски и услови за велосипедско движење и паркирање велосипеди, усогласени со околната мрежа.
- Зачувување на вредното постојно зеленило и планирање дополнително зеленило и засенчување, без попречување на природното проветрување на просторот.
- Примена на енергетски ефикасна фасада на објектите, соодветна ориентација и заштита од прегревање, како и ефикасни системи за греење, ладење и осветлување.
- Следење на појавата на прашина и постапување по поплаки, со дополнителни мерења и корективни мерки кога тоа го бараат обемот на работите и изложеноста на околните корисници.
- примена на мерки за намалување на потрошувачката на енергија и користење обновливи извори, каде што е применливо.

8.4. Води

Водите се еден од **најчувствителните аспекти** при реализацијата на планот, особено поради близината на Охридското Езеро и значењето на езерото како природно наследство од глобално значење.

Во предметната локација, по целата должина на оската од северната граница од ГУП-от, односно ДУП-от тече повременниот воден тек р. Велгошка позната како Сушица. Локацијата не е во рамки на предвидените акумулации согласно Водостопанската основа од Просторниот План на Република Македонија 2002-2020, истата зафаќа дел од прва и втора заштитна зона на Охридско Езеро – водно тело наменето за консумирање од страна на човекот.

Во фазата на изградба постои ризик од загадување на површинските и подземните води со масла, горива, мазива и други опасни материи од градежната механизација. Дополнителен ризик претставува ерозијата и испирањето на ситни честички при врнежи.

Во оперативната фаза, зголеменото населување ќе резултира со зголемена потрошувачка на вода и зголемено количество комунални отпадни води. Несоодветното одведување

или третман на отпадните води може да претставува значаен ризик за површинските и подземните води, а индиректно и за Охридското Езеро.

Затоа, развојот на канализациската инфраструктура треба да биде усогласен со планираниот број корисници и капацитетот на постојниот систем.

Мерки за ублажување

- обезбедување приклучок на сите нови објекти на канализациски систем каде што е достапен;
- забрана за директно испуштање на непечистени отпадни води;
- одвојување на атмосферските од фекалните отпадни води согласно проектните услови;
- примена на мерки за спречување истекување горива, масла и други опасни материи;
- складирање на опасни материи на водонепропусни и обезбедени површини;
- редовна контрола и одржување на канализациската инфраструктура;
- примена на мерки за рационално користење на водата;
- обезбедување соодветно одведување на атмосферските води;
- спречување ерозија и испирање на седименти од градилиштата;
- заштита на повремени водотеци во близина на планскиот опфат;
- во случај на инцидентно истекување, веднаш запирање на изворот и отстранување на контаминираниот материјал.

Согласно Законот за води при имплементација на планскиот документ треба да се земат во предвид следните работи:

- Заради заштита и одржување на природните и уредените речни корита и бреговите на водотеците, забрането е (освен со дозвола или согласност), изградба на постројки и објекти во заштитениот крајбрежен појас во широчина од 50 метри зад линијата на допирањето на педесетгодишната вода кај нерегулираните водотеци, односно зад ножицата на насипот кај регулираните водотеци, а во населените места ширината на крајбрежниот појас ја определува советот на градот Скопје на предлог на градоначалникот на општината, по претходна согласност на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животна средина.
- Местоположбата на објектите треба да биде надвор од крајбрежниот појас на езерото во широчина од 50 метри од линијата на највисокиот утврден водостој на кота од 694,25 м.н.в заради спречување на нарушување на крајбрежното земјиште на езерото.
- Забрането е да се менува правецот на водотекот; за се врши градба или зафат кој што би имале негативно влијание врз протокот на водотекот; да се градат напречни насипи, прегради, други објекти и насади во коритата на водотеците кои го влошуваат режимот на течението на водите; да се сечат дрвја, грмушки и друга вегетација во речните корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите; да се вади чакал, песок и камен од корита и бреговите на површински водни тела за да не дојде до влошување на постојниот режим на водите и се предизвикуваат процеси на ерозија или оневозможува користењето на водите; да се изгради брана, насип или слична препрека која би имала негативно влијание на протокот на водотекот; да се копаат и дупчат бунари на растојание помало од 20 метри од ножицата на одбранбените насипи; да се копаат прокопи и канали по должината на насипот на коритото најблиску од 10 метри

од внатрешната страна и 10 метри од надворешната страна на ножицата од насипот; да се фрла отпаден материјал (комунален, индустриски и др.), земја, градежен шут, јаловина и сл.; да се вршат други активности со кои се оштетуваат речните корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите.

- Заради заштита и спречување на оштетување на водостопански објекти и постројки се забранува да се изведуваат градби или да се вршат работи со кои се оштетуваат објектите и постројките.
- Изведувањето на водостопанските објекти и постројки, да се врши во согласност со прифатени современи техники и стандарди, прилагодени на научно-техничкиот развој на начин на кој нема да предизвика негативно влијание врз режимот на водите и врз корисниците.
- Објектите и постројките кои во процесот на производство, преработка, полнење и складирање користат или применуваат опасни материи и супстанции, вклучувајќи и цевководи за транспорт на такви материи и супстанции се градат, поставуваат, работат и одржуваат во согласност со најдобри достапни техники прилагодени на научно-техничкиот развој на начин кој нема да предизвика негативно влијание врз режимот на водите.
- Да се спроведат сите неопходни технички мерки за спречување на индиректно испуштање на масла и загадувачки материи и супстанции.
- Пристапот до крајбрежниот појас на водотеците, езерата и акумулациите за спорт, рекреација и слични активности е слободен.
- Во случај на емисија што би можела да влезе директно или индиректно во површински води, подземни или канализационен систем, правното лице одговорно за работењето на постројката мора веднаш да го информира МЖСПП, како и да ги превземе сите пропишани мерки за спречување и намалување на негативните последици по животната средина.
- Потребно е да се предвиди механички и биолошки третман на отпадните води од населени и индустриски места. Квалитетот на испуштената вода треба да биде во согласност со Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води и Уредбата за класификација на водите.

8.5. Почва

Спроведувањето на планскиот документ ќе предизвика промени во користењето на земјиштето и во функциите на почвата, првенствено преку изградбата на објекти, сообраќајни и инфраструктурни површини. Според Планската документација, просторот за кој е иницирана промената е делумно изграден, поради што обемот на новото зафаќање и запечатување на почвата претставува значаен аспект на оцената.

Во фазата на изградба се очекуваат директни нарушувања поради расчистување на теренот, отстранување вегетација, ископи, нивелирање и движење на механизацијата. Овие активности можат да предизвикаат отстранување на површинскиот почвен слој, набивање и намалување на водопропустливоста. На незаштитените ископани површини е можна појава на ерозија и разнесување на почвениот материјал со ветер или атмосферски води.

Изградбата на објектите и непропустливите површини ќе доведе до трајно зафаќање на дел од почвата, губење на нејзините природни функции и зголемување на површинското

истекување. Ова влијание е локално и долгорочно, а неговата значајност ќе зависи од вкупната зафатена површина, постојната состојба на земјиштето и застапеноста на зеленило на природна почва. Уредувањето нови зелени површини може делумно да ги ублажи последиците.

Дополнителен ризик претставува загадувањето од истекување горива, масла и други материји, несоодветно складирање градежни материјали и отпад или испуштање отпадни води. Во фазата на користење, ризиците се поврзани со одржувањето на инфраструктурата, управувањето со отпадот и евентуалните истекувања од возила и инсталации.

Мерки за ублажување

- Ограничување на ископите, движењето на механизацијата и привременото складирање материјали на јасно определени работни површини, со заштита на земјиштето надвор од зоната на интервенција.
- Рационално определување на површините за градење и сообраќај, со ограничување на непотребното бетонирање и асфалтирање.
- Одделно отстранување и соодветно складирање на плодниот површински слој, доколку е присутен и погоден за повторна употреба, со заштита од мешање со шут, загадување и ерозија.
- Повторно користење на зачуваниот почвен слој за озеленување и санација на нарушените површини.
- Фазно изведување на земјените работи и навремено стабилизирање и озеленување на изложените површини, со контролирано одведување на атмосферските води.
- Обезбедување соодветни површини за паркирање, снабдување со гориво и евентуално одржување на механизацијата, со заштита од истекување во почвата.
- Безбедно складирање горива, масла и други потенцијално загадувачки материји и обезбедување опрема за задржување и собирање случајни истекувања.
- Организирано собирање и предавање на отпадот и спречување неконтролирано одлагање или испуштање отпадни води на земјиштето.
- При евентуално загадување, запирање на изворот, ограничување на ширењето и соодветно постапување со загадениот материјал, проследено со санација на засегнатата површина.
- Зачувување на постојните зелени и пропустливи површини каде што е можно и нивно поврзување со планираното зеленило.

Опфатот се наоѓа во зона III-в, каде се предвидуваат низа мерки со посебен режим на заштита, кои треба да се почитуваат во планското решение, каде според заштитните мерки максималната дозволена катност е П+3 и максимална изграденост до 50 %.

Забранети активности во заштитната зона III-в:

- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;
- изградба на објекти повисоки од П + 3 ката и поголем процент на изграденост од 50 %;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загрозат исклучителната вредност.

Овие ограничувања треба да се земат предвид при деталната разработка, но не претставуваат автоматска основа за примена на максималната катност и изграденост на

секоја парцела. Конкретните параметри треба да произлезат од условите за заштита, амбиенталните карактеристики и оцената на влијанијата. Процентот на изграденост до 50 % не значи дека преостанатата површина задолжително ќе биде зелена или водопропустлива, поради што тие површини треба одделно да се определат и следат.

8.6. Биолошка разновидност и природно наследство

Заштитата на биолошката разновидност и природното наследство има особено значење поради положбата на планскиот опфат во Охридскиот Регион, впишан на Листата на светското природно и културно наследство на УНЕСКО. При планирањето и реализацијата на интервенциите треба да се земат предвид целите на Планот за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион 2020 - 2029 и заштитата на атрибутите што ја носат неговата исклучителна универзална вредност.

Според Планската документација, опфатот припаѓа на заштитната зона III-в, за која се нагласува потребата од почитување на амбиенталните карактеристики, пределот и хармонијата на целината. Применливите услови за заштита на природното наследство треба дополнително да се утврдат според соодветните зонски карти и условите од надлежните институции.

Планскиот опфат се наоѓа во урбано подрачје, но просторот за кој е иницирана промената во делумно е неизграден. Поради тоа, не може однапред да се претпостави дека неговата биолошка вредност е мала или дека влијанијата ќе бидат незначителни. За оцената се релевантни постојната вегетација, поединечните дрвја, зелените површини и евентуалните живеалишта на диви видови.

Во фазата на изградба се можни отстранување на вегетацијата, нарушување или губење локални живеалишта и вознемирување на присутната фауна поради бучава, вибрации, прашина, осветлување и движење на механизацијата. Значајноста на овие влијанија ќе зависи од природните вредности што ќе се утврдат на терен, површината на интервенцијата и периодот на изведување на работите.

Во фазата на користење, зголемената изграденост може да предизвика намалување и фрагментација на зелените површини. Дополнителни притисоци можат да произлезат од сообраќајот, ноќното осветлување, одржувањето на просторот и несоодветното управување со отпадот и отпадните води. Планирањето ново зеленило може да придонесе кон ублажување на влијанијата, но не ја заменува автоматски еколошката функција на постојната вегетација.

Посредните влијанија врз водните екосистеми треба да се оценат преку можните патишта на загадување: атмосферското истекување, подземните води и системите за одведување и третман на отпадните води. При оцената треба да се разгледа и кумулативниот придонес на предметниот развој кон притисоците од другите активности во поширокото подрачје.

Дополнително, треба да се земат предвид одлуките на Комитетот за светско наследство, каде се повторува барањето за сеопфатна стратегиска оцена на кумулативните влијанија врз исклучителната универзална вредност и за суспендирање на измените на деталните урбанистички планови и одобрувањето локални развојни планови надвор од населбите додека таквата оцена не покаже отсуство на негативни ефекти врз релевантните атрибути.

Мерки за ублажување

- Спроведување теренска проверка на вегетацијата и можните живеалишта пред утврдување на конечните површини за интервенција, со евидентирање на дрвјата и

другите природни елементи што треба да се зачуваат.

- Приспособување на диспозицијата на градбите и инфраструктурата за да се избегне непотребно отстранување на вредната вегетација и да се зачува поврзаноста на зелените површини.
- Ограничување на работите, движењето на механизацијата и складирањето материјали на означени работни зони, со физичка заштита на зачуваните дрвја и нивните коренови системи.
- Усогласување на расчистувањето на вегетацијата со чувствителните периоди на присутните видови, врз основа на теренските наоди и стручните насоки.
- Примена на соодветни автохтони и неинвазивни растителни видови при озеленувањето, со обезбедување услови за нивно одржување и следење на успешноста на засадувањето.
- Контрола на прашината и бучавата и спречување истекување горива, масла, градежни води и други загадувачки материи во почвата и водите.
- Обезбедување функционално прифаќање и соодветен третман на отпадните води, како и контролирано одведување на атмосферските води без разнесување загадувачки материи.
- Примена на насочено надворешно осветлување со ограничен интензитет и времетраење, без непотребно осветлување на зелените површини и можните живеалишта, со зачувување на потребната безбедност.
- Организирано собирање отпад и спречување негово одлагање на зелени и неизградени површини.
- Проверка и вградување на применливите услови за заштита на природното и културното наследство во планската и проектната документација, вклучително и соодветна оцена на влијанијата врз наследството во согласност со релевантните барања.
- Следење на зачуваното и новоформираното зеленило и преземање корективни мерки при оштетување, сушење или појава на инвазивни видови.

Поради тоа што опфатот се наоѓа во границите на Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион, неопходно е максимално почитување на одредбите дефинирани во Законот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот регион. Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020 - 2029“, опфатот, од аспект на заштита на природното наследство, се наоѓа во трета заштитна зона.

Во оваа зона согласно утврдените мерки на заштита, се забранува:

- интензивно земјоделско производство со примена на арско, хемиско ѓубриво и пестициди кои ги загадуваат површинските и подземни води;
- зголемување на урбаните опфати на населбите за не повеќе од 20 %;
- изградба на инфраструктурни градби, освен кога проектите се од јавен интерес и кога за нив се спроведува стратегиска оцена и/или оцена за влијание врз животната средина и социјалните аспекти, како и оцена на влијанието врз културното наследство;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ги загрозат исклучителните вредности.

- се препорачува општина Охрид, општина Струга и општина Дебрца, во постапките на издавање на одобрение за градба, задолжително покрај изводот од ДУП да издаваат и изводи од Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион.

8.7. Предел и визуелни карактеристики

Спроведувањето на планскиот документ може да предизвика промени во просторната и визуелната структура на подрачјето преку изградба на нови објекти, инфраструктурно опремување и уредување на отворените површини. Иако опфатот се наоѓа во урбаното подрачје на Охрид. Планската документација наведува дека просторот за кој е иницирана промената е делумно изграден. Поради тоа, влијанијата треба да се разгледуваат и од аспект на промената на односот меѓу изградените, зелените и отворените површини.

Во фазата на изградба се очекуваат привремени визуелни нарушувања од расчистување на теренот, ископи, присуство на механизација, оградување на градилиштата и складирање материјали. Нивниот просторен опсег и времетраење ќе зависат од организацијата и динамиката на работите.

Во фазата на користење, промените ќе бидат долгорочни и ќе произлегуваат од диспозицијата, висините, габаритите, фасадното и кровното обликување на градбите, како и од сообраќајните површини, зеленилото, осветлувањето и урбаната опрема. Несоодветно поставените или димензионираните објекти можат да создадат визуелни бариери, да затворат значајни погледи и да ја нарушат усогласеноста со околната урбана структура.

Планската програма го нагласува почитувањето на пејзажните вредности, вклопувањето на објектите и инфраструктурата со теренот и оформувањето препознатлива амбиентална целина. Соодветната разработка на овие насоки може да придонесе кон подобрување на уреденоста и визуелниот квалитет на просторот. Сепак, позитивниот ефект не произлегува автоматски од реализацијата на нова изградба.

Со оглед на припадноста на опфатот на заштитната зона III-в, особено значајно е зачувувањето на амбиенталните карактеристики и хармонијата на целината. Значајноста на визуелните влијанија треба да се оцени преку анализи на видливоста и прикази од репрезентативни точки, земајќи го предвид и заедничкиот ефект на повеќе планирани градби.

Мерки за ублажување

- Утврдување на висините, габаритите и диспозицијата на градбите според карактеристиките на теренот, околната изградба и условите за заштита, без автоматско користење на максимално дозволените параметри.
- Изработка на визуелни прикази и анализи од репрезентативни јавни површини и пристапни правци, со разгледување на кумулативниот ефект од планираните објекти.
- Зачувување на значајните погледи и просторни врски што ќе се идентификуваат со анализата и избегнување непрекинати градежни маси што создаваат визуелни бариери.
- Усогласување на фасадното и кровното обликување, и материјалите со амбиенталните карактеристики на подрачјето, со ограничување на силно рефлектирачки и визуелно наметливи површини.
- Зачувување на вредното постојно зеленило и обезбедување поврзани зелени и

отворени површини. Озеленувањето да биде составен дел од просторната организација, а не единствена мерка за прикривање несоодветни габарити.

- Вклопување на паркиралиштата, техничката опрема и инфраструктурните објекти во целокупното архитектонско и пејзажно решение.
- Ограничување на големината, бројот и осветленоста на рекламните елементи и усогласување на урбаната опрема со карактерот на просторот.
- Примена на насочено и умерено надворешно осветлување, со избегнување отсјај, непотребно осветлување на фасадите и нарушување на ноќната слика.
- Уредно организирање на градилиштата и навремено отстранување на привремените објекти, материјалите и отпадот, со санација на нарушените површини по завршувањето на работите.
- Вградување на применливите услови за заштита на Охридскиот регион во деталното планско и проектно решение и проверка на нивното исполнување при реализацијата.

8.8. Културно наследство

Планскиот опфат е дел од подрачјето на светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион. Според Планската програма, тој припаѓа на заштитната зона III-в, за која се нагласува потребата од зачувување на амбиенталните карактеристики, традиционалните форми, пределот и хармонијата на целината.

Според известувањето од НУ „Завод за заштита на спомениците на културата и музеј“ Охрид, наведено во доставениот текст, во границите на опфатот нема познати или евидентирани споменици на културата, археолошки локалитети или споменички целини. Овој податок треба да се поткрепи со бројот и датумот на известувањето. Отсуството на евидентирани добра не ја исклучува можноста за постоење неоткриени археолошки остатоци, ниту можните влијанија врз амбиенталните вредности на поширокото подрачје.

Во фазата на изградба, потенцијалните влијанија се поврзани првенствено со ископите и другите земјени работи, при кои може да дојде до случајно откривање и оштетување археолошки материјал. Значајноста на овој ризик зависи од карактеристиките на локацијата и од обемот и длабочината на интервенциите.

Во фазата на користење, можни се долгорочни влијанија врз визуелните карактеристики преку висините, габаритите, диспозицијата и архитектонското обликување на новите градби. Несоодветната концентрација на градежни објекти, изборот на материјали и поставувањето техничка опрема, реклами и осветлување можат да ја нарушат усогласеноста на просторот со неговата околина. Овие влијанија треба да се разгледуваат и кумулативно, земајќи го предвид заедничкиот ефект од планираните интервенции.

Планската документација ја поврзува урбаната реконструкција со подобрување на условите за живеење и работа, со почитување на основните начела за заштита на културното наследство. Затоа, можноста за нова изградба не претставува безусловна дозвола за секој обем и вид интервенција. Конкретните плански параметри треба да се усогласат со применливите услови за заштита и со карактеристиките на подрачјето.

Мерки за ублажување

- Вградување на условите и мислењата на надлежните институции за заштита на културното наследство во планската и проектната документација.
- Проверка на просторната применливост на заштитните режими и нивно јасно

поврзување со конкретните парцели и планирани интервенции.

- Усогласување на висините, габаритите, диспозицијата и архитектонското обликување со амбиенталните карактеристики, без автоматско користење на максимално дозволените параметри.
- Оценување на влијанието на новите градби врз значајните погледи, просторните односи и контекстот на наследството, со разгледување алтернативни решенија кога се утврдени можни нарушувања.
- Усогласување на парцелацијата со применливите услови за заштита и избегнување формирање градежни целини што би довеле до несоодветна концентрација на изграденост или нарушување на амбиентот.
- Пред започнување на земјените работи, запознавање на изведувачите со постапувањето при случајни археолошки откритија.
- При откривање можни археолошки остатоци, веднаш запирање на работите во засегнатата зона, обезбедување на локацијата и известување на надлежната установа за заштита на културното наследство.
- Спречување оштетување, преместување или отстранување на наодите и продолжување на работите во засегнатата зона по стручен увид и согласно насоките на надлежната институција.
- Примена на археолошки надзор или други истражни и заштитни мерки доколку бидат определени од надлежната институција.
- Усогласување на рекламите, надворешното осветлување и техничката опрема со карактерот на подрачјето и следење на исполнувањето на условите за заштита при реализацијата.

Според Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029, предметниот опфат во однос на културното наследство припаѓа во **Зона III-в**, каде се предвидуваат низа мерки со посебен режим на заштита, кои треба да се почитуваат во архитектонското решение на новите објекти.

Третата зона е простор со поретка концентрација на културно наследство. Во оваа зона се прифатливи сите интервенции, но со придржување кон основните начела на заштита на културното наследство. Во оваа зона ќе се применува мерката на урбана реконструкција, односно воспоставување состојба која ќе ги подобри условите за живеење и работа. При уредување на просторот прифатливи методи се обнова на постојните и изградба на нови градби со почитување на амбиенталните карактеристики на целината, традиционалните форми, карактеристиките на пејзажот и хармонијата на целината. Новите градби треба да исполнат специфични аспекти со кои ќе бидат испочитувани културните вредности и традиции на историската област, како и условите на постојните структури. Во таа смисла, се забранува окрупнување, односно создавање вештачка комбинација на неколку парцели за да се изградат нови.

Во оваа зона (III-в) забранети активности се:

- интензивно земјоделско производство со примена на арско, хемиско ѓубриво и пестициди кои ги загадуваат површинските и подзамните води;
- зголемување на урбаниот опфат на населбите за не повеќе од 20 %;
- изградба на инфраструктурни градби освен кога проектите се од јавен интерес;

- други активности што може да го нарушат пределот и да ги загрозат исклучителните вредности

Во случај да се појави археолошко наоѓалиште, да се постапи со одредбите од чл. 65 од Законот за заштита на културно наследство, односно веднаш да се запре со градежните работи и да се извести надлежната јавна установа за заштита на културното наследство. Согласно чл. 129 од Законот за заштита на културното наследство (треба да се изврши увид од страна на стручно лице - археолог, и направи записник од увидот со кој ќе се дадат понатамошните насоки во постапката).

8.9. Бучава и вибрации

Спроведувањето на планскиот документ може да предизвика зголемување на бучавата и појава на вибрации во фазата на изградба, како и дополнително акустично оптоварување во фазата на користење на планираните содржини. Значајноста на влијанијата ќе зависи од видот и времетраењето на активностите, оддалеченоста од изворите и чувствителноста на околните објекти.

Во фазата на изградба, главни извори на бучава ќе бидат градежната механизација, ископите, товарењето и растоварувањето материјали и транспортните возила. Овие влијанија се претежно локални и привремени, но изложеноста може да се продолжи или засили при последователно или истовремено изведување повеќе зафати.

Особено чувствителни се постојните станбени и здравствени објекти во подрачјето. Бучавата може да ги наруши условите за одмор, лекување и работа.

Во фазата на користење, дополнителни извори на бучава можат да бидат сообраќајот, паркирањето, доставата, деловните активности и техничката опрема за греење, ладење и вентилација. Нивното влијание треба да се разгледува заедно со постојното акустично оптоварување од околните улици и активности.

Мерки за ублажување

- Користење технички исправна и редовно одржувана механизација и избор на опрема и работни постапки со пониски емисии на бучава и вибрации.
- Организирање на бучните градежни активности во дневниот период, со дополнително усогласување со потребите на здравствените установи и другите чувствителни објекти во околината.
- Ограничување на времетраењето на особено бучните работи и избегнување истовремено работење на повеќе силни извори во близина на чувствителните објекти.
- Поставување стационарна опрема подалеку од станбените и здравствените објекти и користење соодветни привремени акустични бариери или обвивки каде што е потребно.
- Ограничување на брзината и усогласување на маршрутите и времето на движење на градежните и доставните возила, со избегнување непотребна работа на моторите во место.
- Пред работи што создаваат значителни вибрации, процена на ризикот за блиските градби и, каде што е оправдано, документирање на нивната почетна состојба и следење на вибрациите за време на изведувањето.
- Соодветно просторно поставување на деловните активности, доставните зони и техничката опрема, со избегнување непосредна близина до простории за домување,

одмор и лекување.

- Примена на звучна изолација, придушувачи и антивибрациски елементи кај опремата, зависно од нејзините карактеристики и близината на чувствителните објекти.
- Утврдување на почетните нивоа на бучава на репрезентативни места и контролни мерења при активности со зголемен ризик, при поплаки или сомневање за надминување на применливите гранични вредности.
- Навремено известување на околните корисници за особено бучните работи и преземање корективни мерки при утврдени надминувања или значително вознемирување.

8.10. Материјални добра

Спроведувањето на планскиот документ може да придонесе кон подобрување на инфраструктурната опременост и функционалноста на просторот. Планската документација предвидува детална регулација и парцелација, обезбедување пристап до планираните содржини и подобрување на комуналните стандарди. Остварувањето на овие придобивки ќе зависи од конкретните решенија, расположливите капацитети и усогласеноста на инфраструктурните инвестиции со динамиката на изградба.

Материјалните добра што можат да бидат засегнати ги опфаќаат постојните градби, улици, пристапи, комунални и енергетски водови, електронска комуникациска инфраструктура и јавна опрема. Со оглед на делумната реализација на претходната планска документација, потребно е да се разграничи фактички изведената инфраструктура од претходно планираните решенија.

Во фазата на изградба постои ризик од оштетување на постојните водови, коловози, тротоари и околни објекти при ископи, движење на тешка механизација и изведување приклучоци. Можни се и привремени прекини во снабдувањето и услугите, отежнат пристап до имотите и дополнително оптоварување на улиците.

Во фазата на користење, новите содржини ќе создадат дополнителни потреби за инфраструктурни услуги и одржување. Доколку приклучувањето се изврши без претходна проверка на капацитетите, можни се преоптоварување на системите, почести дефекти и нарушување на услугите за постојните корисници.

Мерки за ублажување

- Прибирање ажурирани податоци од надлежните оператори и теренска проверка и обележување на постојната подземна и надземна инфраструктура пред започнување на работите.
- Документирање на почетната состојба на улиците, пристапите и другите материјални добра што можат да бидат засегнати.
- Усогласување на ископите, приклучоците и евентуалното преместување на водовите со условите на операторите, со почитување на потребните заштитни растојанија и пристапи за одржување.
- Проверка на расположливите инфраструктурни капацитети и обезбедување потребна реконструкција или проширување пред приклучување на новите содржини.
- Координирање на работите меѓу изведувачите и надлежните претпријатија за да се избегнат повторени ископи, оштетувања и непотребни прекини во услугите.
- Обезбедување безбедни пристапи за постојните корисници и непречено движење на

итните, противпожарните и комуналните служби.

- Навремено известување за планираните прекини и обезбедување привремени решенија каде што е потребно, особено за здравствените објекти.
- Организирање на транспортот на тешката механизација според носивоста и состојбата на улиците, со заштита на коловозите, тротоарите и инфраструктурните елементи.
- Навремена санација на оштетените објекти и инфраструктура, со проверка на нивната исправност и функционалност по завршувањето на работите.
- Решавање на паркирањето според потребите на планираните содржини, без попречување на постојните пристапи и инфраструктурни коридори.
- Фазна реализација на инфраструктурата усогласена со изградбата, со обезбедени функционални приклучоци пред ставање на објектите во употреба и јасно определени обврски за одржување.

8.11. Ризици од несреќи, хаварии и природни непогоди

При спроведувањето на планскиот документ можни се ризици од несреќи и хаварии поврзани со градежните активности, сообраќајот, електричните инсталации, пожарите и ракувањето со опасни материи. Планската документација предвидува вградување мерки за заштита и спасување, кои треба да се разработат според карактеристиките на теренот, планираните намени и капацитетите на објектите.

Во фазата на изградба, ризиците се поврзани со работата на механизацијата, ископите, привремените инсталации, транспортот и складирањето материјали. Несоодветното обезбедување на градилиштата и недоволната координација на работите можат да ја загорзат безбедноста на работниците и околните корисници и да предизвикаат оштетување на постојната инфраструктура.

Во фазата на користење, потенцијалните ризици вклучуваат пожари, сообраќајни несреќи, дефекти на водоводната, канализациската и електроенергетската инфраструктура и истекување материи од опремата или објектите во кои се користат. Не може однапред да се претпостави присуство на значителни количества опасни материи; потребата од посебни мерки треба да се утврди според конкретните дејности.

Последиците од евентуален инцидент можат да опфатат повреди, материјална штета, прекин на услугите и загадување на почвата и водите. Посебно внимание треба да се посвети на здравствените и станбените објекти, континуитетот на основните услуги и непречениот пристап на интервентните служби.

Мерки за спречување и намалување на ризиците

- Подготовка и примена на мерки за безбедност и здравје при работа и процедури за постапување при инциденти, приспособени на видот и обемот на работите.
- Оградување и означување на градилиштата, обезбедување на ископите и спречување неовластен пристап.
- Идентификување на постојните инфраструктурни водови пред ископување и усогласување на работите со надлежните оператори.
- Редовна проверка и одржување на механизацијата, електричните инсталации и опремата и нивно користење од обучени лица.
- Обезбедување соодветна противпожарна опрема, услови за евакуација и проодни пристапи за противпожарни и други интервентни возила.

- Складирање горива, масла и други потенцијално опасни материи во соодветни, означени садови, со непропусна подлога и дополнително задржување на евентуалните истекувања.
- Обезбедување средства за собирање истечени материи и процедури за запирање на изворот, ограничување на ширењето, известување и санација. Загадениот материјал да се собира одделно и соодветно да се предава.
- Одржување безбедни сообраќајни и пешачки коридори и непречен пристап до здравствените објекти во сите фази на реализација.
- Разработка на мерките за сеизмичка и конструктивна сигурност врз основа на соодветни геотехнички и проектни податоци.
- Редовна контрола на инфраструктурните системи и јасно определување на одговорностите за одржување и интервенирање при дефекти.

Ризик од поплавување и мерки за заштита

За предметниот опфат, можноста за локално поплавување треба да се оцени според конфигурацијата на теренот, имајќи ја во предвид близината на реката Сушица, насоките на површинското истекување, нивото на подземните води и капацитетот на атмосферската канализација. Зголемувањето на непропустливите површини може да го зголеми и забрза истекувањето при интензивни врнежи.

При понатамошната разработка потребно е:

- Да се проверат локалните услови за поплавување, постојните одводни правци и можните влијанија врз соседните парцели.
- Нивелацијата на теренот и објектите да се усогласи со безбедно одведување на атмосферските води, без нивно пренасочување кон соседни објекти и пристапи.
- Да се обезбеди соодветен капацитет на атмосферската мрежа и редовно чистење и одржување на сливниците, шахтите, каналите и другите одводни елементи.
- Да се зачуваат пропустливи површини и да се разгледаат решенија за привремено задржување и забавување на истекувањето, според теренските услови.
- За подземните простории да се предвидат соодветна хидроизолација, заштита на влезовите и мерки против повратен тек од канализацијата. Собирни јами и пумпи да се применуваат само кога потребата и условите за безбедно испуштање се потврдени со проектното решение.
- Да се утврдат процедури за известување и постапување при опасност од поплавување, координирани со надлежните служби. Посебни автоматски системи за предупредување да се предвидат доколку оцената на ризикот ја потврди нивната потреба.

8.12. Кумулативни влијанија

Кумулативните влијанија произлегуваат од заедничкото дејство на постојните активности, реализацијата на предметниот план и другите усвоени или реално предвидливи планови и проекти во неговата околина. Тие можат да се појават постепено или при истовремена реализација на повеќе зафати, дури и кога поединечните влијанија се оценети како ограничени.

Предметниот план се однесува на промена на намените и организацијата во постоеен урбан блок, поради што неговиот придонес треба да се разгледува првенствено преку

интензивирањето на користењето на просторот, а не автоматски како проширување на урбаното подрачје. Оцената треба да го опфати УБ 15.5, останатите делови на УЗ 15 и поширокото подрачје со кое се споделуваат инфраструктурни системи и природни и културни вредности.

Потенцијални кумулативни влијанија се:

- Водоснабдување и канализација: зголемена вкупна побарувачка за вода и дополнително оптоварување на мрежите за одведување и третман на отпадните води од повеќе развојни зафати.
- Атмосферски води и почва: постепено зголемување на непропустливите површини, намалена инфилтрација и зголемено површинско истекување, со можност за преоптоварување на одводните системи.
- Сообраќај, воздух и бучава: заедничко зголемување на сообраќајната фреквенција, потребите за паркирање, емисиите и акустичното оптоварување. Истовремени градежни активности можат привремено да ја засилат изложеноста на околните корисници.
- Управување со отпад: зголемување на вкупните количества комунален, градежен и друг отпад и на потребите за собирање, транспорт и соодветен третман.
- Зеленило, биолошка разновидност и микроклима: постепена загуба и фрагментација на зелените површини, намалување на нивната поврзаност и засилување на локалното прегревање.
- Предел и културно наследство: заеднички визуелен ефект од повеќе градби, промена на просторните односи и можни притисоци врз амбиенталните карактеристики и вредностите на Охридскиот Регион.
- Население и јавни услуги: дополнително оптоварување на јавните простори, комуналните услуги и пристапите, особено во близина на станбените и здравствените објекти.

Непосредните влијанија врз природните екосистеми во поширокото подрачје треба да се разгледуваат преку конкретните патишта на влијание, особено одведувањето на отпадните води, атмосферското истекување и поврзаноста на зелените површини. Нивниот обем и значајност не можат да се утврдат само врз основа на Планската програма, без податоци за другите развојни зафати, инфраструктурните капацитети и почетната состојба на животната средина.

Мерки за намалување на кумулативните влијанија

- Усогласување на планското решение со постојните и предвидливите интервенции во околината и со вкупните потреби што ги создаваат врз заедничката инфраструктура.
- Проверка на капацитетите на водоснабдувањето, одведувањето и третманот на отпадните води, сообраќајната мрежа и системот за управување со отпад пред определување на динамиката на реализација.
- Фазна изградба условена со обезбедување функционална инфраструктура. Самото временско одложување на зафатите не го намалува нивното вкупно долгорочно оптоварување.
- Координирање на градежните активности и транспортот за да се избегне истовремено преоптоварување на улиците и продолжена изложеност на прашина и бучава.
- Зачувување поврзани зелени и пропустливи површини и оценување на нивната вкупна

промена, наместо разгледување на секоја парцела изолирано.

- Разгледување на заедничкиот визуелен ефект на планираните градби и нивната усогласеност со амбиенталните и наследствените вредности.
- Следење на заеднички показатели за инфраструктурното оптоварување, сообраќајот, бучавата, отпадот и зеленилото и приспособување на динамиката или решенијата доколку се утврдат неприфатливи притисоци.

9. АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ

Во рамките на Извештајот за стратегиската оцена на влијанието врз животната средина за **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка**, разгледани се можните алтернативи за развој и уредување на просторот, со цел да се утврди најсоодветното решение од аспект на урбаниот развој, заштитата на животната средина, природното и културното наследство и здравјето на населението.

Анализата на алтернативите се заснова на постојната состојба во планскиот опфат, целите и намените на планот, планираните инфраструктурни решенија, како и ограничувањата и режимите на заштита што произлегуваат од статусот на Охридскиот регион како светско природно и културно наследство. При оценувањето е земено предвид и начелото на одржлив развој, односно усогласување на просторниот, економскиот и социјалниот развој со потребата од рационално користење и заштита на природните ресурси и културните вредности.

Разгледани се следните алтернативи:

- **Алтернатива А – Без имплементација на планот („нулта“ алтернатива);**
- **Алтернатива Б – Делумна имплементација на планот;**
- **Алтернатива В – Целосна имплементација на планот со примена на мерки за заштита на животната средина и одржлив развој.**

Алтернатива А – Без имплементација на планот

Оваа алтернатива подразбира задржување на постојната состојба и продолжување на користењето на просторот согласно постојната планска и урбана поставеност, без реализација на предложените плански измени.

На краток рок, неимплементацијата на планот би значела избегнување на директните влијанија поврзани со градежните активности, како што се прашина, бучава, емисии, создавање градежен отпад и зголемена сообраќајна фреквенција.

Меѓутоа, на подолг рок, оваа алтернатива не овозможува системско уредување и функционално дооформување на просторот. Би останале ограничувањата поврзани со сообраќајната поврзаност, пристапот до градежните парцели, комуналната инфраструктура, паркирањето и уредувањето на неизградените и зелените површини.

Дополнително, задржувањето на постојната состојба може да придонесе кон продолжување на поединечни и недоволно координирани интервенции во просторот, без интегриран пристап кон урбаниот развој и заштитата на животната средина.

Оценка: краткорочно поволна поради избегнување на директните влијанија од реализацијата, но долгорочно неповолна поради ограничените можности за системско и одржливо уредување на просторот.

Алтернатива Б – Делумна имплементација на планот

Оваа алтернатива подразбира реализација само на дел од предвидените намени, инфраструктура и урбанистички решенија, без целосно спроведување на планскиот концепт.

Делумната имплементација би овозможила постепено уредување на просторот и подобрување на дел од условите за домување, пристапноста, сообраќајната и комуналната инфраструктура. Воедно, поради помалиот обем на градежни активности, потенцијалните негативни влијанија во фазата на реализација би биле поограничени.

Сепак, делумното спроведување може да резултира со **нецелосно функционално и инфраструктурно уредување на планскиот опфат**, особено доколку не се реализираат меѓусебно поврзаните сообраќајни и комунални решенија. Постои и можност за нерамномерен развој на просторот и задржување на дел од постојните недостатоци.

Оценка: средно поволна алтернатива, со одредени позитивни ефекти врз уредувањето на просторот, но со ризик од нецелосна функционалност и нерамномерен развој.

Алтернатива В – Целосна имплементација на планот со мерки за заштита

Оваа алтернатива подразбира целосна реализација на планските решенија согласно утврдените параметри, законските и подзаконските барања и условите и мерките за заштита на животната средина, природното и културното наследство.

Со реализацијата на планот се овозможува **интегрирано и организирано уредување на планскиот опфат**, преку:

- дооформување и подобрување на секундарната улична мрежа;
- обезбедување соодветен пристап до градежните парцели;
- подобрување и дооформување на комуналната инфраструктура;
- рационално користење на земјиштето;
- подобрување на условите за домување;
- унапредување на урбаното зеленило и уредување на неизградените површини;
- обезбедување соодветни услови за паркирање;
- усогласување на постојните и планираните објекти со планските параметри;
- подобрување на сообраќајната безбедност и пристапност;
- создавање услови за поорганизиран и контролиран урбан развој.

Целосната имплементација истовремено носи поголем потенцијал за влијанија во фазата на реализација, особено поврзани со градежните активности, прашината и емисиите, бучавата, создавањето отпад, зголемената сообраќајна фреквенција и можните влијанија врз почвата, пределот и визуелните карактеристики на просторот.

Поради тоа, оваа алтернатива се разгледува како **целосна имплементација на планските решенија со задолжителна примена на мерките за заштита**, а не како неограничена реализација на предвидените намени. При спроведувањето на планот потребно е доследно почитување на условите и ограничувањата утврдени со СОВЖС, релевантната законска регулатива и Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион.

Ова е особено значајно имајќи ја предвид чувствителноста на Охридскиот регион и потребата од зачувување на неговите природни, културни, пределски и визуелни вредности.

Оценка: најповолна алтернатива, бидејќи овозможува целосно и интегрирано просторно и инфраструктурно уредување и придонесува кон подобрување на условите за живеење и функционирање на просторот, **под услов реализацијата да се спроведува со доследна примена на мерките за заштита на животната средина и наследството.**

Заклучок од анализата на алтернативите

Алтернатива В – целосна имплементација на планот со примена на мерки за заштита на животната средина и одржлив развој, се оценува како најсоодветна. Иако оваа алтернатива има поголем потенцијал за краткорочни влијанија во фазата на реализација, таа овозможува највисок степен на контрола и организираност на идниот развој на просторот, како и подобрување на сообраќајната и комуналната инфраструктура и условите за домување. Со примената на мерките предложени во СОВЖС и почитувањето на режимите на заштита на Охридскиот регион, потенцијалните негативни влијанија може да се спречат, ограничат или намалат на прифатливо ниво.

Табела 20. Преглед и споредба на алтернативи

Критериум	А – Без имплементација	Б – Делумна имплементација	В – Целосна имплементација
Организираност на користењето на просторот	Ниска	Средна	Висока
Унапредување на инфраструктурата	Ниско	Средно	Високо
Услови за домување	Ниски	Средни	Високи
Сообраќајна поврзаност и пристапност	Ограничена	Делумно подобрена	Подобрена
Урбано зеленило	Без значајно подобрување	Делумно унапредување	Можност за системско унапредување
Социо-економски ефекти	Ограничени	Умерени	Позитивни
Дополнителен притисок врз животната средина	Низок	Среден	Повисок во фазата на реализација
Ризик за пределските и визуелните вредности	Низок дополнителен ризик	Среден	Контролиран со примена на мерки
Ризик за културното наследство	Низок дополнителен ризик	Среден	Контролиран со услови и мерки за заштита
Долгорочна одржливост	Ниска до средна	Средна	Висока
Интегрираност на планското решение	Ниска	Средна	Висока

Кај Алтернатива В, повисокиот притисок врз животната средина се однесува првенствено на **фазата на реализација на планот**, додека со примена на соодветни мерки за ублажување и услови за заштита, долгорочните влијанија може да се контролираат и сведат на прифатливо ниво.

10. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ ВРЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ ОД АСПЕКТ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Со спроведувањето на **Планот за мониторинг на животната средина** ќе се обезбедат податоци за следење на состојбата на медиумите и областите на животната средина и за оценување на ефектите од спроведувањето на планскиот документ и применетите мерки

за ублажување. Мониторингот истовремено овозможува навремено идентификување на непредвидени влијанија и преземање соодветни корективни мерки.

Планот за мониторинг претставува и основа за координација помеѓу надлежните институции и останатите релевантни чинители, како и за следење на усогласеноста на имплементацијата на планот со законските барања и условите за заштита на животната средина.

Основни цели на мониторингот се:

- да се потврди дека мерките и условите утврдени при одобрувањето на планскиот документ се соодветно спроведени;
- да се следи дали утврдените влијанија се движат во рамките на предвидените и дозволените вредности;
- навремено да се идентификуваат непредвидени влијанија или промени во состојбата на животната средина;
- да се оцени ефикасноста на применетите мерки за ублажување и нивниот придонес кон заштитата на животната средина;
- да се обезбедат информации за навремено преземање дополнителни мерки доколку се утврди потреба.

Реализацијата на Планот за мониторинг подразбира следење на соодветни индикатори преку кои ќе се оценува степенот на остварување на целите на ГУП-от и ДУП-от, како и промените во состојбата на медиумите и областите на животната средина што може да произлезат од нивната имплементација. При тоа, потребно е да се земат предвид расположливите податоци за почетната состојба на животната средина и релевантните законски обврски.

Следењето на индикаторите ќе овозможи да се оцени дали планските решенија и предвидените мерки се ефикасни и дали се постигнуваат очекуваните ефекти во однос на заштитата на животната средина. Доколку мониторингот покаже отстапувања или појава на непредвидени влијанија, потребно е да се разгледаат и применат соодветни дополнителни или корективни мерки.

Со цел да се следи ефективностa на спроведувањето на ГУП-от и ДУП-от и реализацијата на мерките предложени со СОВЖС, потребно е континуирано следење на релевантните индикатори и нивниот развој.

Имплементацијата на планските документи, примената и функционалноста на мерките за ублажување, како и оправданоста на поставените цели на ГУП-от и ДУП-от од аспект на заштитата на животната средина, ќе се следат преку следните индикатори:

Табела 21. План за мониторинг

Теми на СОВЖС	Цели на СОВЖС	Мониторинг	Индикатори на СОВЖС	Извори на верификација
Почва и земјиште	Рационално користење на земјиштето и спречување загадување.	- Проверка на површините зафатени со изградба - Постапување со ископаниот материјал	- Изградена и пропустлива површина (m²); - Евидентирани загадувања и нивна санација.	- Проектна документација; - Записници од надзор и инспекција; - Фотографии од терен
Води	Обезбедување водоснабдување и безбедно одведување на отпадните и атмосферските води.	- Проверка на приклучоците и функционалноста на одводните системи	- Удел на објекти со функционални приклучоци (%); - Број на истекувања, прелевања и локални поплавувања.	- Потврди и евиденции од надлежните комунални претпријатија; - Записници од надзор.
Воздух и климатски фактори	Ограничување на прашината и емисиите и ефикасно користење на енергијата.	- Контрола на прашината при изградба - Проверка на применетите енергетски решенија	- Евидентирани случаи на неконтролирано ширење прашина; - Применети мерки за енергетска ефикасност.	- Градежен дневник и записници од надзор; - Проектна документација; - Евиденција на поплаки.
Бучава и вибрации	Заштита на станарите и околните чувствителни објекти од вознемирување.	- Контрола на бучните работи; - Мерења при проценет ризик или поплаки	- Измерени нивоа на бучава [dB(A)], кога се вршат мерења; - Број на поплаки и преземени мерки.	- Извештаи од мерења; - Записници од надзор и инспекција; - Евиденција на поплаки.
Биолошка разновидност и зеленило	Зачувување на постојното и одржување на планираното зеленило.	- Проверка на зачуваните дрвја, - Проверка на озеленувањето и состојбата на садниците.	- Површина на зачувано и ново зеленило (m²); - Број на отстранети дрвја, - Борј на засадени и успешно прифатени дрвја.	- План за озеленување; - Фотографии од терен; - Записници од надзор и одржување.
Предел и визуелни карактеристики	Вклопување на станбените објекти во околниот амбиент.	- Проверка на висините, габаритите, обликувањето и - Уредувањето на отворените површини.	- Број на отстапувања од одобреното решение и нивно отстранување.	- Одобрена проектна документација; - Записници од надзор и инспекција; - Фотографии од терен.
Културно наследство	Почитување на условите за заштита и спречување оштетување на евентуални	- Проверка на примената на условите за зона III-в и	- Исполнети услови за заштита; - Евидентирани наоди и	- Услови и мислења од надлежните институции;

	наоди.	- Постапувањето при случајни археолошки откритија.	постапување по нив.	- Записници од стручен увид и надзор.
Отпад	Организирано собирање и соодветно предавање на отпадот.	- Проверка на постапувањето со градежниот отпад и - Условите за собирање комунален отпад.	- Количество предаден градежен отпад; - Обезбедени садови и редовно преземање; - Случаи на неконтролирано одлагање.	- Документи за предавање отпад; - Евиденции на комуналното претпријатие; - Инспекциски записници.
Материјални добра и инфраструктура	Заштита на постојната инфраструктура и обезбедување функционални услуги и пристапи.	- Проверка на инфраструктурната опременост, пристапите и - Санација на оштетувањата.	- Објекти со обезбедени приклучоци и пристап; - Број на оштетувања и - Санирани дефекти.	- Потврди од операторите; проектна документација; - Записници од надзор и примопредавање.
Население и здравје	Безбедни и квалитетни услови за живеење.	- Проверка на пешачката пристапност и - Постапувањето по поплаки од жителите.	- Обезбедени проодни и пристапни пешачки врски; - Број на примени и решени поплаки.	- Теренски увид; - Записници од надзор и Општина Охрид; - Евиденција на поплаки.
Социо-економски развој	Уреден станбен развој, усогласен со инфраструктурата.	- Следење на реализацијата на домувањето и придружната инфраструктура.	- Број на завршени станбени објекти; - Обезбедени основни инфраструктурни услуги.	- Општински евиденции; - Документација за завршување на објектите; - Потврди од операторите.
Несреќи и хаварии	Спречување инциденти и обезбедување услови за итна интервенција.	- Проверка на безбедноста на градилиштата, противпожарната опрема и - Пристапите за итните служби.	- Број на инциденти; - Исправна противпожарна опрема; - Проодни интервентни пристапи.	- Записници од надзор и проверки на опремата; - Извештаи од надлежните служби; - Евиденција на инциденти.

11. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Врз основа на извршената анализа на состојбата на животната средина, оценката на потенцијалните влијанија од спроведувањето на планскиот документ, разгледаните алтернативи и предвидените мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија, се издвојуваат следните заклучоци:

- ❖ Изменувањето и дополнувањето на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка, претставуваат основа за поорганизирано, рационално и функционално уредување на предметниот простор.
- ❖ Со спроведувањето на планските решенија се создаваат услови за усогласување на намените, градежните парцели, сообраќајната и комуналната инфраструктура со постојната состојба, потребите на корисниците на просторот, имотно - правните услови и релевантната законска регулатива.
- ❖ Реализацијата на планот се очекува да придонесе за подобрување на условите за домување, пристапноста и инфраструктурната опременост, подобра функционална организација на просторот и порационално користење на градежното земјиште.

Клучни заклучоци од аспект на животната средина

- ❖ Планскиот опфат се наоѓа во пошироко подрачје со значајни природни, пределски и културни вредности, поврзани со Охридското Езеро и статусот на Охридскиот регион како светско природно и културно наследство.
- ❖ Имајќи ја предвид чувствителноста на подрачјето, реализацијата на планските решенија треба да биде во согласност со утврдените режими на заштита, условите и мислењата на надлежните институции, Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион 2020 - 2029, како и со релевантната законска регулатива.

Најзначајните потенцијални негативни влијанија од реализацијата на планот се поврзани со:

- зголемување на изграденоста и трајно заземање на земјиштето;
- градежни активности и употреба на градежна механизација;
- зголемена сообраќајна фреквенција и емисии од возила;
- создавање и несоодветно постапување со отпад;
- можни влијанија врз почвата и водите;
- промени во пределот и визуелната слика на просторот;
- потенцијални влијанија врз природното и културното наследство;
- зголемено ниво на бучава и вибрации, особено во фазата на изградба.
- ❖ Во најголем дел, потенцијалните негативни влијанија се очекува да бидат локални и временски ограничени, особено во фазата на реализација, и може да се одржуваат под контрола со доследна примена на планските параметри, условите за реализација и мерките за заштита утврдени со СОВЖС.

Заклучоци по тематски области:

❖ Социо-економски влијанија

Се очекуваат претежно позитивни долгорочни ефекти, поврзани со подобрување на условите за домување, пристапноста и инфраструктурната опременост, како и со подобра

функционална организација на просторот и создавање услови за соодветни економски и услужни активности.

❖ Здравје на населението

Потенцијалните влијанија врз здравјето се очекуваат првенствено во фазата на изградба и може да бидат поврзани со прашина, бучава, сообраќај и несоодветно управување со отпад. Со примена на мерки за заштита на здравјето и безбедноста при работа и во околината, овие влијанија може значително да се намалат.

❖ Воздух и климатски промени

Градежните активности и употребата на механизација, како и евентуалното зголемување на сообраќајот, може да предизвикаат локално зголемување на емисиите. Влијанијата се очекува да бидат ограничени и може да се ублажат преку контрола на прашината, редовно одржување на механизацијата, рационално користење на енергијата и унапредување на зелените површини.

❖ Води

Заштитата на водните ресурси има особено значење поради близината на реката Сушица и еколошката важност на Охридското Езеро. Потребно е објектите да бидат соодветно приклучени на канализацискиот систем, да се спречи испуштање непречистени отпадни води и да се обезбеди соодветно собирање и одведување на атмосферските води. При реализацијата задолжително треба да се применуваат релевантните одредби од Законот за водите, како и мерките наведени во соодветните поглавја од СОВЖС.

❖ Почва

Потенцијалните влијанија врз почвата се поврзани со трајното заземање и пренамена на земјиштето, ископите и градежните активности. Тие може да се ограничат преку рационално користење на просторот, изведување на работите во рамките на предвидените површини и соодветно постапување со ископаниот материјал и отпадот.

❖ Биолошка разновидност и природно наследство

Не се очекуваат значајни директни влијанија врз биолошката разновидност доколку планот се реализира во границите на определениот опфат и во согласност со режимите на заштита. Сепак, поради чувствителноста на поширокото подрачје, потребно е да се избегнува непотребно отстранување на постојната вегетација и да се зачуваат и унапредат вредните зелени површини.

❖ Предел и визуелни карактеристики

Планираната изградба може да доведе до промени во визуелната структура на просторот, особено во однос на височината, габаритот и волуменот на објектите. Затоа, новите објекти треба да бидат соодветно вклопени во постојниот урбан контекст и да ги почитуваат утврдените параметри за височина, изграденост, зеленило и уредување на градежните парцели.

❖ Културно наследство

Во границите на планскиот опфат, согласно расположливите податоци од надлежната институција, нема познати или евидентирани археолошки локалитети, споменици на културата или споменички целини. Сепак, опфатот се наоѓа во рамките на Охридскиот регион, кој има статус на светско природно и културно наследство. Поради тоа, при реализацијата потребно е доследно почитување на утврдените режими и услови за заштита. Во случај на откривање археолошки наоди, потребно е постапување согласно

важечката законска регулатива.

❖ Бучава и вибрации

Најизразени влијанија се очекуваат во текот на градежната фаза и главно ќе имаат локален и привремен карактер. Во оперативната фаза може да има одредено зголемување на нивото на бучава како резултат на сообраќајот и користењето на просторот, но значајни влијанија не се очекуваат доколку се применуваат соодветни мерки и се почитуваат дозволените нивоа на бучава.

❖ Материјални добра

Реализацијата на планските решенија се очекува да има претежно позитивен ефект преку подобрување на сообраќајната и комуналната инфраструктура, пристапноста и функционалното уредување на градежното земјиште.

❖ Несреќи и хаварии

Можните ризици се поврзани со градежните активности, пожари, земјотреси, поплави, оштетување на инфраструктурата и други вонредни ситуации. Нивото на ризик може да се намали преку соодветно планирање, примена на прописите од областа на заштитата и спасувањето, заштитата од пожари и безбедноста при работа, како и преку редовно одржување на инфраструктурата.

Заклучоци од анализата на алтернативите

- Алтернатива А – без имплементација на планот не ги овозможува планираните подобрувања и би значела задржување на постојните ограничувања во однос на уредувањето, инфраструктурната опременост и функционалноста на просторот.
- Алтернатива Б – делумна имплементација овозможува одредени подобрувања, но не обезбедува целосно и координирано решавање на просторните, сообраќајните и инфраструктурните потреби.
- Алтернатива В – целосна имплементација со примена на мерки за заштита се оценува како најсоодветно решение, бидејќи овозможува интегрирано уредување и развој на просторот, при истовремено почитување на барањата за заштита на животната средина и природното и културното наследство.

Врз основа на резултатите од спроведената СОВЖС, се оценува дека реализацијата на планските решенија е прифатлива од аспект на животната средина, под услов да се спроведува согласно важечката законска регулатива, утврдените плански параметри, условите и мислењата на надлежните институции и мерките за спречување, намалување и ублажување на влијанијата.

Потенцијалните негативни влијанија во најголема мера се очекува да бидат локални, ограничени и временски поврзани со фазата на реализација, додека долгорочните ефекти од организираното урбано уредување, подобрувањето на инфраструктурата, условите за домување и функционалноста на просторот се оценуваат како позитивни.

Имајќи ја предвид чувствителноста на Охридскиот регион, особено е важно реализацијата на планот да се спроведува со доследно почитување на режимите за заштита на природното и културното наследство, рационално користење на природните ресурси и примена на мерките за заштита предложени со СОВЖС. На тој начин може да се обезбеди балансиран урбан развој без значајно нарушување на состојбата на животната средина и вредностите на поширокото подрачје.

11.2. ПРЕПОРАКИ

Со цел да се обезбеди одржлива реализација на планските решенија, да се спречат или намалат потенцијалните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на населението и да се обезбеди усогласеност со режимите за заштита на природното и културното наследство, се препорачува примена на следните мерки:

Просторно и урбано планирање

- Доследно почитување на утврдените плански параметри во однос на намената на земјиштето, површината за градење, височината на објектите, бруто развиената градежна површина, процентот на изграденост и застапеноста на зеленилото.
- Рационално користење на земјиштето и ограничување на непотребното заземање и деградација на почвата, особено надвор од предвидените градежни површини.
- Реализацијата на планските содржини да се усогласува со капацитетите на постојната и планираната сообраќајна и комунална инфраструктура.
- За новите објекти да се обезбеди соодветна инфраструктурна опременост, особено во однос на водоснабдувањето, одведувањето на отпадните и атмосферските води.
- Да се обезбеди потребниот број паркинг-места во рамките на градежните парцели, согласно планските и законските услови.
- При проектирањето и реализацијата да се обезбедат безбедни пешачки површини и непречена пристапност за лица со намалена подвижност.

Води и заштита на Охридското Езеро

- Да се преземат мерки за заштита на површинските и подземните води и спречување на директно или индиректно загадување на реката Сушица и Охридското Езеро и неговиот слив.
- Новите објекти да се приклучуваат на достапната канализациска мрежа согласно условите на надлежниот оператор и техничките можности на системот.
- Да се обезбеди соодветно собирање и одведување на атмосферските води, со мерки за спречување на внесување загадувачки материји во водните ресурси.
- На градилиштата да се спречи истекување на горива, масла и други опасни материји. Во случај на инцидент, веднаш да се преземат мерки за ограничување и отстранување на последиците.

Почва и земјиште

- Градежните активности и движењето на механизацијата да се ограничат на предвидените површини, со цел да се намали непотребното нарушување на почвата.
- Ископаниот материјал да се користи или отстранува на соодветен начин, согласно условите и законските барања.
- Градежниот и другите видови отпад да се собираат, складираат и транспортираат на начин со кој ќе се спречи загадување на почвата.
- Да се преземат мерки за спречување истекување на горива, масла и други загадувачки материји од градежната механизација.

Воздух и климатски промени

- Во текот на изградбата да се применуваат мерки за намалување на емисиите на прашина, особено со навлажување на површините, покривање на материјалите и

одржување на пристапните патишта.

- Градежната механизација и транспортните средства да се одржуваат во исправна состојба со цел намалување на емисиите на издувни гасови.
- При изградбата и користењето на објектите да се применуваат енергетски ефикасни решенија и мерки за рационално користење на енергијата.
- Да се унапредуваат зелените површини со соодветен избор на локални и климатски отпорни растителни видови.
- Каде што е применливо, да се намалуваат непропустливите површини и да се применуваат решенија кои придонесуваат кон подобра адаптација на просторот кон климатските промени.

Биолошка разновидност, природно наследство и предел

- При реализацијата на планот да се почитуваат режимите и условите за заштита на природното наследство на Охридскиот регион.
- Да се избегнува непотребно отстранување на постојната вегетација и да се зачуваат и унапредуваат зелените површини во рамките на планскиот опфат.
- Новите објекти и инфраструктура да се вклопат во постојниот урбан и пределски контекст, со особено внимание на височината, габаритот, волуменот и уредувањето на парцелите.
- Да се избегнуваат интервенции кои можат значително да ги нарушат визуелните и пределските вредности на поширокото подрачје.

Културно наследство

- Да се почитуваат условите и режимите за заштита на културното наследство, вклучително и мерките и ограничувањата утврдени со Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион 2020–2029.
- При проектирањето и реализацијата на објектите да се обезбеди нивно соодветно архитектонско и визуелно вклопување во постојниот урбан и пределски контекст.
- Доколку при земјени или градежни работи се откријат археолошки наоди, остатоци или структури, работите да се прекинат и да се извести надлежната институција, согласно законските обврски.

Бучава и вибрации

- Градежната механизација и опрема да биде технички исправна и редовно одржувана, со цел ограничување на емисиите на бучава и вибрации.
- Бучните градежни активности да се организираат во соодветни периоди од денот и да се избегнува непотребно работење на механизацијата.
- Во текот на реализацијата да се почитуваат пропишаните гранични вредности за бучава, особено во близина на станбени и други чувствителни намени.

Управување со отпад

- Да се обезбеди организирано собирање, селектирање, транспорт и соодветно постапување со отпадот создаден при реализацијата и користењето на објектите.
- Да се применува хиерархијата на управување со отпадот, со приоритет на спречување и намалување на создавањето отпад, повторна употреба и рециклирање.
- Градежниот отпад да се собира одвоено и да се предава на овластени субјекти или да

се транспортира до соодветни локации.

- Опасниот отпад да се собира, складира и предава на овластени постапувачи согласно законските барања.

Здравје, безбедност, несреќи и хаварии

- Во сите фази на реализацијата да се применуваат мерки за заштита на здравјето и безбедноста на населението и работниците.
- Да се обезбеди соодветна заштита од пожари, земјотреси, поплави и други природни и технолошки ризици, согласно важечките прописи.
- Градилиштата да бидат соодветно оградени, означени и обезбедени, со ограничување на пристапот на неовластени лица.
- Да се обезбедат соодветни процедури за постапување во случај на инциденти и вонредни состојби.

Мониторинг и кумулативни влијанија

- Да се спроведува Планот за мониторинг на животната средина и да се следат индикаторите утврдени со СОВЖС.
- Мониторингот да опфати релевантни аспекти како што се состојбата на водите, управувањето со отпадот, бучавата, урбаното зеленило и другите компоненти за кои е утврден потенцијал за влијание.
- Податоците од мониторингот да се користат за навремено идентификување на непредвидени влијанија и, доколку е потребно, за преземање дополнителни мерки.
- При реализација на идни проекти во и околу планскиот опфат да се земаат предвид можните кумулативни влијанија, особено во однос на водите, сообраќајот, зеленилото, пределот и културното наследство.

Завршна препорака

Имајќи ги предвид природните, пределските и културните вредности на Охридскиот регион, реализацијата на планските решенија треба да се заснова на **рационално и одржливо користење на просторот**, со почитување на утврдените режими на заштита и условите пропишани од надлежните институции.

Со доследна примена на наведените мерки и мерките утврдени во СОВЖС, се очекува потенцијалните негативни влијанија од реализацијата на планот да бидат **ограничени, локални и управливи**, додека позитивните ефекти од подобреното урбано уредување, инфраструктурната опременост, условите за домување и функционалноста на просторот да имаат долгорочен карактер.

12. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

12.1. Вовед

Врз основа на Иницијативата бр. бр.19-3187/1 од 06.03.2023 г., поднесена од правно лице до Општина Охрид, отпочната е постапка за Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка.

По прифаќањето на Иницијативата и одобрувањето на Планската програма, а во согласност со важечката законска и подзаконска регулатива, пристапено е кон изработка на планската документација.

Согласно Директивата 2001/42/ЕЗ за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина и Законот за животната средина, за планови и програми за кои постои веројатност да имаат значителни влијанија врз животната средина се спроведува Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (СОВЖС).

Нетехничкото резиме ги прикажува на јасен и разбирлив начин целите и главните карактеристики на планот, состојбата на животната средина, потенцијалните влијанија од неговата реализација, разгледаните алтернативи и предвидените мерки за спречување, намалување и следење на влијанијата врз животната средина и здравјето на населението.

12.2. Вовед во стратегиската оцена на животната средина (СОВЖС)

Стратегиската оцена на животната средина (СОВЖС) претставува систематски процес за интегрирање на аспектите на заштитата на животната средина во процесот на подготовка и донесување на планови, програми и други стратешки документи. Нејзината основна улога е навремено идентификување на можните влијанија и определување соодветни мерки за нивно спречување, намалување или контролирање.

Постапката за спроведување на СОВЖС е уредена со Поглавје X од Законот за животната средина, а се применува, меѓу другото, за плански документи од областа на просторното и урбанистичкото планирање и користењето на земјиштето, како и за други области и документи утврдени со закон.

За предметниот план - Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка – спроведена е постапка за утврдување на потребата од СОВЖС и определување на обемот на Извештајот за СОВЖС. Во рамките на постапката се подготвени соодветните формулари и Одлуката за спроведување на СОВЖС, кои заедно со придружната документација се доставени до Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП).

Со Известувањето на МЖСПП, архивски број 15-2613/2 од 14.08.2026 година, е потврдена потребата од спроведување на СОВЖС за предметниот плански документ.

Определувањето на обемот на СОВЖС има за цел да ги идентификува клучните прашања поврзани со животната средина кои треба да бидат разгледани во процесот на оценување на планот. При тоа се земаат предвид постојната состојба на животната средина, карактеристиките на планскиот опфат, целите на планскиот документ, релевантните планови и програми и целите за заштита на животната средина.

Извештајот за СОВЖС ги разгледува релевантните теми на животната средина, вклучувајќи ги населението и човековото здравје, биолошката разновидност, флората и фауната, пределот, воздухот и климатските фактори, водите, почвата, културното и природното наследство и материјалните добра, како и нивната меѓусебна поврзаност.

Во согласност со законските барања и барањата за содржината на Извештајот за СОВЖС, во него се опфатени:

- краток преглед на планскиот документ, неговите главни цели и поврзаноста со други релевантни планови и програми;
- постојната состојба на животната средина и веројатниот развој без имплементација на планот;
- карактеристиките на подрачјата кои може да бидат засегнати;
- постојните проблеми во животната средина релевантни за планскиот опфат;
- релевантните цели за заштита на животната средина утврдени на национално и меѓународно ниво и нивното интегрирање во планот;
- веројатните значајни влијанија од имплементацијата на планот врз животната средина и здравјето на населението;
- мерките за спречување, намалување и, каде што е можно, неутрализирање на негативните влијанија;
- разгледувањето на алтернативите;
- мерките за мониторинг на влијанијата и следење на спроведувањето на мерките за заштита на животната средина.

На овој начин, СОВЖС овозможува еколошките аспекти да бидат земени предвид уште во фазата на планирање, со цел имплементацијата на планот да биде усогласена со принципите на одржлив развој и со режимите за заштита на животната средина и природното и културното наследство на Охридскиот Регион.

12.3. Резиме/краток преглед на содржината, главните цели на планскиот документ и врската со другите релевантни планови и програми/плански документи

12.3.1. Краток преглед на содржината на ГУП/ДУП

Предметниот плански опфат се наоѓа во северниот дел на подрачјето опфатено со ГУП за град Охрид и припаѓа на КО Охрид 2, Општина Охрид.

Површината на опфатот на Изменувањето и дополнувањето на ГУП изнесува 27,11 ha (271.100,75 m²), додека површината на ДУП – опфат 2 изнесува 6,24 ha (62.354,1016 m²). 27,11 ha (271.100,75 m²).

Со Изменувањето и дополнувањето на ГУП се предвидуваат следните групи на намени:

- А - ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ НА ЛУЃЕ
- Г – ПРОИЗВОДСТВО, РУДАРСТВО И ЕНЕРГЕТИКА
- Д – ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ
- Е - ИНФРАСТРУКТУРИ

Со ГУП/ДУП се врши подетална разработка на намените во планскиот опфат, при што се предвидуваат:

- А - ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ НА ЛУЃЕ
 - А1 – куќи за домување

- A1.1 – куќи со двор,
- A1.2-семејни куќи со споен сид на меѓа-двокуќи
- A1.3-семејни куќи во низа, споени сидови на меѓа од двете страни и
- A2 – згради за домување
- A2.1 – слободностоечки згради со двор
- A2.2 - згради за домување со споен сид, згради за домување во низа, сложени терасести згради

➤ **Д - ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ**

- Д2 – заштитно и сообраќајно зеленило

➤ **Е - ИНФРАСТРУКТУРИ**

- Е1 - Сообраќајни, линиски и др.инфраструктури
- Е1.8 – Инфраструктури за пренос на електрична енергија

Планот овозможува и примена на компатибилни намени, во рамките на дозволениот процент утврден со Правилникот за урбанистичко планирање.

Планскиот опфат се наоѓа во заштитната зона III-в, односно во урбан простор со поретка концентрација на културно наследство. Согласно добиените податоци, во рамките на опфатот нема евидентирани заштитени добра или добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство. При реализацијата на планот потребно е да се почитуваат режимите и мерките за заштита што произлегуваат од статусот на Охридскиот Регион како светско природно и културно наследство.

Со планот се овозможува уредување и функционална организација на просторот, формирање и уредување на градежни парцели, планирање на соодветни намени и обезбедување услови за развој на станбените, деловните, јавните, зелените и инфраструктурните содржини.

Вкупната бруто развиена површина за домување предвидена со планот изнесува 75.853,47 m², со процент на изграденост на ниво на опфат од 37,67 % и коефициент на искористеност 1,02.

Сообраќајното решение се надоврзува на постојната и планираната улична мрежа и ги задржува трасите на улиците „15-ти Корпус“, бул. „Железничка“ и „Кленоец“, со соодветно изменети улични профили. Предложеното сообраќајно решение е превземено од претходниот важечки ГУП. Планирани улици кои го дефинираат простор се со зададен профил, должина и пад, и дадени нивелмански точки.

Стационарниот сообраќај, односно потребниот број паркинг-места и/или гаражи, се обезбедува во рамките на градежните парцели и постојните паркинг-простори, согласно важечките нормативи и стандарди за паркирање.

Од аспект на животната средина, планското решение е насочено кон рационално користење на просторот, обезбедување соодветна инфраструктурна и сообраќајна опременост, како и зачувување и унапредување на зелените површини, при почитување на условите и режимите за заштита на природното и културното наследство на Охридскиот Регион.

12.3.2. Предмет и главни цели на предвидените измени на ДУП-от

Предмет на планот е уредување и урбанизација на просторот во рамките на планскиот

опфат, во согласност со постојните просторни услови и потребите на корисниците на земјиштето.

Планираната урбанизација опфаќа определување на намените, планирање и усогласување на објектите во однос на површината за градба и висината, формирање и уредување на градежните парцели, обезбедување соодветна сообраќајна мрежа и рационално користење на просторот, согласно важечките законски и подзаконски прописи.

Главна цел на Изменувањето и дополнувањето на ГУП и изработката на ДУП е да се утврди функционална и рационална организација на просторот, земајќи ги предвид природните услови и ограничувања, постојната изграденост и инфраструктура, како и потребите за иден развој.

Со планското решение се создаваат услови за усогласување на постојните катастарски и градежни парцели со планираните намени и објекти, вклучително и доградби, надградби и нова изградба, при почитување на утврдените параметри за површина за градба, максимална височина и бруто развиена површина.

На тој начин се овозможува уредно и контролирано спроведување на планот, подобра функционалност на просторот и создавање услови за негов одржлив и рационален развој, со почитување на условите за заштита на животната средина и природното и културното наследство на Охридскиот Регион.

12.4 Корелација на целите на планскиот документ со други релевантни плански документи

Просторното и урбанистичкото планирање е континуиран процес, кој се обезбедува со изработување, донесување и спроведување на просторни и урбанистички планови, со цел да се обезбеди уредување и хуманизација на просторот и заштита и унапредување на животната средина и природата.

Еден од најголемите предизвици на политиката на животната средина е остварувањето на оптимален баланс меѓу економската, социјалната и еколошката димензија на развојот, со што се обезбедува реално оправдан и одржлив развој.

Во Нацрт - извештаот за СОВЖС е даден краток преглед на целите на релевантни локални, регионални и национални плански и стратешки документи, во корелација со целите и активностите кои ги предвидуваат плановите.

12.5. Релевантни аспекти за моменталната состојба во животната средина

Во Извештајот е анализирана постојната состојба на животната средина на подрачјето на Општина Охрид, со посебен осврт на планскиот опфат и неговото пошироко опкружување. Разгледани се географските и демографските карактеристики, здравјето на населението, климатските услови и квалитетот на воздухот, климатските промени, бучавата, водите, почвата, биолошката разновидност, природното и културното наследство, пределот, користењето на земјиштето и состојбата со материјалните добра и инфраструктурата.

Планскиот опфат се наоѓа во северниот дел од градот Охрид, во КО Охрид 2, и претставува урбано подрачје во рамките на градскиот простор.

Од аспект на заштитата на природното и културното наследство, планскиот опфат се наоѓа во Зона III-в, согласно Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020 - 2029. При планирањето и реализацијата на планските решенија потребно е да се почитуваат утврдениот режим, условите и мерките за

заштита.

Поширокото подрачје на Охрид е карактеристично по присуството на значајни и заштитени природни подрачја и подрачја со меѓународно значење, вклучувајќи го Охридското Езеро, Националниот парк „Галичица“, подрачјата од еколошките мрежи и Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион. И покрај значајните природни вредности во поширокото опкружување, во границите на планскиот опфат не се идентификувани ендемични или загрозени растителни и животински видови, ниту значајни живеалишта.

Од аспект на природните ризици, планскиот опфат се наоѓа во сеизмички активно подрачје, каде според расположливите податоци се можни земјотреси со интензитет до VIII степени по МКС. Овој ризик треба да се земе предвид при проектирањето и реализацијата на објектите и инфраструктурата.

Во поглед на пределските карактеристики, подрачјето припаѓа на урбан предел во рамките на езерскиот предел на Охридскиот Регион. Поради тоа, при реализацијата на планот особено внимание треба да се посвети на односот меѓу новата изградба, постојниот урбан контекст, зелените површини и пошироките пределски вредности на Охридскиот Регион.

Општата оценка на постојната состојба покажува дека планскиот опфат има карактеристики на урбано подрачје, но се наоѓа во поширок простор со високи природни, пределски и културни вредности. Затоа, идната реализација на планските решенија треба да се одвива со рационално користење на просторот и ресурсите и со доследно почитување на режимите за заштита на животната средина и наследството.

12.6. Карактеристики на животната средина во подрачјата кои би биле значително засегнати и состојба без имплементација на ГУП/ДУП-от

Без имплементација на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка, просторот би продолжил да се развива согласно постојната планска и инфраструктурна поставеност. На тој начин би се задржале дел од постојните ограничувања во користењето на земјиштето, сообраќајната поврзаност, комуналната инфраструктура и уредувањето на слободните и зелените површини.

Во однос на користењето на земјиштето и урбаниот развој, би останале ограничените можности за дооформување на градежните парцели и реализација на планираните станбени, деловни и комерцијални содржини. Можно е продолжување на постепен и недоволно координиран развој на делови од просторот.

Кај сообраќајот и пристапноста, би останале постојните ограничувања во уличната мрежа и пристапот до одделни парцели, како и ограничувањата поврзани со пешачките површини и паркирањето.

Комуналната инфраструктура би се развивала во рамките на постојната поставеност и капацитети, што може да го ограничи понатамошниот развој и зголемувањето на бројот на корисници. Дополнително, би останала потребата од соодветно одведување на отпадните и атмосферските води.

Во однос на воздухот, бучавата и климатските услови, нема да има нови влијанија поврзани со реализација на планот, но би продолжиле постојните притисоци, пред сè од сообраќајот и урбаните активности. Истовремено, би изостанало планираното унапредување на зелените и слободните површини, кои можат да придонесат за подобри микроклиматски услови и адаптација кон климатските промени.

Кај почвата, зеленилото и пределот, би се задржала постојната состојба и недооформеноста на дел од просторот, без можност за системско уредување на планираните зелени и слободни површини и подобрување на визуелната и функционалната интегрираност на просторот.

Во однос на населението и социо-економскиот развој, би биле ограничени можностите за зголемување на станбениот фонд, развој на деловни и комерцијални активности и подобрување на условите за користење на просторот.

Материјалните добра и инфраструктурата би останале во рамките на постојната состојба, без реализација на планираното унапредување и дооформување на сообраќајната, водоснабдителната, канализационата, електроенергетската и телекомуникациската инфраструктура.

И без имплементација на планот, идните интервенции во просторот ќе треба да бидат усогласени со режимите и условите за заштита на природното и културното наследство на Охридскиот Регион, имајќи го предвид неговиот статус на светско природно и културно наследство.

Генерално, без имплементација на планот не би се појавиле нови директни влијанија од планираната изградба, но би останале постојните просторни и инфраструктурни ограничувања. Воедно, би се пропуштила можноста за системско, функционално и одржливо уредување на просторот, подобрување на инфраструктурата и унапредување на зелените и слободните површини.

12.7. Области кои се од особено значење за животната средина од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите

Во согласност со Секторската студија изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, за планскиот опфат и неговото опкружување се наведуваат неколку заштитени подрачја и подрачја предложени за заштита. Во поширокото подрачје околу Планскиот опфат се идентификувани подрачја кои влегуваат во неколку еколошки мрежи: Емералд мрежа, Националната еколошка мрежа (МАК НЕН), Мрежата НАТУРА 2000, а Планскиот опфат влегува во границите на Прекуграничниот биосферен резерват Охрид - Преспа. Исто така Планскиот опфат влегува и во состав на Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион под заштита на УНЕСКО.

12.8. Цели на заштита на животната средина утврдени на национално и меѓународно ниво

Согласно Уредбата за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина, Извештајот ги зема предвид целите за заштита на животната средина утврдени на национално и меѓународно ниво, релевантни за предметниот плански документ, како и начинот на нивното интегрирање во планското решение.

Во рамките на СОЖС се определуваат општи и посебни цели за заштита на животната средина. Општите цели произлегуваат од релевантните планови, стратегии, програми и секторски документи и ги опфаќаат клучните аспекти на животната средина и одржливиот развој.

За предметниот план особено се релевантни целите поврзани со:

- заштита на населението и човековото здравје;
- рационално користење на земјиштето и природните ресурси;

- заштита на водите и почвата;
- заштита на воздухот и климатските фактори;
- управување со отпадот;
- зачувување на биолошката разновидност, природните вредности и пределот;
- заштита на културното наследство;
- унапредување на инфраструктурата и условите за живот;
- одржлив просторен, урбан и социо-економски развој.

Посебните цели на СОВЖС претставуваат основа за оценување на можните влијанија од реализацијата на ГУП/ДУП врз животната средина и здравјето на населението. Тие овозможуваат согледување на потенцијалните позитивни и негативни ефекти од планските решенија и определување соодветни мерки за спречување или намалување на негативните влијанија.

Во согласност со карактеристиките на планскиот опфат и неговото опкружување, при определувањето на целите особено значење имаат рационалното користење на просторот, заштитата на водите и Охридското Езеро, зачувувањето на зелените површини и пределот, заштитата на природното и културното наследство и обезбедувањето соодветна инфраструктура и услови за здраво и безбедно живеење.

12.9. Анализа на алтернативи

Во рамките на Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина (СОВЖС) за Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка, разгледани се можните алтернативи за развој и уредување на просторот. При анализата се земени предвид целите на планот, постојната состојба, планираните намени и инфраструктурни решенија, како и потребата од заштита на животната средина, природното и културното наследство и одржлив развој на Охридскиот Регион.

Разгледани се следните алтернативи:

Алтернатива А – Без имплементација на планот („нулта“ алтернатива)

Оваа алтернатива подразбира задржување на постојната состојба без реализација на предметниот план. На краток рок се избегнуваат влијанијата поврзани со градежните активности, но на долг рок се ограничуваат можностите за системско уредување на просторот, подобрување на сообраќајната и комуналната инфраструктура, пристапноста, паркирањето и урбаното зеленило. Воедно, се задржуваат постојните ограничувања во функционалното и рационалното користење на просторот.

Оценка: условно поволна на краток рок, но неповолна од аспект на долгорочно просторно уредување и одржлив развој.

Алтернатива Б – Делумна имплементација на планот

Оваа алтернатива подразбира постепена реализација на дел од планираните намени, инфраструктурата и урбанистичките решенија. Со тоа се овозможува делумно уредување на просторот и постепено подобрување на неговата функционалност, со ограничени влијанија од градежните активности. Сепак, делумната реализација може да резултира со нецелосно инфраструктурно и функционално уредување, нерамномерен развој и ограничени позитивни ефекти од интегрираното планско решение.

Оценка: средно поволна, со позитивни ефекти, но со ризик од нецелосно и нерамномерно

уредување на просторот.

Алтернатива В – Целосна имплементација на планот со примена на мерки за заштита

Оваа алтернатива подразбира целосна реализација на планските решенија во согласност со законските барања и условите за заштита на животната средина, природното и културното наследство. Со неа се овозможува интегрирано уредување на просторот, подобрување на сообраќајната и комуналната инфраструктура, пристапноста, условите за домување, зеленилото и паркирањето, како и рационално користење на земјиштето.

Целосната реализација може да предизвика краткорочни влијанија во фазата на изградба, особено поврзани со прашина, бучава, градежен отпад и зголемен сообраќај. Поради чувствителноста на Охридскиот Регион и неговите природни и културни вредности, овие влијанија потребно е да се контролираат преку доследна примена на мерките утврдени со СОВЖС, важечката законска регулатива и релевантните планови и режими за заштита.

Оценка: најповолна алтернатива од аспект на интегриран и одржлив развој, под услов реализацијата да биде проследена со доследна примена на мерките за заштита на животната средина и природното и културното наследство.

12.10. Веројатни значајни влијанија врз животната средина и мерки за намалување

Потенцијалните влијанија врз животната средина, здравјето на населението и социјално - економските аспекти при имплементацијата на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка, се поврзани пред сè со реализацијата на планираните намени, објекти и инфраструктура во планскиот опфат.

Во рамките на СОВЖС влијанијата се разгледуваат како потенцијални негативни влијанија, но и како позитивни ефекти и придобивки што може да произлезат од реализацијата на планот.

Извештајот ги разгледува потенцијалните влијанија врз релевантните медиуми и области на животната средина, здравјето на населението, како и социо-економските аспекти, на стратегиско и генерално ниво, со оглед на карактерот на планскиот документ.

Потенцијалните негативни влијанија може да се намалат или избегнат со доследна примена на мерките предложени во СОВЖС, како и со почитување на законските услови и режимите за заштита на животната средина, природното и културното наследство. При реализација на конкретните проекти што ќе произлезат од планот, дополнително ќе се применуваат соодветни мерки утврдени на проектно ниво, согласно потребата од спроведување постапки за оцена на влијанието врз животната средина или изработка на елаборати за заштита на животната средина.

Потенцијалните влијанија врз одделните медиуми и области на животната средина, здравјето на населението и социо-економските аспекти, како и мерките за нивно спречување, намалување или ублажување, се разгледуваат во следното поглавје.

12.11. План за мониторинг врз имплементацијата на ГУП/ДУП од аспект на животна средина

Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина вклучува следење на реализацијата на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Охрид, Општина Охрид во обединета постапка, како и на значајните

идентификувани позитивни и негативни влијанија што може да произлезат од спроведувањето на планските решенија и мерките за заштита.

Планот за мониторинг овозможува систематско следење, испитување и оценување на состојбите во медиумите и областите на животната средина, здравјето на населението и социо-економските аспекти. Воедно, тој овозможува навремено идентификување на непредвидени влијанија и преземање соодветни корективни мерки.

Мониторингот претставува основа за координација меѓу надлежните институции и другите засегнати страни, како и за следење на примената на законската регулатива и условите утврдени со планската документација.

Основните цели и придобивки од мониторингот се:

- потврдување дека мерките и условите утврдени при одобрувањето на планскиот документ се соодветно спроведени;
- обезбедување податоци за следење на состојбата на животната средина;
- следење на промените во животната средина во рамките на планскиот опфат и неговото непосредно опкружување;
- проверка дали идентификуваните влијанија се во рамките на предвидените и дозволените вредности;
- навремено идентификување на непредвидени влијанија и преземање соодветни мерки за нивно управување;
- оценување на ефикасноста на применетите мерки за спречување, намалување или ублажување на влијанијата;
- утврдување на потребата од дополнителни или корективни мерки доколку се утврдат отстапувања од предвидените состојби.

За следење на ефикасноста на мерките потребно е да се следат утврдените индикатори и нивниот развој, во корелација со податоците за почетната и тековната состојба на животната средина.

Резултатите од мониторингот треба да се користат за оценување на успешноста на имплементацијата на планот и ефикасноста на мерките за заштита, како и за навремено преземање дополнителни активности доколку се утврдат непредвидени или зголемени влијанија врз животната средина.

13. КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Измена и дополнување на ГУП за урбана заедница 15, урбан блок 15.5 и ДУП за урбана заедница 15, урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, општина Охрид; нацрт - план, тех. бр. 11/24, април 2025 г., ДПУП „ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО“ ДОО Гостивар
- Податоци, информации и мислења добиени од стручни служби преку информацискиот систем е-урбанизам;
- Практичен водич кон Директивата за стратегиска оцена на животната средина, Септември 2005, издаден од Владата на Шкотска;
- Насоки за подготовка на стратегиска оцена на животната средина- „Развој на стратегиска оцена на животната средина, Методологија за Планови и Програми во Ирска“;
- План за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029);
- Национална стратегија за биолошка разновидност со акциски план (2018 - 2023);
- Национална стратегија за заштита на природата (2017-2027);
- ОГК – Основна геолошка карта на Република Македонија, лист Охрид К34-102 (размер 1:100000) Воено-географски Институт, Белград, (1977)
- Регионални и локални стратегии, планови;
- Достапни искуства и практики.

ПРИЛОГ 1. Одлука од Општина Охрид за спроведување СОВЖС

	Општина Охрид	Република Северна Македонија Општина Охрид Единица на локална самоуправа Бр. <u>21-1025812</u> <u>28.07.2024</u> ОХРИД	Сектор за заштита на животната средина и управување со отпад Одделение за планирање и управување со заштитени подрачја и други заштитени делови од природата Димитар Влахов бр. 57 6000 Охрид Република Македонија Тел. (046) 262-492 Факс. (046) 262-545 www.ohrid.gov.mk
---	----------------------	---	---

До

Министерство за животна средина и просторно планирање

Плоштад Пресвета Богородица бр.3

1000 Скопје

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Предмет: Достава на документација за SEA

Почитувани,

Врз основа на член 65 став 6 од Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 42/14 и 44/15, 129/15, 39/16, 99/18, 89/22 и 171/22), Ви доставуваме документација за постапка за SEA за Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15 УБ 15.5 опфат 2 во обединета постапка Општина Охрид

Прилог:

1. Планска документација за Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15 УБ 15.5 опфат 2 во обединета постапка Општина Охрид, во електронска форма.
2. Извод од ГУП на град Охрид во електронска форма
3. Пополнет Формулар за спроведување на стратегиска оцена во пишана и електронска форма.
4. Одлука за спроведување на стратегиска оцена во пишана и електронска форма

Изработил:

Советник

Катерина Гушо Трајкоски

Одобрил:

Раководител на одделение

Јасминка Т. Момироска

ГРАДОНАЧАЛНИК

Кирил Пецаков

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

ПРИЛОГ 2. Формулар за спроведување СОВЖС

Податоци за органот кој го изработува планскиот документ	
Назив на планскиот документ	Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ 15.5 и Детален урбанистички план за УЗ 15, УБ 15.5, опфат 2 во обединета постапка - Охрид, Општина Охрид
Орган надлежен за изработка на планскиот документ	Општина Охрид
Орган надлежен за донесување на планскиот документ	Совет на Општина Охрид

Податоци за изработувачот на планскиот документ	
Име на лицето овластено за подготвување на планскиот документ	Кирил Илоски
Назив на работното место	Раководител на Сектор за урбанизам и управување со градежно земјиште
Контакт податоци за лицето	Тел. 046/262-492;

Основни податоци за планскиот документ
Од што произлегува донесувањето на планскиот документ? (пр. законска обврска или друга одредба) Врз основа на поднесена иницијатива од правно лице за изработка на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 опфат 2, општина Охрид, во обединета постапка, поднесена до Општина Охрид, во времетраење на јавен повик за доставување на иницијативи за изработка и донесување на урбанистички планови, која е прифатена и е предвидена во Програмата за изработка на урбанистички планови на територијата на Општина Охрид, донесена од Советот на Општина Охрид. Согласно член 33 од Законот за Урбанистичко планирање (Службен весник на РСМ, број 32/20, 111/23), ОБЕДИНЕТА постапка за донесување на урбанистички планови е единствена постапка што ги обединува постапките за изработување и донесување на генерален урбанистички план и детален урбанистички план со кој се разработува и спроведува, и истата се изработува врз основа на Планска програма, изработена согласно: - Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 32/20, 111/23), - Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/03), - Законот за урбано зеленило (Сл.Весник на РСМ бр. 11/18, и Сл.Весник на РСМ бр. 42/20), - Законот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (Сл.Весник на РСМ 75/10), - Планот за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029) (објавен во Сл.Весник на РСМ бр. 45/20), - како и останата релевантна законска и подзаконска регулатива. Согласно член 44 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 32/20, 111/23), Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15 УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка, се изработува врз основа на Планска програма. Планската програма треба да овозможи изработка на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ, 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка, со која ќе се уредат специфичните потреби и можности за просторен развој на подрачјето во рамки на планскиот опфат, како и општите и посебните цели на планирањето и програмските содржини што треба да бидат предмет на планирањето. Оваа програма произлегува од прифатената иницијатива бр.19- 8018/2, од 06.07.2023г, за изработка Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 опфат 2 - Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка, како и потпишан троен Договор со донесувачот, нарателите и изработувачот на планот заверено во Општина Охрид под бр. 09-1309/2 од 08.02.2024год. Предметниот планскиот опфат се наоѓа во границите на Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион чијашто заштита и управување е уредено со Планот за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план 2020 - 2029. Планот за управување е централен плански инструмент за заштита, користење, конзервација и одржлив развој на доброто, но и заштита на неговата автентичност и интегритет и пренесување на идните генерации.
Дали се донесува нов плански документ или се вршат измени на постојниот? Да ☐ Не ☐
Доколку се врши измена на постоечки плански документ наведете го називот на стариот плански документ и причините за негово изменување? /
Дали планскиот документ опфаќа област определена со член 65 став 2 од Законот за животна средина? Доколку одговорот е ДА наведете ја областа. /
Дали планскиот документ е определен со уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми,

а кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето. Доколку е определен наведете ја точката и алинејата под која е определен. (пр. член 3, точка 1, алинеја 5)			
Да ☐	Член: 3	Точка:13	Алинеја: /
Не ☐			
Дали со планскиот документ се планира реализирање на проект што е предвиден со Уредбата за определување на проектите и критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапка за оцена на влијанието врз животната средина. Доколку одговорот е позитивен наведете за каков проект станува збор			
/			
Дали планскиот документ опфаќа користење на мала област од локално значење како што е определено со член 65 став 3 од Законот за животна средина. Доколку одговорот е ДА, наведете ја површината на областа и нејзиното значење.			
Не			
Да се наведе целта на донесување на планскиот документ и да се опише клучната одлука која ќе се донесе.			
Изработката на оваа Планска програма за Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка, треба да овозможи стимулација на вкупниот развиток и привлекување на можни потенцијални инвеститори во рамките на планскиот опфат, усогласена со потребите на потенцијалните инвеститори на градбите, кои имаат јасна визија за идната концепција на планското решение за планскиот опфат, неговата функционалност, диспозиција и капацитет на планираните објекти, нивната економска оправданост, покриеност со соодветна техничка документација и отпочнување на реализација на планот, а имајќи ја во предвид економската состојба во стопанството, тенденцијата постојните индустриските производствени капацитети да се дислоцираат од потесното градско подрачје. Со оваа постапка се предвидува дел од намената да го здржи планираниот концепт на постојниот ГУП на град Охрид, а дел од истиот поради настанатите промени во сопственоста на катастарските парцели кои се застапени во планскиот опфат, да се пренаменат во друга намена, односно дел од постојната намена Г2-лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија да се пренамени во дел А-домување/А2-домување во згради, и дел во Б-деловни и комерцијални намени и истите да бидат усогласени во рамките на законската регулатива, а се со цел за непречена реализација на истиот. Целта на донесувањето на овој плански документ е да се создадат услови за планирање на организирани простори кои ќе бидат реализирани од страна на корисниците на земјиштето, како и да се изврши усогласување на постојните парцели и планираните објекти-доградби, надградби како и новопланирани површини за градба, максимална висина и максимално бруто изградена површина. Исто така главни цели за донесување на овој плански документ се и следните: 1. рамномерен просторен развој; 2. рационално уредување и користење на просторот; 3. создавање и унапредување на условите за хумано живеење и работа на граѓаните; 4. надминување на урбаните бариери на лицата со инвалидитет; 5. одржлив просторен развој; 6. сочувување на квалитетот и унапредување на животната средина и природата; 7. справување со климатските промени; 8. сочувување и заштита на недвижното културно наследство и 9. безбедност од природни и технолошки катастрофи и хавари. Целите на урбанистичкото планирање се остваруваат со применувањето на начелата на урбанистичкото планирање и уредувањето на просторот во процесот на изработување, донесување и спроведување на урбанистичките планови и тоа: 1. интегрален пристап во планирањето; 2. грижа и развој на регионалните особености; 3. остварување на јавниот интерес и заштита на приватниот интерес; 4. јавност во постапката за изработување, донесување и спроведување на плановите; 5. инклузивност и партиципативност во постапката за изработување, донесување и спроведување			

на плановите;
6. хоризонтална и вертикална усогласеност и координација во планирањето и
7. уважување на научно и стручно утврдените факти и стандарди
Предмет на планскиот документ. (пр. транспорт, планирање на просторот и сл.)
Планирање на просторот
Периодот за донесување на планскиот документ.
/
Предвидено ревидирање на планскиот документ. Доколку е предвидено ревидирање, на колку години?
/
Простор или област опфатени со планскиот документ. (пр. географска област, добро е да се прикачи мапа)
Границата на планскиот опфат за кој се изработува Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка, е дефинирана со постојната граница на УЗ 15, УБ 15.5, според ГУП-Охрид, и истата оди по осовината на улиците и тоа: - Јужната граница започнува од пресекот помеѓу ул. Железничка (М2) и ул. Кленоец (С8), оди кон исток по осовината на ул. Железничка (М2) и оди се до пресекот со ул. 15-ти Корпус (М4); - Источната граница започнува од пресекот на ул. Железничка (М2) со ул. 15-ти Корпус (М4), оди кон север по осовината на ул. 15-ти Корпус (М4) и оди се до пресекот со осовината на регулираното корито од река Сушица; - Северната граница започнува од пресекот на ул. 15-ти Корпус (М4) со осовината од регулираното корито од река Сушица, оди кон запад по осовината од регулираното корито од река Сушица и оди се до пресекот со ул. Кленоец (С8); - Западната граница започнува од пресекот на осовината од регулираното корито од река Сушица со ул. Кленоец (С8), оди кон југ по осовината на ул. Кленоец (С8) и оди се до пресекот со ул. Железничка (М2). Планскиот опфат за измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 е со големина од 27.11ха. Границата на планскиот опфат за кој се изработува Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15 УБ 15.5 и ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка, е дефинирана према прифатената Иницијатива и истата оди по осовината на улиците и тоа: - Североисточната граница започнува од пресекот на ул. 15-ти Корпус (М4) со осовината од регулираното корито од река Сушица, оди кон запад по осовината од регулираното корито од река Сушица и оди се до пресекот со ул. Кленоец (С8); - Западната граница започнува од пресекот на осовината од регулираното корито од река Сушица со ул. Кленоец (С8), оди кон југ по ул. Кленоец (С8) и оди се до пресекот со ул. Српница; - Јужната граница започнува од пресекот на ул. Кленоец (С8) со ул. Српница, оди кон исток по ул. Српница и оди се до пресекот со ул. 15-ти Корпус; - Источната граница започнува од пресекот на ул. Српница со ул. 15-ти Корпус, оди кон север по ул. 15-ти Корпус и оди се до пресекот со осовината од регулираното корито од река Сушица; Планскиот опфат за изработка на Измена и дополнување на ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 - опфат 2, Општина Охрид во обединета постапка е со големина од 6.24ха.
Целите и/или предлог целите што треба да се постигнат со реализирањето на планскиот документ и дали истите се содржани во акт или документ.
Да ☐
Не ☐
Дали е приложена копија од целите?
Да ☐
Не ☐

Резиме на влијанијата врз животната средина
(Да се определи дали имплементацијата на планскиот документ ќе предизвика значително влијание врз животната средина, потребно е да ги пополните прашањата кои следат подолу како водич за определување на значителното влијание на ефектите врз животната средина, а кои се во согласност со Уредбата за критериумите врз основа на кои се

донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето.) Потенцијалните влијанија врз животната средина од планскиот документ. Со реализација на планскиот документ се предвидува зголемување на степенот на искористување на градежното земјиште, изнаоѓање на оптимално решение при решавањето на стационарниот сообраќај (паркирање и гаражирање) во планираниот опфат. Урбаниот опфат припаѓа во границите на делот од природно и културно наследство на охридскиот регион и заштитен од страна на УНЕСКО. Предметната локација се наоѓа во опфатот на просторот заштитен како светско природно и културно наследство во охридскиот регион, заради што е потребно да се почитуваат одредбите од Законот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Сл. Весник на РМ бр.75/10), Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион (Сл. весник на РСМ бр.45/20) како и одредбите од Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од оваа Организација. Во однос на потенцијалните влијанија е сензитивно подрачје бидејќи е непосредно до коритото на река Сушица која се влива во Охридското Езеро, а исто така е на определена оддалеченост од Сулфатарата Дувало – с.Косел која е прогласена за природна реткост, НП Галичица, Студенчишко блато и Охридското Езеро. Потенцијалните влијанија врз животната средина од планскиот документ можат да настанат од: -Расчистување на вегетација, движење на механизацијата, складирање на материјали на несоодветни локации -Градежните активности, движењата на камионите и механизацијата може да предизвикаат повисоки нивоа на бучава -Евентуални пропуштања и истекување на масло од возилата или опремата -Создавање на различен вид отпад (вегетација, комунален отпад, градежен отпад, асфалт)	
Веројатноста, времетраењето, фреквентноста и повратноста на влијанијата;	Согласно изводот од Генералниот урбанистички план за град Охрид и член 77 од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23), да се предвидат следниве намени на земјиштето: А – домување и престој Б – деловни и комерцијални намени Г - производство, рударство, енергетика и индустрија Д - зеленило, рекреација и меморијални простори Е - инфраструктури
Кумулативната природа на влијанијата врз животната средина и животот и здравјето на луѓето	Со реализација на планскиот документ нема да има значајно влијание врз микроклимата. Потребно е да се почитуваат планските решенија на примарната сообраќајна мрежа дефинирана во ГУП за град Охрид, како и да се предвиди секундарна сообраќајна мрежа во рамките на блокот. Да се планира комунална инфраструктура во согласност со законската регулатива и сите водови да се водат подземно и во јасно дефинирани инфраструктурни коридори.
Прекугранична природа на влијанијата;	Нема
Ризиците по животот и здравјето на луѓето и животната средина (пр. како резултат на несреќи);	Нема ризици по животот и здравјето на луѓето и животната средина по однос на несреќи кои би можеле да се случат.
Опсег и просторниот обем на влијанијата (географска област и големината на популацијата која ќе биде засегната).	Површината на Општина Охрид изнесува 378,3км2, а во неа се регистрирани 29 населени места со 53 857 жители. Во ГУП на град Охрид градот е третиран во системот на урбани населби- град со посебни амбиентални, културни, естетски, архитектонски и други вредности. Административно-територијалната поделба на градот извршена е на урбани заедници. Во содржината на урбаните заедници доминира домувањето, но во некои од нив во голема мера присутни се и нестамбени содржини - индустрија, сервиси, хотелиерство, културно-историски споменици и др. Урбаниот опфат припаѓа

	во границите на делот од природно и културно наследство на охридскиот регион заштитен од страна на УНЕСКО. Големината на планскиот опфат за Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 е со големина од 27.11ха. Големината на планскиот опфат за Измена и дополнување на ДУП за УЗ 15, УБ 15.5 опфат 2 е со големина од 6.24ха.
Потенцијалните економски и социјални влијанија кои би ги предизвикал планскиот документ како што се:	
Со планскиот документ ќе се добие позитивен ефект во контекст на економските и социјалните влијанија. Ќе се овозможи валоризација и афирмација на просторот и задоволување на потребите на жителите на овој плански опфат.	
Вредноста и ранливоста на областа која ќе биде засегната со донесување на планскиот документ:	
Областа со реализација на планскиот документ ќе добие зголемена вредност. Од друга страна со зголемување на густината на изграденост се менува амбиенталноста на просторот и пејсажните карактеристики.	
Посебни природни карактеристики или културно наследство	Урбаниот опфат припаѓа во границите на делот од природно и културно наследство на охридскиот регион заштитен од страна на УНЕСКО. Најважна карактеристика на овој регион е дека областа е еколошки чиста и е во непосредна близина на реката Сушица и на определена оддалеченост од Сулфатарата Дувало – с.Косел која е прогласена за природна реткост, НП Галичица, Студенчишко блато - во процедура за прогласување за заштитено подрачје во категорија IV – Парк на природа и Охридското Езеро. Доколку при уредување на просторот се најде на археолошки артефакти, односно до откривање на материјални остатоци со културно историска вредност, потребно е да се постапи согласно член 65 од Законот за заштита на културното наследство, односно веднаш да се запре со отпочнатите активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство. Потребно е да се почитуваат одредбите од: -План за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот регион(2020-2029) со Акциски план објавен во ("Сл.весник на Р.Северна Македонија" бр. 45/20) -Закон за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот регион(2020-2029) со Акциски план објавен во ("Сл.весник на Р.Северна Македонија" бр. 75/10) -Закон за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро ("Сл.весник на СФРЈ" бр. 45/77) - како и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од оваа Организација
Надминувањата на стандардите за квалитет на животната средина или граничните вредности	Нема да има значително влијание врз квалитетот на животната средина и здравјето на луѓето.
Интензивна употреба на земјиштето	Земјиштето на кое ќе се реализира планскиот опфат претставува градежно земјиште бидејќи се наоѓа во градежен опфат и нема интензивна употреба.
Влијанијата врз областите или пејсажите кои имаат признат статус на национални или меѓународни заштитени подрачја.	Урбаниот опфат припаѓа во границите на делот од природно и културно наследство на охридскиот регион заштитен од страна на УНЕСКО . Просторот на предметниот опфат е во непосредна близина на реката Сушица, и на определена оддалеченост од Сулфатарата Дувало – с.Косел која е прогласена за природна реткост, НП Галичица, Студенчишко блато - во процедура за прогласување за заштитено подрачје во категорија IV – Парк

	на природа и Охридското Езеро.
Објаснете го степенот до кој планскиот документ поставува рамка за спроведување на проекти и други активности, во однос на локацијата, природата, големината и условите за работа или според одредувањето на ресурсите: Планскиот документ претставува рамка во која се предвидува реализација на објекти со класа на намена : А – домување и престој Б –деловни и комерцијални намени Г - производство, рударство, енергетика и индустрија Д - зеленило, рекреација и меморијални простори Е - инфраструктури	
Објаснете ја околината во близина на проектот односно активноста која се планира да се спроведе со планскиот документ од аспект на можни влијанија врз животната средина. (пр. планот предвидува изградба на резиденцијални објекти во близина на индустриска зона, објаснете дали индустриската зона ќе има влијание врз животната средина на планираните резиденцијални проекти): Во близина на просторот кој е предмет на планирање се наоѓа објект на ЕВН - електрични трафостаници, училиште за средно стручно образование ОЕМУЦ "Св. Наум Охридски", ПЗУ Ендовита, објект од ЈП Национални шуми како и други институции и објекти на локални бизниси, како и објекти за домување.	
Објаснете ја важноста на планскиот документ за вклучување на аспектот на заштита на животната средина особено во поглед на промовирањето на одржливиот развој: (Да се наведе дали обемот на планскиот документ придонесува кон одржливоста и намалување на еколошките проблеми. Пр. еден инфраструктурен план може да има поголеми влијанија врз животната средина отколку некој образовен план на наставните планови) Урбанистичката документација треба да обезбеди рационално искористување на планираните површини за одредени намени. Неопходно е согледување на реалните капацитети на постојната инфраструктура за обезбедување на потребите на градбите во рамки на планскиот опфат. Имплементацијата на планските содржини предвидени со планот со контролирани емисии во медиумите од животната средина ќе придонесе за зголемен развој на Општина Охрид од аспект на приходи од комунални такси и даноци, зголемено вработување и сл. Од друга страна, од аспект на животната средина во оперативната фаза на објектите може да генерираат емисии кои може да предизвикаат влијанија врз медиумите од животната средина , односно: Воздух: Зголемена фреквенција на возила, работни активности на услужните објекти, употреба на енергенси Бучава: Зголемено ниво на бучава од превозните средства во фаза на изградба. Вода: Несоодветното третирање на отпадните води може да го наруши квалитетот на површинските и подземните води, како и квалитетот на почвата. Почва: Несоодветното управување со емисиите во воздух, отпад и отпадни води генерирани во рамките на планскиот опфат може да го нарушат квалитетот на почвата. Природно и културно наследство: Предметната локација се наоѓа во опфат на просторот заштитен како светско природно и културно наследство во Охридскиот регион, заради што е потребно да се почитуваат одредбите од Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Службен весник на РМ, број 75/10), Планот за управување со Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (Службен весник на РСМ, број 45/20), како и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од органите на оваа Организација. Транспорт: Зголемена фреквенција на возила Отпад: Генерирање на отпад Во стратедиското планирање акцентот на развојот на локацијата треба да се стави на контролирани емисии во медиумите, одржливо искористување на ресурсите и отпадот и примена на мерки за енергетска ефикасност. Од аспект на одржливост, донесувањето на планот позитивно ќе влијае врз: -Привлекување на нова работна сила и вработување, намалување на сиромаштијата	

-Придонес во локалната и националната економија Кои еколошки проблеми се релевантни за планскиот документ. Опишете зошто истите се релевантни и опишете ја нивната природа и сериозност. (Објаснете ги проблемите кои спроведувањето на планскиот документ може да ги предизвика или да доведе до нивно зголемување, проблемите кои може да го забават неговото спроведување, како и проблеми кои спроведувањето на планскиот документ може да ги реши или намали.)? Целокупната активност во овој плански опфат ќе се насочува кон обезбедување на непречен просторен развој, при едновремена заштита на квалитетна, здрава и хумана средина за живеење и работа. Мерките за заштита и унапредување на квалитетот на средината ќе бидат вградени во создавањето на концептот на просторна организација на урбаниот опфат. Урбаниот опфат припаѓа во границите на делот од природно и културно наследство на охридскиот регион заштитен од страна на УНЕСКО. Урбаниот опфат е во северо-источниот дел на градот на одредена оддалеченост од централното подрачје. Просторот на предметниот опфат е во непосредна близина на реката Сушица, и на определена оддалеченост од Сулфатарата Дувало – с.Косел која е прогласена за природна реткост, НП Галичица, Студенчишко блато - во процедура за прогласување за заштитено подрачје во категорија IV – Парк на природа и Охридското Езеро. Објаснете како планскиот документ кој е предмет на разгледување е поврзан со други/и плански документ/и во хиерархијата на планирање. Наведете го називот на тој/тие плански документ/и и наведете ги клучните влијанија на тие плански документи врз животната средина. Определете ги разликите во клучните одлуки што се носат со предметниот плански документ и другите плански документи кои биле или ќе бидат предмет на оцена. Урбанистичката документација е поврзана со: - Просторниот план на РМ - Просторен план на Охридско-Преспански регион(2010) - Национален акционен план за животна средина - Стратешки план за локален економски локален развој на Општина Охрид 2002-2012 - Национален план за управување со отпад - План за управување со отпад на Општина Охрид - Втор Национален Еколошки Акционен План - ЛЕАП на Општина Охрид 2019-2025 - Стратегија за развој на зеленилото на општина Охрид 2023-2032 - План за подобрување на квалитетот на амбиентен воздух 2023-2027 - Национална стратегија за одржлив развој 2009 - План за управување со Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (Службен весник на РСМ, број 45/20) - Студија за проценка на Еколошкиот отисок на Општина Охрид Целите на сите наведени плански документи се усогласени со планот и нема разлика во клучните одлуки. Доколку потенцијалните влијанија на клучните одлуки во планскиот документ веќе биле предмет на оцена или веќе биле разгледани во други плански документи во некоја поранешна фаза, резимирајте ги главните заклучоци на таа оцена и како тие заклучоци се користени во процесот на одлучување. Опишете дали претходно спроведената оцена е направена согласно најновите сознанија за влијанијата врз животната средина со цел да може истата да се користи во процесот на усвојување на постоечкиот плански документ. При изработка на планскиот опфат се почитувани намената и одредбите за спроведување на важечките планови од повисоко ниво, Просторниот план на РМ како и Планот за управување со Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (Службен весник на РСМ, број 45/20) Доколку потенцијалните влијанија од клучната одлука во овој плански документ ќе биде оценета во некоја подоцнежна фаза на планирање на пониско ниво, наведете како ќе обезбедите влијанијата што се утврдени во оваа фаза на донесување на планскиот
--

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

обезбедите влијанијата што се утврдени во оваа фаза на донесување на планскиот документ да се земат во предвид при носењето на одлуката во подоцнежната фаза (пр. се спроведува стратегиска оцена на урбанистички план во кој се предвидува изграба на објект кој подлежи на постапка на оцена на влијанието врз животната средина).

Изготвениот извештај за СЕА ќе даде понатамошни насоки за донесување на одлуките во подоцнежната фаза

ИЗЈАВА	Изјавуваме дека податоците дадени во овој формулар се точни, вистинити и комплетни.
Функција, име и презиме и потпис на лицето кој го носи планскиот документ во име на органот	ГРАДОНАЧАЛНИК Кирил Нецаков М.П.
Датум 27.07.2026г. Место Охрид	

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина за Изменување и дополнување на ГУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 и ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2, во обединета постапка, Општина Охрид

ПРИЛОГ 3. Известување од МЖСПП за прифаќање на Одлуката од Општина Охрид за потребата од спроведување СОЖС

Република Северна Македонија Министерство за животна средина и просторно планирање Republika e Maqedonisë së Veriut Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor 	
СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR Република Северна Македонија Општина Охрид	
Арх.бр./Nr. Arkivi: 15-2613/2 Дата/Data: 14-08-2026	
ДО: Општина Охрид Ул. Димитар Влахов бр.57 6000 Охрид Република Северна Македонија	DREJTUAR: Komunës së Ohrit Rr. "Dimitar Vllahov" nr. 57 6000 Ohër Republika e Maqedonisë së Veriut
ПРЕДМЕТ: Известување Врска: Ваш бр. 21-10258/2 од 28.07.2026 година	LËNDA: Njoftim Lidhur me: Shkresën tuaj nr. 21-10258/2, datë 28.07.2026
Почитувани,	Të nderuar,
Во врска со Вашето барање на мислење доставено до Министерството за животна средина и просторно планирање-Сектор за просторно планирање под бр. 15-2613/1 од 30.07.2026 година поврзано со постапката за носење на планската документација Измена и дополнување на ГУП за УЗ 15, УБ 15.5 и изработка на Детален урбанистички план за УЗ 15, УБ 15.5, опфат 2 во обединета постапка-Охрид, - Општина Охрид, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина ("Службен весник на РМ" бр: 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и "Сл. Весник на РСМ" бр. 89/22 и 171/22) Вашата Одлука за Спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина бр. 21-10258/1 од 28.07.2026 година и формуларот бр. 6.б. од 27.07.2026 година,	Lidhur me kërkesën Tuaj për dhënien e mendimit, të dorëzuar në Ministrinë e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor – Sektori për Planifikim Hapësinor, me nr. 15-2613/1, datë 30.07.2026, që ka të bëjë me procedurën për miratimin e dokumentacionit planor: Ndryshimi dhe plotësimi i Planit të Përgjithshëm Urbanistik (PPU) për NJU15, NB 15.5 dhe hartimi i Planit të Detajuar Urbanistik për NJU 15, NB 15.5, përfshirja 2, në procedurë të bashkuar – Ohër, Komuna e Ohrit, Ju njoftojmë se, në përputhje me Ligjin për Mjedisin Jetësor ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 89/22 dhe 171/22), Vendimin Tuaj për zbatimin e Vlerësimit Strategjik të Ndikimit në Mjedis, nr. 21-10258/1, datë 28.07.2026, si dhe formularin nr. p.n., datë 27.07.2026.
1	Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје Република Северна Македонија Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup Republika e Maqedonisë së Veriut +389 2 3251 403 www.moepp.gov.mk

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа.
Одлуката заедно со формуларот задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor e pranon. Vendimi, së bashku me formularin, publikohet detyrimisht në faqen e internetit të organit që përgatit dhe miraton dokumentin planor.

Me respekt,

МИНИСТЕР/MINISTËR
Muamet Hoxha

Изработил/Përpiloi: Бајрам Цамиќ
Одобрил/Miratoi: Nebi Rexhepi

ПРИЛОГ 4. Фотографии од локацијата на планскиот опфат

Граници на ГУП-от за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5

Граници на ДУП за Урбана заедница 15, Урбан блок 15.5 - опфат 2